

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Kontinuita a dlouhověkost
ekonomicko-manažerských oborů na ČVUT

Continuity and longevity
of economic-managerial disciplines
at Czech Technical University

STUDIJNÍ PROGRAM

Řízení rozvojových projektů

STUDIJNÍ OBOR

Projektové řízení inovací v podniku

VEDOUCÍ PRÁCE

Doc. Ing. Jan Vlachý, Ph.D.

ZÁRUBOVÁ

LUCIE

2018

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení:	Zárubová	Jméno:	Lucie	Osobní číslo:	423527
Fakulta/ústav:	Masarykův ústav vyšších studií (MÚVS)				
Zadávací katedra/ústav:	Oddělení ekonomických studií				
Studijní program:	Řízení rozvojových projektů				
Studijní obor:	Projektové řízení inovací v podniku				

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:
Kontinuita a dlouhověkost ekonomicko-manažerských oborů na ČVUT

Název diplomové práce anglicky:
Continuity and longevity of economic-managerial disciplines at Czech Technical University

Pokyny pro vypracování:
CÍLEM práce je rozšířit dosud nepřilíš probádanou historii výuky ekonomických oborů na ČVUT po 2. světové válce, konkrétně zejména vznik a krátkou existenci fakulty ekonomicko-inženýrské s návazným přechodem oborů na technické fakulty ČVUT, kde v různé formě působí dosud. Hlavními zdroji přitom budou nezpracované fondy Archivu ČVUT, a dále řízené rozhovory s pamětníky. Hlavním PŘÍNOSEM bude doplnění znalostí o historii ČVUT o její podstatnou část, a to i s ohledem na nadcházející sté výročí výuky ekonomických oborů na ČVUT (1919-2019), a také možností zpracování orální historie, která s časem neodvratně zaniká. OSNOVA: 1. Úvod, 2. Založení fakulty ekonomicko-inženýrské (FEI), 3. Fungování na FEI, 4. Zánik FEI, 5. Vzpomínáme na FEI, 6. Závěr

Seznam doporučené literatury:
CHUNDELA, L. Stručná historie Ústavu řízení a ekonomiky podniku FS ČVUT v Praze, Praha: vl. nákladem, 2004
STELLNER, F., SOBĚHART, R., SZOBI, P., VOCHOZKA, M., a VOKOUN, M. Vývoj českého vysokého ekonomického školství v letech 1945-1953. Praha: Setoutbooks.cz, 2015. ISBN 978-808-6277-806. VANĚK, M. a MÜCKE, P. Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2015. ISBN 978-808-7398-623.

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) diplomové práce:
Doc. Ing. Jan Vlachý, Ph.D., Masarykův ústav vyšších studií (MÚVS)

Jméno a pracoviště konzultanta(ky) diplomové práce:
_____

Datum zadání diplomové práce: 6. 12. 2017 Termín odevzdání diplomové práce: 4. 5. 2018
Platnost zadání diplomové práce: 30. 9. 2019

_____
Podpis vedoucí(ho) práce

_____
Podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

_____
Podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

15. 3. 2018
Datum převzetí zadání

_____
Podpis studenta(ky)

Zárubová, Lucie. *Kontinuita a dlouhověkost ekonomicko-manažerských oborů na ČVUT*. Praha: ČVUT 2018. Diplomová práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci vypracovala samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citovala a uvádím je v příloženém seznamu použité literatury.

Nemám závažný důvod proti zpřístupňování této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne: 04. 05. 2018   Podpis:

Poděkování

Děkuji doc. Ing. J. Vlachému, Ph.D. za odborné vedení, které mi při psaní práce poskytoval.

Děkuji Dr. Vojtěchu Hájkovi za pomoc s výběrem literatury.

Děkuji Archivu ČVUT za spolupráci při mém bádání a především Mgr. Vítu Šmerhovi.

Děkuji pamětníkům studia FEI, a to prof. Ing. Chundelovi, DrSc. a jeho spolužákům, dále Ing. Houfkovi, Ing. Hlaváčkovi za zajímavé a podnětné rozhovory.

Můj dík patří i mé rodině za podporu a ohleduplnost při finalizaci této diplomové práce.

Abstrakt

Cílem práce je přiblížit historii výuky ekonomických oborů na ČVUT, konkrétně historii fakulty ekonomicko-inženýrské na ČVUT v Praze, která vznikla r. 1952 pro potřeby socialistické společnosti. Během let jejího fungování vznikaly a zanikaly různé směry (strojní, chemický, energetický, stavební a dopravní). Metodou kvantitativní analýzy zdrojů a orálně historickým výzkumem dokládám správnost ekonomicko-inženýrského vzdělání na ČVUT. FEI zanikla r. 1960.

Klíčová slova

Fakulta ekonomicko-inženýrská, České vysoké učení technické v Praze, Ekonomické vzdělání, Reformy školství, Historie ekonomického školství

Abstract

This master thesis bring near the education history of economic subject at Czech Technical University in Prague, specifically history of Faculty of Economics and Engineering at CTU which was established in 1952 for the needs of the socialist society. During the years of its functionation, faculty operated at various directions (mechanical, chemical, energy, construction and transport). The method of quantitative analysis of sources and orally historical research proves the correctness of the economic-engineering education at CTU. The Faculty of Economics and Engineering closed down in 1960.

Key words

Faculty of Economics and Engineering, Czech Technical University, Economic Education, School Reform, History of Economic Education

Obsah

Úvod	1
1 Stav po 2. světové válce	3
1.1 Situace ve společnosti	3
1.2 Situace ve školství	7
1.2.1 Školská politika 1948	8
1.2.2 Vysoké školy	12
1.3 Struktura a řízení vysokých škol	14
2 Fakulta ekonomicko-inženýrská, ČVUT (FEI)	19
2.1 Události před založením Fakulty ekonomicko- inženýrské (FEI)	19
2.2 Fakulta ekonomicko-inženýrská	21
2.2.1 Porovnání nákladů na zřízení škol v r. 1952	28
2.3 Rok 1953	30
2.4 Rok 1954	32
2.5 Šk. rok 1955/56	36
2.6 Budovy	40
2.7 Katedry a směry	42
2.7.1 Katedra ekonomiky průmyslu	42
2.7.2 Ekonomika, organizace a plánování socialistického podniku	43
2.7.3 Katedra politické ekonomie	45
2.7.4 Kabinet vojenské přípravy	45
2.7.5 Katedra strojírenského průmyslu	46
2.7.6 Směr a předmět MTZ	49
2.7.7 Železniční	54
2.7.8 Katedra statistiky	55
2.7.9 Katedra energetiky	56
2.7.10 Katedra chemického průmyslu	59
2.7.11 Katedra dopravy	64
2.7.12 Katedra stavební	66

2.7.13	Katedra účetní evidence	70
2.7.14	Katedra marxismu-leninismu	74
2.8	Mimořádné způsoby studia	75
2.8.1	Dálkové studium	76
2.8.2	Večerní kurzy	77
2.8.3	Speciální externí výuka	79
2.9	Snaha o osamostatnění v r. 1954	79
2.10	Vztahy FEI a VŠE	82
2.11	Ukončení FEI	84
3	Události po uzavření FEI	92
4	Zajímavosti ze života FEI	95
4.1	Platy, mzdy, stipendia, příspěvky	95
4.2	Osobnosti	98
4.2.1	Václav Havel studentem FEI dopravního směru	99
4.3	Studenti na koleji	100
4.4	Zajímavosti	100
5	Závěr	102
Příloha 1	Fotografie 1956-1960	104
Příloha 2	Rozhovory	111
Seznam použitých zdrojů		112
Archiv ČVUT		112
Knižní zdroje a sborníky		118
Internetové zdroje, články		120
Seznam obrázků		121
Seznam tabulek		122

Úvod

Rozhodla jsem se věnovat tématu ekonomického studia na ČVUT po 2. světové válce, abych lépe ozřejmila historické kořeny našeho ekonomického oboru na Masarykově ústavu vyšších studií. Konkrétně se zabývám vznikem a zánikem fakulty ekonomicko-inženýrské na ČVUT.

Cílem této práce je propojit rešerše primárních i sekundárních zdrojů a analyzovat různé aspekty a souvislosti, které měly vliv na vývoj ekonomicko-technického vzdělání. Jedním z účelů mé práce je vyzdvihnout význam ekonomicko-technického vzdělání na ČVUT z hlediska kontinuity a ukotvení výuky ekonomických disciplín na této škole.

V současné situaci je vhodné si připomenout historii s ohledem na požadavky na výuku, které na technické univerzitě klade dnešní praxe a konkurenční boj mezi vysokými školami.

Dalším cílem je z neprobádaných zdrojů shrnout faktografické události, které vedly ke studiu ekonomicko-technické výuky na ČVUT v padesátých letech.

V práci se zmiňují i o Vysoké škole obchodní a Vysoké škole hospodářských věd, které předcházely vzniku Fakulty ekonomicko-inženýrské na ČVUT.

Hlavní metodou v této práci je analýza dokumentů. Metodu jsem pojala s přístupem kvantitativním. Výsledkem této metody je charakteristika vývoje fakulty ekonomicko-inženýrské na ČVUT v poválečném Československu.

K propojení dobových událostí a získání nových informací o tématu jsem použila metodu orální historie. Rozhovory jsem vedla s absolventy fakulty ekonomicko-inženýrské, kteří mě překvapili svou vitálností, ochotou se podělit o své životními příběhy a vzpomínkami.

Práce by měla být dostatečně ozřejmující pro mladého člověka v dnešní době. Proto jsou důležité i přílohy, které mají doložit a přiblížit dobu, která je pro některé z nás už velice vzdálená.

K tomu abych dovysvětlila výběr tohoto tématu použiji i citát od George Santayanyho: „*Národ, který nezná svou minulost, se odsuzuje k tomu, aby si ji prožil znovu.*“ a citaci od Pitharta a Přírody: „*Neochota promýšlet strategii vlastního jednání vzhledem k jeho časově vzdálenějším důsledkům je jen jinou podobou žití na účet budoucnosti.*“¹

1. kapitola je zaměřená na historii, která vedla k zrodu fakulty ekonomicko-inženýrské na ČVUT. 2. kapitola je o fakultě ekonomicko-inženýrské. 3. kapitola je o vybraných událostech, které následovaly po uzavření FEI až k otevření Masarykova ústavu vyšších studií. Obsahem 4. kapitoly jsou zajímavosti, které mohou charakterizovat důležité postavy na fakultě ekonomicko-inženýrské nebo dobu, v které fungovala. 5. kapitolou je závěr, který shrnuje dění na fakultě ekonomicko-inženýrské. V příloze 1 jsou vybrané fotografie, které by mohly pomoci ilustrovat profesory, studenty a dobové události. V příloze 2 je orálně historický výzkum, který slouží k doplnění a propojení skutečností. Rozhovory proběhly s osobami, které studovaly na fakultě ekonomicko-inženýrské.

---

¹ PITHART, P. a PŘÍHODA, P. Čítanka odsunutých dějin.

1 Stav po 2. světové válce

1.1 Situace ve společnosti

2. světová válka skončila v květnu 1945, když 9. května 1945 vstoupila sovětská armáda do Prahy – osvobodila Prahu a zbytek středních Čech, což bylo dáno demarkační linií.²

Obrázek 1 Demarkační linie

Vláda dorazila do Prahy 10. května 1945 a skládala se ze stran Komunistická strana Československa (KSČ), Sociální demokraté, Národní socialisté, Lidovci a na Slovensku Komunistická strana Slovenska a Demokratická strana (DS).³ Uvedené strany byly jediné, které byly povolené.

---

² Pozn. Užívá se pro oddělení území, která spadají pod kontrolu různých zemí, aby nedošlo k jejich střetnutí (Vyvrcholení českého odboje. Dějepis, 2015)

³ Češi a Slováci za 2. světové války. Osvobození ČSR, Dějepisně, 2013

26. května 1946 se konaly parlamentní volby. Komunisté prosadili snížení věkové hranice aktivního volebního práva z 21 let na 18 let. Dále volební právo dostali vojáci a příslušníci bezpečnostních složek.⁴

Strany se ve volbách umístily takto:

- „Komunistická strana (KS) - 40 % hlasů
- Národní socialisté 23 %
- Lidová strana 20 %
- Sociální demokracie 15 %
- na Slovensku - Demokratická strana 60 % hlasů“⁵

Ve volbách zvítězili komunisté. Program nové vlády se nazýval „**Budovatelský vládní program**“ a spočíval v dvouletém plánu obnovy (1947-1948).⁶ Předsedou vlády byl v tomto období Klement Gottwald.

Vlivem špatného hospodářského stavu, který byl důsledkem poválečné doby, se lidé ze střední a východní Evropy přikláněli ke komunistickým stranám, které nabízely vládu lidu a v českých zemích těžily z všeobecné prestiže Sovětského svazu jako vítěze nad nacistickým Německem. Postupným vývojem se země začaly spojovat do sovětského bloku.⁷

Vzestup komunismu a období 1. pětiletého plánu

27. října 1948 schválilo Národní shromáždění **první pětiletý plán** (1949-1953) zaměřený na rozvoj a výstavbu v těžkém průmyslu. V plánu bylo přísně rozplánované hospodářství, které měla kontrolovat a řídit Státní plánovací komise (SPK). Měřítkem úspěchu nebyl zisk jako v dnešní době, ale plnění plánu.⁸

Období 1948-1953 můžeme označit za „zakladatelské období komunismu“. V této době komunisté vytvořili a

---

⁴ VESELÝ, Z. České politické dějiny: (od konce 18. do počátku 21. století), 2005

⁵ Košický vládní program. Dějepisně

⁶ VESELÝ, Z. Tamtéž

⁷ VESELÝ, Z. Tamtéž

⁸ RYCHLÍK, J. a PENČEV, V. Od minulosti k dnešku: dějiny českých zemí, 2013

ukotvili mechanismy diktatury aparátu KSČM, které fungovaly až do pádu režimu v roce 1989. KSČ získalo velkou podporu ze stran dělnictva. Z hesla „vlastní cesty k socialismu“, kde si Československá republika mohla hledat vlastní směr, se přešlo k následování příkladu Moskvy, a tedy k heslu „Sovětský svaz - náš vzor“.

Během března 1948 byl režim upevňován díky rozsáhlým čistkám. Jako reakcionáři byli zbaveni funkcí lidé pracující v úřadech, školách aj. institucích.⁹

Znamenalo to perzekuci politických odpůrců, soukromých zemědělců, podnikatelů, zřizování táborů nucených prací, vlnu emigrace, odstraňování soukromého vlastnictví, zavedení centrálně plánované ekonomiky a přípravu na válku se Západem.

Po sjednocení KSČ a ČSSD z 27. června 1948 mělo ÚV KSČ v rukou zákonodárnou, výkonnou a částečně i soudní moc.¹⁰

Na podzim 1948 byly zavedeny přísné tresty za vycestování bez povolení z Československé republiky směrem na západ a vznikly zvláštní jednotky Pohraniční stráže.

Československo se 5. ledna 1949 v Moskvě stalo jedním ze zakládajících členů RVHP (Rady vzájemné hospodářské pomoci). Toto uskupení lidově-demokratických zemí se stalo odběratelem československých průmyslových výrobků.

V květnu 1949 9. sjezd KSČ vytyčil tzv. generální linii výstavby socialismu. V rozporu s předchozími sliby se urychlovala kolektivizace zemědělství do zemědělských družstev a státních statků.¹¹

Do roku 1950 byla zlikvidována malovýroba a vznikla výrobní družstva nebo komunální podniky.

Ekonomický vývoj v tomto období existoval především kvůli potřebám armády. Došlo k industrializaci a elektrifikaci Slovenska a modernizování dopravních sítí.

Došlo k nárůstu administrativního aparátu a vzniku nové střední třídy, a to straníků pracujících pro KSČ. Počty dělníků vzrostly pouze v malé míře na Slovensku díky rozvojovým pracím.

---

⁹ VESELÝ, Z. České politické dějiny

¹⁰ RYCHLÍK, J. a PENČEV, V. Od minulosti k dnešku: dějiny českých zemí, 2013

¹¹ VESELÝ, Z. Tamtéž

Potřebu pracovních sil řešila vláda pracovními brigádami. Tyto brigády byly dobrovolně povinné.

Komunisté se snažili vybudovat nový druh inteligence, a to inteligenci dělnickou. Dělníci měli výhody při vstupu na střední a vysoké školy. Otevírali se pro ně kurzy, které měly nahradit toto vzdělání.

Od podzimu 1948 byl vyvíjen tlak na občany, aby si osvojili zásady marxismu. Ve výuce náboženské prvky nebyly žádoucí.¹²

Od roku 1950 až do roku 1954 probíhala řada procesů proti církevním hodnostářům. Dalším projevem represe od jara 1950 byla násilná likvidace mužských a ženských klášterů.¹³ Učitelé, kteří se prohlašovali veřejně za věřící byli pokládáni za nezpůsobilé k výuce a propuštěni. Přejít k ateismu měl jít postupně a především se zaměřit na mladé. Marxismus hlásal tzv. vědecký ateismus.¹⁴

5. 3. 1953 zemřel v Moskvě J. V. Stalin. Na jeho pohřeb letěl nemocný Klement Gottwald, který pak zemřel 14. 3. 1953. Funkci prvního tajemníka komunistické strany získal Antonín Novotný. Prezidentem republiky se stal Antonín Zápotocký, který zemřel 13. 11. 1957.

19. listopadu 1957 se stal prezidentem Antonín Novotný.¹⁵

Období 2. pětiletého plánu

Po určitém uvolnění v roce 1956 byla opět zpřísněna cenzura. Byl nastaven 2. pětiletý plán na období 1956-1960. Jeho obsahem bylo budování těžkého průmyslu.

V roce 1958 proběhla čistka ve státním aparátu. Nespolehliví úředníci byli posíláni do výroby.

Ve jménu kolektivizace se tlačilo na rolníky, aby vstoupili do státních celků. Ti začali kvůli nevýhodným podmínkám, které jim vláda nastavila, vstupovat do JZD nebo mohli odejít pracovat do průmyslu. Díky zkušeným rolníkům a

---

¹² RYCHLÍK, J. a PENČEV, V. Od minulosti k dnešku

¹³ VESELÝ, Z. České politické dějiny

¹⁴ RYCHLÍK, J. a PENČEV, V. Od minulosti k dnešku

¹⁵ RYCHLÍK, J. Tamtéž

státním dotacím byla JZD efektivní (na rozdíl od 50. let).¹⁶

Období 3. pětiletého plánu

Celostátní konference KSČ ve dnech od 5. - 7. července 1960 schválila třetí 5letý plán (do roku 1965), který Národní shromáždění vydalo jako zákon 17. listopadu 1960.

Plán počítal s nárůstem hrubé výroby a výrobních prostředků. Tento plán byl nereálný. Chyběly na něj zdroje. Přísnější centralizace vedla k zhoršení československé ekonomiky.

Po čase uznala vláda nereálnost celého plánu a začala plánovat ekonomickou reformu¹⁷, která počítala s rozsáhlou decentralizací (model tržního socialismu). Podniky měly tvořit zisk a do státního rozpočtu odvádět daň.

Decentralizační plán se realizoval z části. Zvýšila se produktivita práce a bylo možné postupně zavádět volné soboty.

Od roku 1963 byl podporován turistický ruch, a to nejdříve do lidově-demokratických zemí a od roku 1965 i do ostatních zemí.

Od tohoto roku bylo možné zaznamenat snahy o veřejný diskurz, který nelze označovat jako opozici, snad jen mírné snahy o uvolnění v rámci stávajícího systému vedené především intelektuály (učitelé VŠ, básníci, novináři, spisovatelé).¹⁸

1.2 Situace ve školství

Po roce 1945 došlo k rychlému vzestupu hospodářství ve vyspělých zemích a k zvýšení finanční podpory pro školství, vědu a výzkum ze státních i soukromých zdrojů a k propojení vztahu vědy a výzkumu na celkový hospodářský růst země.¹⁹

Ekonomie se stala v této době prestižní vědou. To vedlo k zakládání nových ekonomických fakult,

---

¹⁶ RYCHLÍK, J. Od minulosti k dnešku

¹⁷ Pozn. Částečným autorem reformy byl profesor Ota Šik

¹⁸ RYCHLÍK, J. Tamtéž

¹⁹ STELLNER, F. Vývoj českého... a MÜNICH, D. a Š. JURAJDA. Oborová publikační...

zvýšení počtu odborných časopisů a vyšší prestiži ekonomů.²⁰

Po osvobození se ministrem školství a osvěty stal právník, profesor Richard Horna (1892-1953).²¹

KSČ iniciovala okolo r. 1948 vznik nového typu vysokých škol²², které měly připravit odborníky pro potřeby ekonomiky řízené stranickými orgány. Což bylo důvodem k omezení VŠO.²³

„Ve srovnání se střeoevropskými univerzitami byly sovětské vysoké školy podobné spíše exaltovaným středním školám...“ studenti si nemohli vybírat předměty, které chtěli studovat a byli nuceni k dodržování pevných učebních plánů i termínů zkoušek, které byly v rámci celého státu jednotné.²⁴

1.2.1 Školská politika 1948

ČSR se stala jednou z nejvyspělejších zemí v průmyslu a hospodářství vedle SSSR a NDR. S průmyslem a hospodářstvím se rozvíjelo i odborné vzdělávání.²⁵

Školskou politiku tvořila po roce 1948 stranická usnesení. Řídil ji Rudolf Slánský (1901-1952) a jeho tým ÚV KSČ. Slánský v roce 1945-1952 dohlížel na Kulturní a propagační oddělení, které řídilo školskou i vědeckou oblast.

R. 1948 se Gustav Bareš, nástupce Slánského, projevil jako iniciátor a propagátor výchovy „nové

---

²⁰ STELLNER, F., Vývoj českého vysokého...

²¹ STELLNER, F., Tamtéž

²² Pozn. Roku 1946 vznikla Vysoká škola politická a sociální v Praze (VŠPS). V roce 1947 v Olomouci zřídili Univerzitu Palackého, kde na filosofické fakultě existoval v letech 1949-1953 Ústav pro plánování, který připravoval studenty na práci s aplikovanou regionální ekonomikou a mikroekonomií. Roku 1953 vznikla Ústřední politická škola KSČ (ÚPŠ).

²³ Pozn. Vysoká škola obchodní (viz dále)

²⁴ CONNELLY, John. Zotročená univerzita: sovětizace vysokého školství ve východním Německu, v českých zemích a v Polsku v letech 1945-1956. 2008

²⁵ JEŽDÍK, T., ed. Vysoké technické školy v Československé republice, 1957

inteligence“²⁶, kdy na školách a ve státních institucích se měli upřednostňovat dělnické kádry (to schválil 9. sjezd KSČ).²⁷

Majetek škol byl podle zákona O základní úpravě jednotného školství v r. 1948 zestátněn.²⁸

Aby ministerstvo mohlo zahájit řízení proti posluchačům, ministr Nejedlý 30. 11. 1948 změnil disciplinární řád vysokých škol. Do prosince měli studenti vyplnit dotazník a v lednu se měli účastnit pohovoru. Ve studijních prověrkách bylo vyloučeno téměř 7 tisíc studentů z více než 26 tisíc studentů na pražských vysokých školách. Bylo tak zneužito několika studentských aktivistů k čistkám proti učitelům a ostatním studentům.²⁹

Školy se napojovaly na vědu sovětskou, a to znamenalo v praxi pořádání konferencí, pozvání sovětských odborníků, pořádání školení, překládání sovětských knih a učebnicí, odebíráním sovětských tiskovin, vysílání učitelů i studentů do SSSR a budování tzv. „sovětských koutků“³⁰.

Výuka marxismu-leninismu v Československu neměla vysokou úroveň a učitelé měli problém s malou účastí studentů na přednáškách.³¹

Ministerstvo roku 1952 dalo pokyn ke vzniku kateder marxismu-leninismu na všech vysokých školách.

Pro ekonomicky zaměřené vysoké školy byla vzorem Ekonomická fakulta Moskevské státní univerzity, která byla založena v roce 1941 a řídil ji sovětský politický ekonom Ivan Dmitrijevič Udalcov (1885-1958), od roku 1955 profesor Michail Maksimovič Sokolov (1898-1971) a

---

²⁶ Pozn. viz Vzestup komunismu

²⁷ STELLNER, F., Tamtéž

²⁸ TAYERLOVÁ, M. Česká technika a Vysoké školství po únoru 1948, Český statistický úřad

²⁹ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

³⁰ Pozn. též „Rudý koutek“ - místo určené pro agitační účely, místní komise odborové organizace, vesnická kovárna atd.

³¹ Pozn. Okolo roku 1956 byla účast na přednáškách marxismu-leninismu na směru strojním, fakultě ekonomicko-inženýrské na ČVUT v Praze poloviční než na jiných přednáškách. Rozhovor Třídní sraz prof. Chundely, čas 0:53,20

od roku 1959 profesor Vitalij Alexejevič Žamin (1920-1989).

Roku 1950 vydali učebnici „Politické ekonomie“, na které se podílel ústřední výbor KSSS (Komunistická strana Sovětského svazu). Tato učebnice vyšla r. 1955 v ČSR a byla hlavním zdrojem k výuce politické ekonomie.³²

Přípravné kurzy

Na přelomu 1946/47 byl navržen zákon o zrušení maturity jako podmínky pro přijetí na vysoké školy a zavedly se roční přípravné kurzy k přijetí na vysokou školu.³³

20. ledna 1949 zahájily na ČVUT státní kurzy pro přípravu dělníků na vysoké školy.³⁴

Roku 1953 ukončil ÚV KSČ vzdělání tohoto druhu. Přípravné kurzy pro ADK³⁵ nahradily formy mimořádného studia (př. večerní, dálkové speciální a speciální externí studium).³⁶

Čistky

Roku 1948 začali komunisté prověřovat tzv. politickými prověrkami národní a politickou spolehlivost posluchačů vysokých škol.

Vyloučení studenti byli označováni jako „neschopní“ studenti. Formálním důvodem jejich vyloučení byly vážné problémy se studiem, a tedy jejich špatné studijní výsledky.

Vyloučení se týkalo i učitelů na vysokých školách. Tyto čistky probíhaly též v roce 1950. Na uvolněná místa přicházeli komunisté ze státní správy. Nekomunističtí pedagogové si mohli vybrat, jestli vstoupí do komunistické strany nebo odejdou.

---

³² STELLNER, F., Vývoj českého vysokého...

³³ KALINOVÁ, Lenka. Společenské proměny v čase socialistického experimentu: k sociálním dějinám v letech 1945-1969. 2007

³⁴ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

³⁵ Pozn. „Ádékáři“ jsou absolventi dělnických přípravek, které umožňovaly nástup na vysokou školu bez standartní maturity.

³⁶ STELLNER, F., Tamtéž a MACHEK, Ondřej. Po šedesáti letech: Pionýrská léta VŠE očima přímého účastníka. 2012

Školská politika od 1950

„Rovnoprávnost mužů a žen v socialistické společnosti zůstala prázdným heslem.“³⁷ Toto se týkalo komunistické potřeby získat pro vysokoškolská studia ženy.

Autonomie vysokých škol byla omezena vysokoškolským zákonem č. 48/1950 Sb., který upevňoval centralizaci a rušil samosprávné orgány (akadem. senáty). Rektori byli jmenováni prezidentem a děkani ministrem.

22. 6. 1950 na poslední schůzi Akademického senátu vystoupil poslanec Národního shromáždění a profesor Vysoké školy inženýrského stavitelství Josef Valouch, aby vysvětlil, že zákon vydaný v květnu 1950 rušil většinu předpisů vztahující se k vysokým školám. Zákon zbavoval profesorské sbory pravomoci volit výkonné orgány a rozhodovat o dalších záležitostech týkající se organizace školy.³⁸

Profesorské sbory nahradily rady a na fakultách byly zřízeny fakultní rady. Zavedl katedry, kde ministr má jmenovat jejich vedoucí.³⁹

„Povinností kateder jest vypracovat si plán práce a jeho plnění pak soustavně sledovat. Jedním z hl. úkolů kateder v poslední době bylo projednávání marxismu ve vědě.“⁴⁰

Roku 1950 inicioval Bareš úpravu **přijímacího řízení** na VŠ. Hodnotila se kritéria (v tomto pořadí):

- „třídní původ,
- zhodnocení politické uvědomělosti,
- znalost vědeckého socialismu i všeobecného vzdělání,
- posouzení předpokladů pro zvolený obor.“⁴¹

---

³⁷ CONNELLY, John. Zotročená univerzita

³⁸ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

³⁹ STELLNER, F., Vývoj českého vysokého...

⁴⁰ Archiv ČVUT. Zápis o III. řádné schůzi rady fakulty věd hospodářských ČVUT v Praze

⁴¹ KNAPÍK, Jiří. Kdo spoutal naši kulturu: portrét stalinisty Gustava Bareše. 2000

Studenti byli rozděleni do studijních skupin, na které dohlížel určený pedagog. Pedagogové evidovali účast studentů na povinných přednáškách a seminářích. Zkouška byla vypsána pro skupinu v jeden den.

Na všech školách byly zřízeny organizace KSČ, dále jim pomáhali komunistické organizace jako Československý svaz mládeže, Revoluční odborové hnutí (ROH). Ministerstvo zavádělo povinné předměty a schvalovalo plán atestací.⁴²

1.2.2 Vysoké školy

Vysoká škola obchodní byla zřízena zákonem č. 461/1919 Sb. vydaným 7. srpna 1919.

Slavnostní otevření se uskutečnilo 19. října 1919. 17. listopadu 1939 došlo k uzavření českých vysokých škol nacisty. Výuka na VŠO byla obnovena po osvobození republiky v r. 1945.

Předválečný rektor ČVUT, zabývající se právní vědou, prof. Gustav Švamberg (1880-1958) byl do roku 1947 proděkanem na VŠO a do března 1948 jejím děkanem.

Profesorem byl pro obor soukromá ekonomika jmenován Karel Žlábek (1900-1984), pro obor statistika a národní hospodářství Leopold Šauer (1901-1983) a pro obor národní hospodářství Kazimír Dobiáš (1891-1970).

Jedním z docentů a pozdějších profesorů byl Josef Blecha (1908-1964) pro obor podniková ekonomika, Jaromír Berák (1902-1964) pro finanční právo.⁴³

Slovenská vysoká škola obchodní v Bratislavě r. 1940 navázala na VŠO v Praze. **Vysoká škola politická a sociální v Praze** zahájila svou činnost r. 1946 jako další škola s ekonomickým zaměřením.⁴⁴ Roku 1949 došlo k vzniku **Vysoké školy politicko-hospodářských věd (VŠPHV)**, která ale byla zrušena v červenci 1953.⁴⁵

---

⁴² STELLNER, F., Vývoj českého vysokého

⁴³ STELLNER, F. Tamtéž

⁴⁴ STELLNER, F. Tamtéž.

⁴⁵ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

VŠO byla v únoru 1948 přejmenována na **Vysokou školu věd hospodářských (VŠVH)**. Ke změně struktury ČVUT došlo roku 1949 zrušením Vysoké školy věd hospodářských.⁴⁶ Její vedení se řídilo zákonem č. 227/1949 Sb. v letech 1949-1952. Přednášky se nekonaly od 17. května 1952.⁴⁷

Na VŠVH byli jmenováni profesori Fukátko, Šáda a Janáček roku 1948, kteří později působili na fakultě ekonomicko-inženýrské při ČVUT.⁴⁸

Zákon č. 58/1950 Sb. ustanovil, že všechny Vysoké školy sdružené v rámci ČVUT jsou fakultami vysoké školy ČVUT.

Ve školství se podle sovětského vzoru snažili omezit velikost vysokých škol přechodem na průměrný model o velikosti méně než 1500 uchazečů. To vedlo k vzniku **Vysoké školy chemicko-technologické** v červenci 1952 z Chemické fakulty ČVUT.

Téhož roku vznikla fakulta lesnická z rozdělení fakulty zemědělského a lesního inženýrství. Z oboru zemědělského inženýrství vznikla **Vysoká škola zemědělská**.⁴⁹

V roce 1950 bylo zrušeno oddělení zeměměřického inženýrství Vysoké školy speciálních nauk. 1952 zrušili celou Fakultu speciálních nauk a zbývající směry - matematický a ekonomická statistika byly převedeny na Fakultu matematicko-fyzikální na Univerzitě Karlově a Vysokou školu politicko-hospodářských věd.

V roce 1953 byla zřízena Fakulta zeměměřická.⁵⁰

Na fakultě ekonomicko-inženýrské (založené r. 1952) na Slovensku v Bratislavě se otevíraly jenom 3 studijní směry: stavební, strojírenský a chemický. Též otevřeli I. a IV. ročník jako na FEI na ČVUT v Praze.

V Ostravě otevřeli směr báňský a hutní, aby diplomanti byli vyškoleni pro hutní a uhelný průmysl. Otevřená měla být až roku 1953/54, aby stihli dostavět prostory. Otevřeli I., II. a IV. ročník.⁵¹

---

⁴⁶ TAYERLOVÁ, M. Česká technika

⁴⁷ Sborník příspěvků II. ročníku konference k počtě Albína Bráfa: 31. května 2017, příspěvek doc. Vlachého

⁴⁸ Acta polytechnica: práce ČVUT v Praze, 1989.

⁴⁹ TAYERLOVÁ, M. Tamtéž

⁵⁰ TAYERLOVÁ, M. Tamtéž

⁵¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Vládní nařízení o dalších změnách v organizaci VŠ, Část zvláštní. Praha, 1952.

V roce 1956/57 mělo Československo 15 samostatných VŠ technického směru, což je zobrazeno v tabulce 1 VŠ technického směru založených do r. 1953.⁵²

Vysoké školy technického směru v ČSR v roce 1956/57

Založení	Škola	Informace
1806	ČVUT v Praze	(navazovala na českou inženýrskou školu, která byla založena 1707)
1849	Vysoká škola báňská v Ostravě	(navazovala na hornickou akademii v Příbrami, která byla r. 1945 přeložena do Ostravy)
1899	Vysoké učení technické v Brně	
1919	Vysoká škola zemědělská a lesnická v Brně	
1937	Slovenská vysoká škola technická v Bratislavě	
1946	Vysoká škola zemědělská v Nitře	(dříve v Košicích)
1949	Vysoká škola strojní a elektrotechnická v Plzni	
1950	Vysoká škola chemicko-technologická v Pardubicích	
1951	Vojenská technická akademie Antonína Zápotockého v Brně	
1952	Vysoká škola železniční v Praze	
1952	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze	(dříve ve svazku ČVUT v Praze)
1952	Vysoká škola zemědělská v Praze	(dříve ve svazku ČVUT v Praze)
1952	Vysoká škola lesnická a dřevařská ve Zvolenu	(dříve ve svazku SVŠT v Bratislavě)
1952	Vysoká škola technická v Košicích	(dříve ve svazku SVŠT v Bratislavě)
1953	Vysoká škola strojní v Liberci	

Tabulka 1 VŠ technického směru založených do r. 1953

1.3 Struktura a řízení vysokých škol

Zákon o vysokých školách z r. 1950 a jeho novela z r. 1960 dávaly základní směrnice pro organizaci a

⁵² JEŽDÍK, ed. Vysoké technické školy v Československé republice: Sborník vysokých technických škol k 250. výročí založení technických škol v Praze

správu vysokých škol technických. VŠ polytechnické se zpravidla dělily na fakulty.⁵³ Fakulta se dále dělily na katedry, které organizovaly kolektivní pedagogickou a vědeckou práci.⁵⁴

V čele VŠ byl **rektor**, kterého jmenoval prezident republiky na návrh Státního výboru pro vysoké školy po poradě s Radou vysoké školy.

Státní výbor byl nově zřízen jako poradní, iniciativní a koordinační sbor ministra. Též návrhy na jmenování prorektorů, děkana a proděkanů měly být projednány skrz Státní výbor pro vysoké školy.

Vznikly nové výkonné orgány - **Rada vysoké školy** a fakultní rady na konkrétních fakultách.

Ministr měl v kompetencích i vydávání studijních a zkušebních plánů a studijních a zkušebních řádů.

„Jmenování profesorů na základě výsledků konkurzů navrhovala vláda a bylo to v kompetenci prezidenta.“ Docenty pověřoval výkonem funkce ministr.⁵⁵

Náměstky rektora byli **proreктоři** pro pedagogickou a politicko-výchovnou činnost, pro vědecko-výzkumnou činnost a pro mimořádné způsoby studia. Stálým zástupcem rektora pro věci hospodářské a správní byl **kvestor**. Proreктоři a kvestor tvořili **kolegium rektora**.⁵⁶

V čele fakulty byl **děkan**, kterého jmenoval ministr školství a kultury. Jmenování děkanů probíhalo v období dubna, června.⁵⁷

Náměstci děkana byli **proděkani** pro pedagogickou a politicko-výchovnou činnost, pro vědecko-výzkumnou činnost a pro mimořádné způsoby studia.

Stálým zástupcem děkana pro věci hospodářské a správní byl **tajemník fakulty**. Proděkani a tajemník fakulty tvořili **kolegium děkana**. Poradními orgány vedení VŠ a fakulty v záležitostech vědecko-pedagogických byla **vědecká rada VŠ** a vědecká rada fakulty. Jejich členy byli akademičtí funkcionáři a význační učitelé na VŠ a pracovníci z praxe. Vědecké rady se vyjadřovaly k zásadním vědeckým a pedagogickým otázkám, udělovaly vědecké hodnosti a schvalovaly návrhy na jmenování profesorů a docentů.⁵⁸

---

⁵³ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University...

⁵⁴ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

⁵⁵ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

⁵⁶ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

⁵⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Dopis MŠVU Nejedlému od Fukátka. Praha

⁵⁸ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

Studium na VŠ technických

Hlavním úkolem VŠ bylo vychovávat pro stát vysoce odborně vzdělanou ideologicky vyspělou technickou inteligenci, která byla schopná tvořivě se účastnit na výstavbě a řízení našeho národního průmyslu a hospodářství a na budování socialismu ve vlasti.

K tomuto úkolu se družila i pomoc při školení technické inteligence lidově demokratických zemí, které byly technicky málo vyspělé, zejména Albánie, Bulharska, Číny, Koreje, Vietnamu, aj.⁵⁹

Na vysokých školách byly zpravidla zřízeny tyto způsoby studia:

- řádné (denní studium)
- mimořádné způsoby studia
  - 1.večerní studium
  - 2.dálkové studium
  - 3.speciální externí studium
  - 4.speciální kurzy

Do řádného studia se přijímali výběrovým řízením uchazeči z řad abiturientů jedenáctiletých středních škol nebo odborných škol se čtyřletým studiem, kteří úspěšně složili závěrečnou (maturitní) zkoušku, byli doporučení ke studiu na vysoké škole a vykonali s úspěchem přijímací zkoušku na vysoké škole.

Počet přijímaných studentů byl určován Státním úřadem plánovacím se zřetelem k plánovaným hospodářským, sociálním a kulturním potřebám státu. Řádné studium trvalo zpravidla 5 let (10 semestrů).⁶⁰

Na většině fakult bylo zřízeno směrové studium (od prvního nebo vyššího ročníku). Ve vyšších ročnících se studium dále dělilo na specializace, v nichž byla výuka zaměřena na užší úseky určitého oboru.

Studium se dělilo zpravidla na základní (všeobecné) a odborné. Základní studium bylo teoretickou průpravou pro další odborné studium, a bylo proto společné pro několik směrů nebo specializací, trvalo 5 až 8 semestrů. Odborné studium trvalo 2 až 5 semestrů.⁶¹

---

⁵⁹ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

⁶⁰ JEŽDÍK, Tamtéž

⁶¹ JEŽDÍK, Tamtéž

Výuka na vysoké škole probíhala podle stanovených učebních plánů a osnov, měla obvykle tyto formy:

Přednášky pro větší kolektiv (100 až 150 studentů, při větším počtu studentů se rozdělil ročník do dvou nebo více paralelek). Tyto přednášky konali zpravidla profesori a docenti příslušného oboru.

Účast na přednáškách byla v základním studiu povinná, ve specializovaném studiu byla ve většině předmětů účast na přednáškách nepovinná. Kromě přednášek z předmětů stanovených učebním plánem, z nichž musel student složit prospěchové zkoušky, byly ještě přednášky z doporučených předmětů, do nichž se studenti přihlašovali dobrovolně a z vlastního zájmu. Z těchto doporučených předmětů student nemusel skládat prospěchové zkoušky.

Pro každý ročník určovala vědecká rada fakulty **vedoucího učitele ročníku** z řad zkušených učitelů.

Semináře, ateliéry a teoretická nebo praktická **cvičení** (konstrukční, laboratorní a dílenská) byla pro studijní skupiny nejvýše o 20 studentech, v seminářích a ateliérech i méně. V nich se nejen procvičovala a prohlubovala látka přednesená v přednáškách, ale studenti se vychovávali i k samostatnému navrhování a řešení technických děl.

V laboratořích se studenti seznamovali s přístroji a učili se samostatně jich používat při měřeních, v dílnách poznávali prakticky různé stroje a osvojovali si základní znalosti dílenských prací. Zde vedli výuku kromě profesorů a docentů i ostatní učitelé vysoké školy, jako odborní asistenti, asistenti, lektoři a odborní instruktoři. Laboratorní a dílenská cvičení se konala buď v laboratořích a dílnách vysoké školy nebo v místních závodech.

Každá **studijní skupina** měla svého vedoucího, kterého jmenoval děkan.⁶²

Studenty organizované ČSM, odborově Svazem zaměstnanců školství a jejich zájmy zastupovala ve škole **závodní rada**. Ta pečovala o kulturní a politický růst studentů, věnovala pozornost péči o jejich zdraví, ubytování, stravování, studium. Zástupci studentů byli zváni k jednáním o všech záležitostech studijních, stipendijních a kolejních.

---

⁶² JEŽDÍK, ed. Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

Katedry tělesné výchovy a sportu na vysokých školách vytvářely ve spolupráci s dobrovolnou sportovní organizací podmínky pro rozvoj fyzické zdatnosti studentů.

Na fakultách byly závodní organizace Komunistické strany Československa, Revolučního odborového hnutí, skupiny Československého svazu mládeže.

Na vysokých školách byly pěvecké, hudební i taneční soubory a závodní kluby, ve kterých se pro studenty pořádaly přednášky, promítaly filmy, pořádaly diskuze o nové literatuře, aj.⁶³

Studenti byli evidováni podle původu, a to dělnického, rolnického, úřednickí a prac. inteligence, živnostenský a různý.⁶⁴

Nové uchazeče o studium dělili podle otce živitele, a to na dělníky nebo rolníky, případně podle státní příslušnosti (student cizinec) a podle oboru.

Učitelé se dělili na Profesory a docenty a Ostatní učitelské pracovníky.⁶⁵

---

⁶³ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

⁶⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/22. Stav přijatých studentů ve školním roce 1958/1959. Praha

⁶⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. VII/66. Statistika nově přijatých studentů 1955, 1956, 1959. Výkaz o studentech vysokých škol. Praha, 15. 9. 1959

2 Fakulta ekonomicko-inženýrská, ČVUT (FEI)

2.1 Události před založením Fakulty ekonomicko-inženýrské (FEI)

Roku 1948 probíhala reorganizace Československých vysokých škol. V roce 1948 byly opět zavedeny fakulty s radami, spojené ústřední radou vysokého učení.⁶⁶

Plánovalo se založení samostatné inženýrsko-ekonomické fakulty při ČVUT v Praze, dále inženýrsko-ekonomické studium v Brně, Plzni, Košicích, hutnické VŠ v Ostravě s dobou trvání studia jako u technických vysokých škol od 1. 10. 1952.⁶⁷

Dále se navrhovalo otevření ekonomicko-inženýrských fakult na Slovenské vysoké škole v Bratislavě a na VŠ báňské v Ostravě, aby studenti pokryli potřebu inženýru ekonomů v ČSR.⁶⁸

Při rozvrhování studia probíhala spolupráce o ekonomickém zaměření s profesorem leningradské inženýrsko-ekonomické fakulty E. E. Zarěckim⁶⁹ a dále probíhaly konzultace s prof. Dr. Zdeňkem Nejedlým⁷⁰, s ministry: G. Klimentem, Jonášem, Šlechtou, Šimůnkem.⁷¹

Fukátko opíral studium FEI o SSSR a přidával srovnání k vysoké škole inženýrsko-ekonomické v Moskvě, Leningradě a

---

⁶⁶ KADEŘÁVEK, F. a J. PULKRÁBEK. 250 let technických škol v Praze: Slavnostní sborník, 1958

⁶⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Dopis MŠVU Nejedlému od Fukátka. Praha

⁶⁸ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Vládní nařízení o dalších změnách v organizaci VŠ, Část zvláštní. Praha, 1952

⁶⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Dopis MŠVU Nejedlému od Fukátka. Praha

⁷⁰ Pozn. Dále akci iniciativní skupiny podpořili svými dopisy ministři Gustav Kliment, Ing. O. Šimůnek, prof. Ing. Dr. E. Šlechta, J. Jonáš.

⁷¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Dopis MŠVU: Ekonomické vzdělání posluchačů VŠ technických. Praha, 29. března 1952

v Charkově.⁷² Podobnost výuky potvrzoval ministr vysokých škol V. L. Jeljutin⁷³. Pro obhájení FEI⁷⁴ získal pracovníky škol i praxe^{75, 76}.

Příkladem bylo 39 fakult v SSSR a 3 samostatné instituty (ekonomické vzdělání v technických oborech národního hospodářství - průmysl, vnitřní obchod, doprava, finance a úvěrová statistika, politická ekonomie a národohospodářské plánování).⁷⁷

Učební plány měly obsahovat podle vzoru SSSR kromě všeobecných politických, ekonomických a technických předmětů, především předměty speciálně technické a speciálně ekonomické příslušných odvětví, asi ve stejném poměru.⁷⁸

Nastavení typu výuky na FEI bylo organizováno za pomoci sovětských ekonomů, z nichž prof. Dokukin a Vinegradov byli ekonomy marx-leninské teorie a nár. hospodářství a prof. Zarěcký ekonom-inženýr.⁷⁹

V tabulce 2 Rozdělení škol podle zaměření do r. 1953 jsou zobrazeny četnosti obsazení studenty na jednotlivých typech škol v ČSR.⁸⁰ Před 2. sv. válkou byl poměr počtu VŠ

---

⁷² Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Stanovisko děkana k pokusům o sloučení VŠE a FEI. Poznámky k ekonomicko-inženýrskému studiu v ČSR. Praha, 1956

⁷³ Pozn. Reagoval 26. listopadu 1954 při návštěvě ČS delegace VŠ učitelů.

⁷⁴ Pozn. Podání žádosti podepsali: Prof. Ing. Dr. Jaroslav Fukátko, vedoucí katedry, ekonom VŠHV; Ing. Hemmer, ředitel hl. správy MTS; Dr. Hulínský, poslanec; Dr. Ing. Koritta, ředitel výzkumného ústavu materiálu; Jar. Lindauer, vedoucí národního podniku a poslanec NS; Ing. Josef Novotný, pracovník národohospodářského oboru úřadu předsednictva vlády; Vilém Pithart, náměstek ministerstva těžkého strojírenství; Karel Poláček, náměstek ministra těžkého strojírenství; Ing. J. Rejna, náměstek ministra těžkého strojírenství; Ing. M. Šmok, poslanec NS a náměstek ministra.

⁷⁵ Pozn. Za školy souhlasili s návrhem prof. Dr. O. Valoucha, Ing. Jaromír Ponec.

⁷⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Historie FEI do r. 1955, prof. Fukátko. Praha

⁷⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Vládní nařízení o dalších změnách v organizaci VŠ, Část zvláštní. Praha, 1952

⁷⁸ Archiv ČVUT. Tamtéž

⁷⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Zpráva o ekonomických školách v SSSR a odůvodnění pro výchovu dvojího typu ekonomů i na našich VŠ. Praha

⁸⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Návrh na zřízení ek.-inž. fakult v Praze, Bratislavě, Ostravě adresován MŠVU. Praha, 1953

studentů tech. směru ku počtu VŠ studentů univerzitního směru 1:2 a při nárůstu počtu studentů obou zaměření se dostal postupně na poměr 1:1 s tím, že studentů technického zaměření začalo být o něco více než studentů VŠ univerzitních.

Ve šk. r. 1937/38 studovalo celkem 18 796 studentů z toho 30,19 % techn. vzdělání, 68,89 % univerzitního vzd. a 0,92 uměleckého vzdělání. Ve šk. r. 1951/52 studovalo celkem 39 813 studentů z toho 44,66 % techn. vzd., 51,41 % univ. vzd. a 3,93 % uměleckého vzdělání. Ve šk. r. 1952/53 studovalo celkem 46 730 studentů z toho 50,12 % techn. vzd., 46,57 % univ. vzd. a 3,32 % uměleckého vzdělání.

Na technických VŠ vzrostl počet studentů od šk. r. 1937/38 do šk. r. 1951/52 o 213 %. Ze šk. r. 1951/52 do šk. r. 1952/53 vzrostl počet studentů o 32 %.

Studijní rok	VŠ technické			VŠ univerzitní			VŠ umělecké		
	Škol	Fakult	Studentů	Škol	Fakult	Studentů	Škol	Fakult	Studentů
1937/38	5	15	5 675	3	11	12 949	1	1	172
1951/52	10	27	17 780	12	28	20 469	6	10	1 564
1952/53	12	38	23 420	12	33	21 760	6	10	1 550
1953/54	13	43		13	56		6	10	

Tabulka 2 Rozdělení škol podle zaměření do r. 1953

U počtu škol se počítaly i pobočky, které se na fakulty nedělily, ty byly pak uváděny početně i jako fakulta.⁸¹

V předmnichovské republice byla v českých zemích jen 3 vysokoškolská města (Praha, Brno, Příbram), na Slovensku (Bratislava), změna na (Praha, Plzeň, České Budějovice, Pardubice, Brno, Olomouc, Ostrava) a Slovensko (Bratislava, Banská Bystrica, Nitra, Zvoleň, Košice, Prešov).⁸²

2.2 Fakulta ekonomicko-inženýrská

Zřízení FEI bylo vyvoláno potřebami socialistického hospodářství, které vyžadovalo odborníky, kteří by

⁸¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Osnova vl. nařízení o dalších změnách v organizaci adresována MŠVU. Praha, 1953

⁸² Archiv ČVUT. Tamtéž (82)

spojovali znalosti technické a ekonomické, aby byli schopni fungovat v socialistické průmyslové výrobě, stavebnictví a dopravě.⁸³

Fakulta ekonomicko-inženýrská (FEI) byla založena vládním usnesením ze dne 19. 8. 1952.⁸⁴ FEI byla zřízena rychle, kvůli vlivu SSSR a kvůli nedostatku ekonomů-inženýrů v ČSR. Spuštění školního roku bylo zahájeno již ve školním roce 1952/53 (konkrétně 1.10.1952).⁸⁵

1. 9. 1952 byla zřízena fakulta ekonomicko-inženýrská a fakulta železniční při ČVUT v Praze a na Slovenské vysoké škole technické v Bratislavě fakulta ekonomicko-inženýrská.

Stejného data se z chemické fakulty ČVUT v Praze zřídila samostatná VŠCHT v Praze. Též k 1. 9. 1952 se zrušila Fakulta speciálních nauk na ČVUT v Praze.

Dne 1. 9. 1953 se zřídila na Vysoké škole báňské v Ostravě fakulta ekonomicko-inženýrská.⁸⁶

V čele FEI stál od počátku **děkan prof. Ing. Dr. Jaroslav Fukátko**⁸⁷ až do smrti (10. července 1956).⁸⁸

Na FEI z VŠVH přešli pedagogové J. Fukátko, L. Šauer, J. Blecha, J. Janáček, V. Syrový, aj.⁸⁹

Fakulta ekonomicko-inženýrská musela nabrat internisty a externisty, kteří by byli částečně uvolnění ze svých dosavadních působišť (v roce 1952 plánovali nabrat

---

⁸³ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

⁸⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, Informace z inventáře. Praha, 1971 a Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Důvody pro přeměnu fakulty ekonomického inženýrství ČVUT na samostatnou vysokou školu. Praha 22. 12. 1953

⁸⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, Informace z inventáře. Praha, 1971 a Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Dopis ministerstvu školství k rukám s. náměstka doc. Dr. F. Kahudy. Praha 22. 12. 1953

⁸⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Vládní nařízení. Praha, srpen 1952

⁸⁷ Pozn. Usnesením vlády republiky ze dne 19. 8. 1952 bylo schváleno převedení prof. Dr. Jaroslava Fukátka ze stavu profesorů fakulty speciálních nauk do osobního stavu profesorů FEI. Činnost zahájil 1. září 1952 (Archiv ČVUT, Dopis ministerstva školství věd a umění přes rektorát ČVUT ve věci prof. Dr. Jaroslava Fukátka - převod na FEI, 1952)

⁸⁸ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

⁸⁹ STELLNER, F., Vývoj českého vysokého ekonomického...

15 nových učitelských sil a 3 správní zaměstnance), aby pokryli potřebu na škole.⁹⁰

Vybavení přešlo z VŠVH (Vysoké školy věd hospodářských).⁹¹

FEI převzala péči o ekonomickou přípravu posluchačů na ostatních fakultách - organizace, plánování, ekonomiku podniku (cca 900 posluchačů).

1. ročníky se měly vyučovat základům marxismu-leninismu, politické ekonomie, disciplín všeobecně technickým jako matematika, fyzika, chemie, deskriptivní geometrie, rýsování, teoretická a praktická mechanika, technologie, stavba strojů, aj.⁹²

3. a 4. ročníky měly mít v osnovách speciální technické, ekonomické, organizačně plánovací disciplíny.

Na počátku otevření fakulty byly do 4. ročníků doplňováni studenti z fakult ostatních (už od 1. roku existence fakulty), aby byl zajištěn počet absolventů.⁹³

V prvním roce do 4. ročníku nabrali 115 studentů z fakult ostatních.⁹⁴

Studium mělo být přechodně 8 semestrové, pokud nedoručí k prodloužení na 10 semestrů.⁹⁵

Celkem předpokládali mít na fakultě ekonomicko-inženýrské 8 specializací. Do dalších let se měly nadále rozšiřovat studijní směry kvůli naléhavé potřebě ekonomicko-inženýrských kádrů v hospodářství.⁹⁶

Rozvržení náboru studentů bylo po 2 skupinách pro každý směr fakulty, kdy 1 skupina měla 25 studentů.

---

⁹⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Návrh na zřízení ekonomicko-inženýrských fakult v Praze, v Bratislavě a v Ostravě. Praha

⁹¹ Archiv ČVUT. Tamtéž

⁹² Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Dopis MŠVU Nejedlému od Fukátka. Praha

⁹³ Archiv ČVUT. Fond FEI, Informace z inventáře. Praha, 1971

⁹⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Návrh na zřízení ekonomicko-inženýrských fakult v Praze, v Bratislavě a v Ostravě. Praha

⁹⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Důvodová zpráva o zřízení FEI. Praha a Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Vládní nařízení o dalších změnách v organizaci VŠ, Část zvláštní. Praha, 1952

⁹⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Dopis ministerstvu školství k rukám s. náměstka doc. Dr. F. Kahudy. Praha 22. 12. 1953

Ministra školství, věd a umění v r. 1952 zastupoval v jednání s FEI Dr. Rais.⁹⁷

Absolventi

Koncept inženýrů-ekonomů kombinoval znalosti technické - matematika, fyzika, mechanika, deskriptiva, dále pak znalosti technologie problémů výrobních, které vyžadovaly průmyslové podniky a také znalosti politicko-ekonomické a národohospodářské plánování.⁹⁸

Absolventi fakulty ekonomicko-inženýrské mohli vykonávat dispečerskou službu, technickohospodářské normování, hmotné zásobování,⁹⁹ dále se mohli uplatnit jako plánovači, ekonomové, vedoucí oddělení práce a mezd, materiálně-technické zásobování, provozáři¹⁰⁰ v průmyslových podnicích, ve stavebnictví, dopravě, jako plánovatelé technickohospodářští a výrobně operativní, všude tam, kde otázky technické se úzce prolínají s otázkami ekonomickými.¹⁰¹

Organizace studia se postupně dotvářela do šk. r. 1955/56, došlo pak k rozšíření studia ze 4 na 5 let.¹⁰²

Ekonomicko-inženýrská fakulta na ČVUT v Praze v 1952/53 měla 5 směrů:

- strojírenský,
- energetický,
- chemický,

---

⁹⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Osnova vl. nařízení o dalších změnách v organizaci adresována MŠVU. Praha, 1953

⁹⁸ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Důvodová zpráva k vládnímu nařízení o reorganizaci VŠ. Praha

⁹⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Dopis MŠVU Nejedlému od Fukátka. Praha

¹⁰⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Dopis ministerstvu školství k rukám s. náměstka doc. Dr. F. Kahudy. Praha 22. 12. 1953

¹⁰¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Vládní nařízení o dalších změnách v organizaci VŠ, Část zvláštní. Praha, 1952 a Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Historie FEI do r. 1955, prof. Fukátko. Praha a Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/2. Organizace, slavnostní zahájení činnosti FEI. Proslov Fukátka. Praha 6.10.1952

¹⁰² Archiv ČVUT. Fond FEI, Informace z inventáře. Praha, 1971

- stavební,
- dopravní.¹⁰³

Směr dopravní měl 2 specializace železniční dopravy, tj. parní trakce a elektrické trakce.¹⁰⁴

Výuka ruštiny probíhala pro první ročníky a doplňující čtvrtý (při otevření), dále dávali váhu předmětům tělesné zdatnosti, což byla tělesná a branná výchova (výchova obránce socialistické vlasti, mírového budování).¹⁰⁵

Tělesnou výchovu měli studenti povinnou, a to od 1. do 8. semestru. Ruský jazyk studenty provázel v 1. semestru. Od 2. až do 4. semestru byla cvičení z ruského jazyku povinná pro studenty, kteří nevykonali úspěšně postupovou zkoušku. Povinnou součástí studia byly praxe.¹⁰⁶

V roce 1952¹⁰⁷ zrušili fakultu speciálních nauk a převedli studijní směr ekonomické statistiky II. a III. ročníku na FEI, kde dostudovali podle zvláštního studijního plánu.

Část učitelů z fakulty speciálních nauk přešla na fakultu ekonomicko-inženýrskou, zbytek přešel na jiné fakulty dle svých oborů.¹⁰⁸

Počet zapsaných studentů ve školním roce 1952/53 byl 255 studentů, kdy 140 jich bylo zapsáno v 1. ročníku, v 3. ročníku 26 a ve čtvrtém 89 studentů. V tomto roce měla fakulta 8 profesorů, 9 odborných asistentů a 17 pedagogických asistentů a další externí učitele.

¹⁰³ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Vládní nařízení o dalších změnách v organizaci VŠ, Část zvláštní. Praha, 1952

¹⁰⁴ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

¹⁰⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/2. Organizace, slavnostní zahájení činnosti FEI. Proslov Fukátka. Praha 6.10.1952

¹⁰⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. VII/46. Učební plán studia FEI podepsaný Dr. F. Kahudou, nám. min. VŠ. Praha 23. července 1953

¹⁰⁷ Pozn. bylo studium zeměměřictví přiřčleněno k fakultě stavebního inženýrství, studium matematické statistiky k přírodovědecké fakultě Karlovy university a studium ekonomické statistiky prvního a druhého ročníku přešlo na VŠ věd politických a hospodářských v Praze. (Archiv ČVUT, Důvodová zpráva o zřízení FEI) (Na hospodářské fakultě vznikl kabinet statistiky, kde se v 50. letech utvořil kolektiv (jehož členem byl Augustin Hlaváček), z kterého se formoval základ pro VŠE) (Stellner)

¹⁰⁸ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Vládní nařízení o dalších změnách v organizaci VŠ, Část zvláštní. Praha, 1952

Existovalo tento šk. r. 5 kateder a 2 kabinety. ČVUT přiřadila k FEI organizačně též celorektorátní katedru jazyků.¹⁰⁹

Akademickými funkcionáři na FEI byli prof. Ing. Dr. Fukátko, děkan a proděkan, prof. Ing. Dr. Jan Janáček a prof. Ing. Dr. Vilém Šáda.¹¹⁰

Dne 26. září 1953 došlo k slavnostnímu vyřazení prvních 94 absolventů inženýrů-ekonomů různých studijních směrů, absolventů dělnických kurzů. Probíhalo vše v aule Karolína za účasti ministrů - Ing. Josefa Pučika, prof. Ing. Dr. Emanuela Šlechty, Ing. O. Šimůnka a A. Pospíšila. Proslov absolventům přednesl prof. Ing. Dr. Emanuel Šlechta a byl o potřebě ekonomů-inženýrů v hospodářství.¹¹¹

Na obrázku 3 Organizační řád FEI¹¹² jsou zobrazeny odpovědnosti, které vyplývají ze vztahů nadřízenosti a podřízenosti v letech okolo r. 1954.

V organizačním řádu FEI nejsou naznačeny vazby mezi tajemníkem a odděleními kvůli přehlednosti organigramu. Při Revolučním odborovém hnutí zde na ČVUT působil sportovní oddíl DSO Slavia (Dobrovolná sportovní organizace Slavia). Tyto vazby s KSČ, ROH, ČSM, SČSP, Svazarmem, jsou vazby mezi školou a organizacemi.

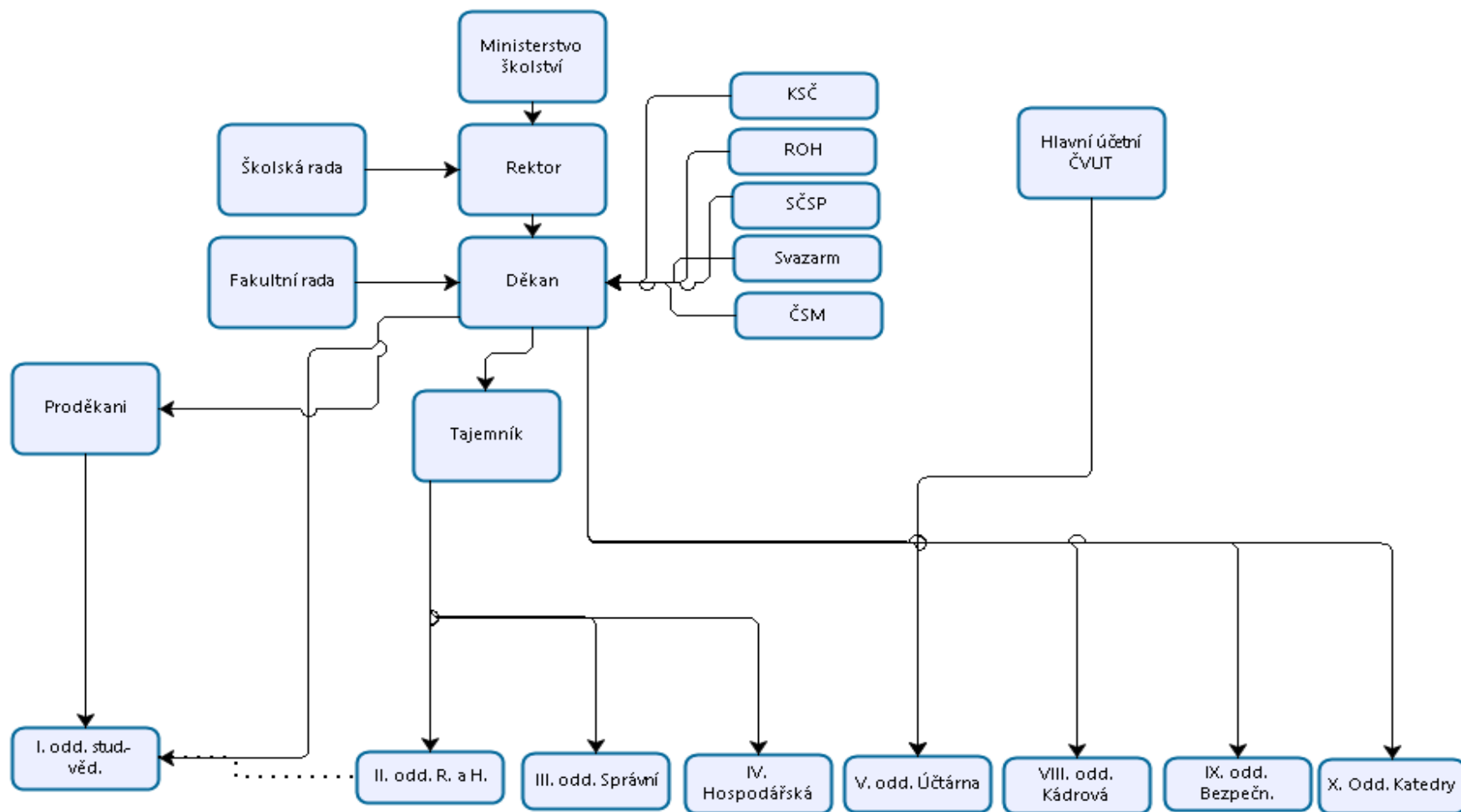
---

¹⁰⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Historie FEI do r. 1955, prof. Fukátko. Praha

¹¹⁰ Archiv ČVUT. Tamtéž

¹¹¹ Archiv ČVUT. Tamtéž

¹¹² Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/4. Organizační řád FEI. Praha

Obrázek 2 Organizační řád FEI

2.2.1 Porovnání nákladů na zřízení škol v r. 1952

V tabulce 3 Zřízení VŠCHT v Praze a tabulce 4 Zřízení FEI v Praze a tabulce 5 Zřízení FEI v Bratislavě jsou vidět zvýšené náklady pro rok 1952.¹¹³

Zvýšené náklady pro rok 1952

Zřízení VŠ chemicko-technologického inženýrství v Praze

Osobní náklady		Kčs/ks	Kčs		
1	Zvýšený náklad na plat rektora		16 000		
2	Zvýšený N na plat 3 nových děkanů		36 000		
3	Zvýšený N na plat prorektora		8 000		
4	Zvýšený N na plat 3 nových děkanů		18 000		
5	Platy a ostatní osobní náklady pro 49 nových učitelů sil		2 186 000		
	10 profesorů	17 000			
	18 docentů	11 000			
	21 odborných asistentů	8 500			
6	Platy a ostatní os. N pro 48 správních zaměstnanců		727 000		
	tajemník rektorátu				
	3 tajemníci děkanátu				
	44 administrativních pomocných sil				
Věcné náklady				Kčs	
1	Přestěhování ústavu pro technologii ovoce a zeleniny a části ústavu laktologického z Brna do Prahy			450 000	
2	Zvýšené N provozní a zřizovací (hodnoty pod 3000 Kčs) pro rektorát, děkanáty a fakulty			315 000	
3	Zvýšené N na hrazení cestovních výdajů dojížděcích sil			50 000	
Investice					Kčs
1	Nestavební investice (nejnutnější nové zařízení, stroje a přístroje pro děkanáty a fakulty)				120 000
Celkem			2 991 000	815 000	120 000

Tabulka 3 Zřízení VŠ chemicko-technologického inženýrství v Praze

¹¹³ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Důvodová zpráva k vládnímu nařízení o reorganizaci VŠ. Praha

Zřízení FEI v Praze

Osobní náklady		Kčs		
1	Zvýšený náklad na plat děkana a proděkana a 5 vedoucích kateder	38 000		
2	Platy a ostatní os. N pro 15 nových učitelských sil	888 000		
	3 profesoři			
	4 docenti			
	16 asistentů			
3	Platy a ostatní os. N pro 3 nové správní zaměstnance	61 000		
	Tajemník fakulty			
	2 administrativní síly			
Věcné náklady			Kčs	
1	Zvýšené N provozní a zařizovací (hodnoty pod 3000 Kčs) pro děkanát a fakultu		150 000	
Investice				Kčs
1	Nestavební investice (nejnutnější zařízení, stroje a přístroje pro děkanát a fakultu)			236 000
Celkem		987 000	150 000	236 000

Tabulka 4 Zřízení FEI v Praze

Zřízení VŠCHT mělo vyšší osobní náklady než na FEI v Praze, protože se očekávalo nabírání většího počtu zaměstnanců. To samé platí u věcných nákladů, kde FEI v Praze získala většinu majetku z VŠVH, avšak VŠCHT se musela přestěhovat a uvést do provozu. Investice na VŠCHT byly nižší než u FEI v Praze, protože na FEI bylo více zaměření (tzn. více techniky). Náklady na zřízení FEI v Bratislavě byly nižší než na VŠCHT a FEI v Praze kvůli menší rozsáhlosti projektu.¹¹⁴

¹¹⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Důvodová zpráva k vládnímu nařízení o reorganizaci VŠ. Praha

Zřízení FEI v Bratislavě

Osobní náklady		Kčs		
1	Zvýšený náklad na plat děkana	12 000		
2	Platy a ostatní os. N pro 7 nových učitelských sil	276 000		
3	Platy a ostatní os. N pro 2 nové správní zaměstnance	40 000		
	Tajemník fakulty			
	Administrativní síla děkanátu			
4	Odměny externím učitelům a věd. pom. silám	106 000		
Věcné náklady			Kčs	
1	Zvýšené N na zařízení (hodnoty pod 3000 Kčs) pro novou fakultu a zvýšené věcné provozní N		140 000	
Investice				Kčs
1	Nestavební investice (nejnutnější zařízení, stroje a přístroje pro děkanát a fakultu)			100 000
Celkem		434 000	140 000	100 000

Tabulka 5 Zřízení FEI v Bratislavě

Na Slovenské vysoké škole v Bratislavě byla fakulta v novostavbě na Gottwaldově náměstí.¹¹⁵

Otevření FEI na Vysoké škole báňské v Ostravě se plánovalo pro školní rok 1953/54 pro 1., 2. a 4. ročníky.¹¹⁶

2.3 Rok 1953

V roce 1953/54 se fakulta rozšířila o **směr automobilové dopravy**, dálkové studium strojírenského, stavebního a chemického směru.¹¹⁷

¹¹⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Návrh na zřízení ekonomicko-inženýrských fakult v Praze, v Bratislavě a v Ostravě. Praha

¹¹⁶ Archiv ČVUT. Tamtéž

¹¹⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Historie FEI do r. 1955, prof. Fukátko. Praha

Na žádost ministerstev se na fakultě zřídily **čtyřsemestrové večerní kurzy**, určené ke zvyšování ekonomicko-technické odborné kvalifikace pracovníků z praxe, a to pro obor strojírenský, hutnický, parních elektráren a materiálně technického zásobování strojírenské výroby, a kromě toho **dvousemestrové večerní kurzy** účetní evidence rozpočtových a hospodářských organizací, specializace železniční dopravy se převáděla na Vysokou školu železniční.¹¹⁸

Ve šk. r. 1953/54 byly konány přednášky pro I., II., a IV. ročníky všech oborů a v roce 1954/55 měly být už na fakultě všechny 4 ročníky.¹¹⁹

Pro dané obory byla konstruována společně výuka marx-leninismu a politické ekonomie.¹²⁰ Ve srovnání se sovětskými školami, byla fakulta ekonomicko-inženýrská podobná moskevskému inženýrsko-ekonomickému institutu Sergo Ordžinikidze.¹²¹

Pokud bylo na jiných školách studium obojího typu, tak fungovalo v menším měřítku maximálně do 3 specializací.

Do budoucna plánovali podle vládního úkolu rozšíření o 3 specializace, a to materiálně-technické zásobování (MTZ) chemického průmyslu a MTZ strojírenského průmyslu a MTZ stavební výroby, které už schválilo ministerstvo školství.

Potřeba rozšiřování nastala v důsledku racionalizace a z hospodářování průmyslových odvětví spotřebních statků.¹²² Uvažovalo se o rozšíření směru lehkého průmyslu a směru průmyslu potravinářského.¹²³

22. 12. 1953 měla fakulta 17 ročníků (tříd) a 550 posluchačů řádných a 6 ročníků (s 19 odděleními u kurzů účetní evidence rozpočtových a hospodářských organizací) s více než 1000 studenty mimořádného studia. Předpokládali

---

¹¹⁸ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

¹¹⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Vládní nařízení o dalších změnách v organizaci VŠ, Část zvláštní. Praha, 1952

¹²⁰ Pozn. Fakultní rada projednávala na schůzi 19. 12. 1953 nastavení výuky.

¹²¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Dopis ministerstvu školství k rukám s. náměstka doc. Dr. F. Kahudy. Praha 22. 12. 1953

¹²² Pozn. Sepsáno ve vládním prohlášení ze dne 15. 9. 1953.

¹²³ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Dopis ministerstvu školství k rukám s. náměstka doc. Dr. F. Kahudy. Praha 22. 12. 1953

do budoucna zvýšení o 800 posluchačů a zvýšení počtu ročníků na 28 ze 17. Počet ročníků a posluchačů mimořádného studia byl naplánován, že vzroste o 50 %.

Růst doprovázelo zvýšení počtu učitelských sil z 60 na cca 80, a tedy počet kateder se zvýšil ze 7 na cca 16.¹²⁴

Děkan prof. Dr. Fukátko přivítal 15. 5. 1954 nového člena učitelského sboru **prof. Ing. arch. Aloise Houbu**, vedoucího katedry stavebního průmyslu na schůzi fakultní rady.¹²⁵ Po smrti prof. Dr. Fukátka se stal děkanem na FEI prof. Ing. arch. Houba.

2.4 Rok 1954

Ve školním roce 1954/55 přibyl k dosavadním večerním kurzům též dvousemestrový večerní kurz ekonomický pro pracovníky projektových organizací a kurz pedagogicko-metodického studia pro učitele vyšších průmyslových škol.¹²⁶

V r. 1954 byla ke zkvalitnění odbornosti uspořádaná fakultou **první vědecká konference**, kde bylo představeno 13 vědeckých referátů. Konferenci doprovodily konzultace sovětských expertů.

Konzultace probíhaly ve školním roce 1953/54, a to s docentem I. P. Sytníkem z Kyjevského inženýrsko-stavebního institutu a v roce 1954 doc. A. F. Sevčenkovem z Leningradského inženýrsko-ekonomického institutu.¹²⁷

V tabulce 6 Stav na FEI ve šk. r. 1954/55 je nejvíce zajímavá informace o počtu studentů na večerních kurzech.¹²⁸ Na 87 interních pracovníků připadalo 3105 studentů, kdy na 1 interního pracovníka vycházelo 35,7 studentů.

---

¹²⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Dopis ministerstvu školství k rukám s. náměstka doc. Dr. F. Kahudy. Praha 22. 12. 1953

¹²⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. II/21. Zápis ze schůze fakultní rady FEI. Praha, 15. května 1954

¹²⁶ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

¹²⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Historie FEI do r. 1955, prof. Fukátko. Praha

¹²⁸ CHUNDELA, L. Stručná historie Ústavu řízení a ekonomiky podniku FS ČVUT v Praze, 2004

**Stav na FEI ve šk. r.
1954/55**

Stav	Počet
profesorů	14
docentů	14
asistentů	59
ved. aspirantů	7
kateder	12
kabinetů	4
studentů řádných	725
studentů dálkových	238
studentů večerních kurzů	2142

Tabulka 6 Stav na FEI ve šk. r. 1954/55

R. 1954 zřídili na FEI **katedru matematiky** s vedoucím doc. Dr. F. Jaruškem. Též navrhovali zřízení katedry marx-leninismu s vedoucím Dr. Klofáčem, katedry politické ekonomie s vedoucím Dr. Vl. Kadlecem.¹²⁹

Dále navrhovali rozdělení katedry strojírenského průmyslu na katedru strojírenské technologie, katedru organizace a plánování strojírenských podniků, katedru obecně technickou. Fakultní rada se usnesla podat návrh ministerstvu o rozdělení na 2 katedry (katedru strojírenské technologie a katedru strojírenského průmyslu).

Též navrhovali zřídit katedru Organizace a plánování strojírenských podniků. Navrhovali Ing. Dr. Brabce, aby byl jejím vedoucím.¹³⁰

Na FEI v roce 1954 existovaly tyto katedry a kabinety:

- Energetického průmyslu
- Chemického průmyslu
- Organizace strojírenského průmyslu
- Strojírenské technologie
- Všeobecně technická
- Stavebního průmyslu
- Automobilové dopravy
- Národohospodářského plánování, financí a ekonomiky socialistického průmyslu

---

¹²⁹ Pozn. Vedení probíralo 15. 5. 1954 vyrozumění MŠ v této věci.

¹³⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/21. Zápis ze schůze fakultní rady FEI. Praha, 15. května 1954

- Matematiky a deskriptivní geometrie
- Statistiky
- Účetní evidence
- Nauky o materiálu a zbožíznalství
- Fyziky
- Politické ekonomie
- Marx-leninismu
- Ruštiny
- Tělesné výchovy
- Vojenské přípravy¹³¹

V roce 1954 se dělily směry na:

- Směr strojírenský (Ročníkový vedoucí – Ing. Procházka, Ing. Vorlíček, Ing. Vacek, Ing. Semrád)
- Směr chemický (R. v. – Ing. Vepřek, Ing. Vulterin, Ing. Slunečko, Dr. Zástěra)
- Směr energetický (R. v. – Ing. Klíma, Dr. Novotný, Ing. Habřinský)
- Směr stavební (R. v. – Ing. Svítek, Ing. Čácha, Ing. Paul, Ing. Strádal)
- Směr automobilové dopravy (R. v. – Dr. Podloucký, Ing. Bednář, Dr. Partyk)¹³²

K 250. výročí založení ČVUT vznikly tištěné zdroje, které jsou jedny z mála, které zachycují dění na ČVUT z 50. let.¹³³

V tabulce 7 Personální obsazení kateder jsou zobrazeny předpokládané požadavky na personální obsazení úseků v roce 1954, navrhovaných kateder, kde nejvyšší počet byl třeba na katedře technologie.¹³⁴ Na FEI nebyly dílny, a proto byl postačující 1 dílenský učitel. Na místo dílen chodili studenti na exkurze do továren, a to na strojním směru alespoň jednou za semestr a na praxe, které byly povinné každý rok.¹³⁵

---

¹³¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/4. Organizační řád FEI. Praha

¹³² Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/21. Zápis ze schůze fakultní rady. Praha, 10. 9. 1954

¹³³ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/21. Zápis ze schůze fakultní rady. Praha, 10. 9. 1954

¹³⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Zřizování nových kateder a směrů. Zdůvodnění návrhu na rozdělení katedry strojírenského průmyslu, podepsané prof. Dr. Ing. E. Hirschfeldem, prof. Dr. Ing. F. Brabcem. Praha, 12. května 1954

¹³⁵ Rozhovor prof. Chundely (*1930) ze dne 16. 4. 2018, čas 0:29,30

Katedra	ekonomiky	technologie	technická
Profesorů	1	3,5	2
Docentů	4	4	3
Odborných asistentů	4	3	3
Pedagog. asistentů	4	4	3
Věd. pomocných sil	1	1	1
Administrativních sil	1	1	1
Dílenských učitelů		1	
Celkem	15	17,5	13

Tabulka 7 Personální obsazení kateder

V tabulce 8 Stav na katedrách pro šk. r. 1954/55 jsou zaznamenány přeměny, které se měly udát v personálním obsazení na daných katedrách. Na katedře ekonomiky byl 2x vyšší požadavek od stavu, který měli. U ostatních kateder se počet požadavků o tolik nelišil.

Katedra	Skutečnost			Požadavek		
	ekonomiky	technologie	technická	ekonomiky	technologie	technická
Profesorů		1	1	1	2	2
Docentů			1	2	1	1
Odborných asistentů	1			1		1
Pedagog. asistentů	3	2	2	2	2	2
Věd. pomocných sil		2		1	2	
Administrativních sil		1		1	1	
Dílenských učitelů					1	
Celkem	4	6	4	8	9	6

Tabulka 8 Stav na katedrách pro šk. r. 1954/55¹³⁶

V úseku Organizace a plánování bylo nutné se obracet k zajištění přednášek k externím pracovníkům.

¹³⁶ Pozn. Nesedí počty vypsanych položek a součtu u současnosti, a to u katedry technologie, kde je jako výsledný součet uveden č. 8 v zdrojovém dokumentu (při součtu položek, je toto číslo nepravé). Při celkovém součtu osob ve skutečnosti uvádí 16 a v požadovaném stavu 23 lidí.

Pro novou katedru navrhovali obsazení:

Vedoucí katedry	prof. Dr. Ing. Brabec
Docenti	Ing. Venclík
	Ing. Semrád
Odborný asistent	Ing. Štolcpart
Pedagogický asistent	Ing. Vacek ¹³⁷

2.5 Šk. rok 1955/56

Ve šk. roce 1955/56 byli na FEI pouze studenti, kteří studovali od 1. ročníku na této fakultě.¹³⁸

Pro lepší přehled o obsazení jednotlivých směrů zobrazuji výčty s personálním přehledem ve šk. r. 1955/56:¹³⁹

Vedoucí studijních směrů

- „František Brabec, směr strojírenský
- Ferdinand Schulz, směr energetický
- Vilém Šáda, směr chemický
- Alois Houba, směr stavební
- Karel Podloucký, automobilová doprava“

---

¹³⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Zřizování nových kateder a směrů. Zdůvodnění návrhu na rozdělení katedry strojírenského průmyslu, podepsané prof. Dr. Ing. E. Hirschfeldem, prof. Dr. Ing. F. Brabcem. Praha, 12. května 1954

¹³⁸ Archiv ČVUT. Fond FEI, Informace z inventáře. Praha, 1971

¹³⁹ Pozn. Členy učitelského sboru v roce 1955/1956 byli profesoři Ing. Dr. Blecha, Ing. Dr. F. Brabec, prorektor ČVUT, Dr. F. Egermayer, Ing. Dr. Fukátko, děkan, Ing. Dr. E. Hirschfeld, Ing. arch. S. Houba, Ing. Dr. J. Janáček, proděkan, Ing. Dr. D. Jeníček, Ing. Dr. J. Korbar, Ing. F. Pospíšil, Ing. Dr. V. Šáda, Ing. Dr. L. Šauer, Ing. Dr. V. Škola, (laureát státní ceny), Ing. Dr. E. Šlechta (t. č. ministr stavebnictví), Ing. F. Šolín a docenti: Ing. Dr. O. Brůha, Ing. J. Dohnal, Dr. Jarušek, Dr. Kadlec, Ing. J. Klag, Ing. K. Kolovrat, Ing. arch. Š. Ilaus, Ing. E. Král, Ing. J. Krofta, Ing. J. Paul, Ing. J. Semrád, Ing. M. Slunečko, Ing. F. Schrog, Ing. F. Schulz, Ing. O. Strádal, dále 30 odborných a 30 pedagogických asistentů.

Vedoucí kateder

- Vladimír Kadlec, politické ekonomie
- Jaroslav Jarušek, matematiky a deskriptivní geometrie
- Jaroslav Fukátko, národohosp. plánování a ekonomiky průmyslu
- Josef Blecha, účetní evidence
- Josef Egermayer, statistiky
- Jaroslav Šolín, všeobecné technické
- Evžen Hirschfeld, technologie strojírenského průmyslu
- František Brabec, ekonomiky, organizace a plánování strojírenského průmyslu
- Ferdinand Schulz, energetiky
- Vilém Šáda, chemického průmyslu
- Alois Houba, stavebního průmyslu
- Karel Podloucký, automobilové dopravy

Vedoucí kabinetů

- Ludvík Franc, vojenské přípravy,
- Jaroslav Pracný, marxismu-leninismu,
- Josef Veselý, ruštiny,
- Josef Pustina, tělesné výchovy,
- Krupka, fyziky.¹⁴⁰

Kolegium ministra schválilo prorektory 1. září 1955, a to Kochmanna, Krcha, Přikryla, Brabce. V případě neosvědčení Krch by byl nahrazen Maděrou.¹⁴¹

Ve školním roce 1955/56 zavedli specializaci materiálně-technického zásobování strojírenství.¹⁴²

Rozšířili dálkové studium o směr energetický.¹⁴³

Přibyly večerní čtyřsemestrové kurzy pro obor stavební, chemický.¹⁴⁴

---

¹⁴⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. V/32. Personální přehled FEI ČVUT ve šk. r. 1955/1956. Praha, 1. 11. 1955

¹⁴¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Zpráva pro Fukátka od katedry strojírenského průmyslu, vedoucího katedry prof. Ing. Dr. Emanuela Šlechty ve věci: Jednání s Ing. Poncem. Praha 21. 6. 1955

¹⁴² Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Historie FEI do r. 1955, prof. Fukátko. Praha

¹⁴³ Archiv ČVUT. Tamtéž

¹⁴⁴ Archiv ČVUT. Tamtéž

V tabulce 9 Vývoj na FEI do šk. r. 1955/56 jsou vidět počty lidských zdrojů i organizačního uspořádání¹⁴⁵. Jsou zde zobrazeny statistiky postupného rozšiřování výuky.¹⁴⁶ Z přelomu šk. r. 1954/55 a šk. r. 1955/56 je vidět, že počty studentů řádného studia a mimořádného studia jsou bez značného výkyvu, avšak u večerních kurzů je propad o polovinu jeho předchozího stavu a počet je i menší než před 2 roky. Příčinou by mohlo být povinné doškolování úředníků v minulých obdobích, uvolnění režimu v r. 1956 nebo snaha o omezení večerních kurzů, které se později rušily.

Vývoj na FEI od založení do školního roku 1955/56				
Počet	1952/53	1953/54	1954/55	1955/56
řádných studentů	255	526	725	733
studentů v celkovém studiu			238	283
účastníků večerních kurzů		1187	2142	1000
ročníků řádného studia	12	16	20	26
kateder	5	10	12	10
ústavů dálkového studia			1	1
kabinetů	3	3	4	4
profesorů	9	12	14	15
docentů		6	14	15
asistentů a laborantů	26	38	59	62
vědeckých aspirantů, interních a externích			7	14

Tabulka 9 Vývoj na FEI do šk. r. 1955/56

V SSSR v roce 1956 opustilo vysokou školu 71 200 inženýrů z technických vysokých škol a 26 000 inženýrů absolventů vysokých škol zemědělských. Celkem 98 200 inženýrů. (V SSSR r. 1955 studovalo ve večerním studiu 718 000 osob).

V socialistickém Československu studovalo na vysokých školách z dělnických rodin necelých 30 % studentů a s drobnými a středními rolníky necelých 42 %. Z rodin inteligence studovalo přes 57 % studentů.

K zvýšení průměrného počtu studentů z dělnických rodin navrhovali přijímání dělníků z průmyslových škol nebo po určité době praxe na závodech. Aby se dorovnaly

¹⁴⁵ Pozn. Fukátko napsal pohled do historie, aby obhájil místo FEI v systému československého školství, a to účinným stálým rozvojem a zařazením se mezi ostatní fakulty ČVUT.

¹⁴⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Historie FEI do r. 1955, prof. Fukátko. Praha

rozdíly ve znalostech, byly pro ně připraveny večerní kurzy.¹⁴⁷

Roku 1956 byl vydán zákon o vysokých školách, který upřesňoval podobu a funkce orgánů, úřadů vzniklých podle předchozího zákona.

Katedra byla vnímána jako základní organizační jednotka pro výchovu na vysokých školách. Do kompetence rektora přešlo zřízení a jmenování vedoucích kateder a zřizování kabinetů. Zákon specifikoval funkce vědecké rady a rozsah jejího působení na vysoké škole.¹⁴⁸

Fakulta měla v roce 1956 12 kateder:

- Katedra matematiky,
- všeobecně technická,
- politické ekonomie,
- národohospodářského plánování a ekonomiky průmyslu a dopravy,
- statistiky,
- účetní evidence,
- technologie strojírenského průmyslu,
- energetiky,
- chemického průmyslu,
- stavitelství,
- ekonomiky,
- organizace a plánování stavební výroby.¹⁴⁹

V roce 1956 na FEI byly směry strojírenský, energetický, chemický, stavební, automobilové dopravy.

Specializace začínala 1. ročníkem, studium bylo 5leté. V první části studia se učili obecně technické, technologické a sociálně ekonomické znalosti. Druhá část studia byla o technické i ekonomické průpravě.¹⁵⁰

V květnu probíhaly oslavy studentstva Majáles. Děkan vybízel učitele, aby se zúčastnili slavnosti, aby svou přítomností zamezili případným revoltám.¹⁵¹

---

¹⁴⁷ Sborník kateder společenských věd na ČVUT u příležitosti 250 let technických škol v Praze (1707-1957), 1957.

¹⁴⁸ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

¹⁴⁹ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

¹⁵⁰ JEŽDÍK, Tamtéž

¹⁵¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/21. Zápis ze schůze fakultní rady. Praha, 18. května 1956

Na Majálesu se však objevily prvky vulgárnosti a anarchie v diktování požadavků s obcházením ČSM (Český svaz mládeže). Aktivizace studentstva proběhla v důsledku 20. sjezdu a následného zasedání ÚV KSČ.¹⁵²

V roce 1957 po vystoupení studentů na Majálesu¹⁵³ s kritikou proti režimu se opět zpřísnily poměry na vysokých školách.¹⁵⁴

2.6 Budovy

Vybavení pro studium a budova FEI byla získána z Vysoké školy věd hospodářských v Praze (bývalá VŠO)¹⁵⁵ v Praze 2, **Horské ulici** č. 3,¹⁵⁶ která 1951/52 skončila svoji přednáškovou činností podle §3 a 5 zák. č. 227/1949 Sb. a koncem roku 1952/53 byla zcela zlikvidována.

Směr dopravní byl umístěn v budově ČSD v Praze II, **Na Florenci 25**, kterou pro tento účel uvolnilo ministerstvo železnic.¹⁵⁷

Pozemky ČVUT v Dejvicích byly v roce 1950–1955 blokovány provizorními stavbami a blokovány záměrem Ministerstva národní obrany postavit na Vítězném náměstí společenského, kulturního a tělovýchovného zařízení.

Konkrétní stavební záměr znesnadňovala též stále se měnící organizace na ČVUT. Uvažovalo se, že by se celé ČVUT do roku 1975 přesunulo na Strahov, do Dejvic a Troje.¹⁵⁸

Výuka probíhala od počátku jen v některých místnostech budovy v Horské ulici. Do roku 1956 se budova zaplnila a plánovali vylepšení laboratorních a výukových prostor v hlavní budově. Tento rok už zpracovali projektovou dokumentaci a chystala se rekonstrukce místností.¹⁵⁹

---

¹⁵² Sborník kateder společenských věd na ČVUT u příležitosti 250 let technických škol v Praze (1707–1957), 1957.

¹⁵³ Pozn. Vybrané fotografie z Majálesu jsou v Příloze 1

¹⁵⁴ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

¹⁵⁵ Pozn. VŠHV v Praze (bývalá Vysoká škola obchodní), Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Návrh na zřízení ekonomicko-inženýrských fakult v Praze, v Bratislavě a v Ostravě. Praha

¹⁵⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, Informace z inventáře. Praha, 1971

¹⁵⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Vládní nařízení o dalších změnách v organizaci VŠ, Část zvláštní. Praha, 1952

¹⁵⁸ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

¹⁵⁹ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

Výstavba se soustředila též na ubytovací a stravovací objekty. Roku 1951 byly koleje a menzy převedeny do správy vysokých škol.

V roce 1957 byla využívána **kolej v Podolí**, Praha 4, která byla postavena podle projektu architektů J. Krásného, M. Zachystala a J. Ulmana.¹⁶⁰

20. 12. 1957 se projednávala decentralizace kolejí, mzdových a neosobních fondů na fakulty a reorganizace správního a hospodářského aparátu ČVUT.¹⁶¹

Rektorát měl mít řídicí, kontrolní a organizační funkci. Zaměstnanci kolejí byli převedeni do stavu zaměstnanců fakult.

Decentralizace se prováděla na zkoušku. Koleje nebyly v dobrém stavu a nebylo mnoho výhod plynoucích z této decentralizace. Neosvědčení decentralizace na jiných vysokých školách nemělo ovlivnit stav na ČVUT.

Při decentralizaci prací MŠK rektorátu nepřidělilo žádné pomocné pracovníky, avšak ještě jim snížili stavy.¹⁶²

V Horské ulici na Novém Městě byla v roce 1959 dokončena výstavba tzv. **Nové budovy**, propojené s původní budovou VŠO (Horská 3) pro fakultu ekonomicko-inženýrskou podle projektu architekta Houby.¹⁶³ Ostatní součásti ČVUT využívaly také areál v Husově ulici.¹⁶⁴

---

¹⁶⁰ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

¹⁶¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/25. Zápis o schůzi děkanů, proděkanů pro pedagog. a polit. vých. činnost, tajemníků, hospodářských a účetních pracovníků fakult a kolejí. Praha 20. prosince 1957

¹⁶² Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/25. Zápis o schůzi děkanů, proděkanů pro pedagog. a polit. vých. činnost, tajemníků, hospodářských a účetních pracovníků fakult a kolejí. Praha 20. prosince 1957

¹⁶³ Pozn. Podle návrhu Houby se udělalo topení v podlaze, ale neosvědčilo se, tak tam dodatečně nainstalovali klasická „žebra“ na topení. Rozhovor s prof. Chundelou z 16. 4. 2018, Karlovo nám., čas 1:10,28

¹⁶⁴ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

Stavba budov strojní a elektrotechnické fakulty v Dejvicích/
Obrázek 3 Stavba budov strojní a elektrotechnické fakulty v Dejvicích

Obrázek 4 Studentská brigáda před r. 1960¹⁶⁵

Na obrázku 3 Stavba budov strojní a elektrotechnické fakulty v Dejvicích je zobrazená rozestavěná budova, na které se podíleli studenti a jiní občané při výpisu státních brigád.¹⁶⁶

Na obrázku 4 Studentská brigáda před r. 1960¹⁶⁷ jsou zobrazeni brigádníci z ČVUT.¹⁶⁸

2.7 Katedry a směry

Na FEI měly katedry 3 skupiny úkolů, a to úkoly pedagogické, úkoly vědecké a uskutečňování spojení vědy a praxe vhodnou formou (př. výzkumnictví, poradenství, aj.)¹⁶⁹

2.7.1 Katedra ekonomiky průmyslu

Na katedře ekonomiky průmyslu byl vedoucím katedry prof. Ing. Dr. Jaroslav Fukátko a tajemníkem katedry Ing. Miloslav Bednář.

---

¹⁶⁵ Pozn. Fotka je uložena v Ústavu řízení a ekonomiky, Karlovo nám. (na vyžádání přes sekretariát)

¹⁶⁶ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

¹⁶⁷ Pozn. Tento rok jsem si dovolila odhadnout z obdobného stáří ostatních fotek.

¹⁶⁸ Pozn. Studenti se podíleli na výstavbě Dejvic, rozhovor s prof. Chundelou, čas 1:10,50

¹⁶⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/5. Organizační VŠ. Zásady a předpoklady pro práci kateder na FEI od prof. Ing. Dr. V. Šády. Praha

V tabulce 10 Personální obsazení na katedře ekonomiky průmyslu ve šk. r. 1953/54 jsou zobrazeni další pracovníci, kteří na katedře vyučovali.¹⁷⁰

Ekonomika průmyslu 1953/54

Interní	Externí	Z jiných kateder FEI
Fukátko	Štafl	Podloucký
Říha		Dědina
Bednář		

Tabulka 10 Personální obsazení na katedře ekonomiky průmyslu ve šk. r. 1953/54

2.7.2 Ekonomika, organizace a plánování socialistického podniku

Úkolem na každé vysoké škole bylo vytvořit samostatnou katedru „Ekonomiky, organizace a plánování podniku“, která byla podřízena rektoru příslušné VŠ.¹⁷¹

FEI převzala od počátku stud. roku 1952/53 podle vzoru SSSR péči o zajištění ekonomické přípravy posluchačů na ostatních fakultách pražské techniky, tj. výuku předmětu „Organizace, plánování a ekonomika podniku“ příslušného průmyslového odvětví pro 900 studentů.¹⁷²

Výuka probíhala v rozmezí od 80-100 hod, v SSSR byla vyučována s dotací 100-120 hod.¹⁷³

Výuku zajišťovali pro jiné fakulty a Vysokou školu chemickou v Praze a v Pardubicích.¹⁷⁴

Předmět se měl skládat z přednášek v posledních 2 letech studia v rozmezí 60-65 hod. Cvičení

¹⁷⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Katedra ekonomiky průmyslu. Plán práce na studijní rok 1953/1954. Praha

¹⁷¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Dopis MŠVU: Ekonomické vzdělání posluchačů VŠ technických. Praha, 29. března 1952

¹⁷² Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Návrh na zřízení ekonomicko-inženýrských fakult v Praze, v Bratislavě a v Ostravě. Praha

¹⁷³ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Dopis MŠVU: Ekonomické vzdělání posluchačů VŠ technických. Praha, 29. března 1952

¹⁷⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Dopis ministerstvu školství k rukám s. náměstka doc. Dr. F. Kahudy. Praha 22. 12. 1953

pro plánovací a ekonomické propočty plánovali s dotací cca 25 hod.

Posluchači v diplomových pracích zpracovávali konstrukční nebo technologická zadání a ekonomické zdůvodnění v diplomových pracích bylo povinné, jinak by diplomová práce nebyla uznána.

Na konzultace, pokud jde o ekonomickou část diplomové práce se počítaly 3-4 hod na diplomanta.¹⁷⁵

Dále FEI měla organizovat přednášky předmětu Ochrana práce a bezpečnostní technika v průmyslovém závodě. (V SSSR měl předmět dotaci 20-25 hod.)

Studijní plán předložila komise¹⁷⁶ ministerstvu 1. května 1952. Na základě plánu vypracovali programy analogických kurzů pro ostatní odvětví průmyslu (hutnický, uhelný, energetický, chemický, potravinářský, stavební, aj.).¹⁷⁷

Organizace a plánování strojírenských podniků

Katedra Organizace a plánování stroj. podniků navrhovala rozložení výuky mezi pedagogické pracovníky: Ing. Dr. František Brabec (základy organizace a plánování), Ing. Jožka Semrád (řízení, organizace práce a mezd), Ing. František Štrogl (obsluha), Ing. Jaromír Štolcpart (operativní plánování a řízení), Ing. Jan Venclík (navrhování a výstavba), Ing. Lubomír Vacek (cvičení).

Členové katedry obstarávali přednášky FEI a případně i přednášky pro 4. ročník strojírenského inženýrství a elektrofakultu.

Zbývající přednášky pro 5. ročník fakulty strojírenské a elektro a přednášky na mimořádných formách studia byly ještě obstarávány v roce 1954/55 externisty.

Katedra organizace a plánování strojírenských podniků měla být umístěna na Výtoni.

Katedra strojírenské technologie i se skupinou Základů strojírenství a technické mechaniky (S. Pospíšil, Šolín, Brůha) umístili v Horské ulici.

---

¹⁷⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Dopis MŠVU: Ekonomické vzdělání posluchačů VŠ technických. Praha, 29. března 1952

¹⁷⁶ Pozn. (pod vedením docenta leningradského vysokého učení technického E. E. Zarěckého)

¹⁷⁷ Archiv ČVUT. Tamtéž

R. 1954 očekávali jmenování Ing. Dr. Františka Brabce profesorem a Ing. Štrogla a Ing. Venclíka docenty, a to státním výborem pro VŠ.

Ing. Dr. František Brabec měl připravovat přednášky „Základy organizace a plánování“. Ing. Jožka Semrád měl připravovat přednášky „Řízení organizace práce a mezd, chozrasčot“.¹⁷⁸

2.7.3 Katedra politické ekonomie

Katedra politické ekonomie (PE) při ČVUT se změnila, že vznikla samostatná katedra PE při FEI. Přednášky probíhaly v rozsahu 280 hodin v pětiletém studiu v prvních třech ročnících. Dále přednášeli ve 3. a 4. ročníku přechodného typu, ve 4. ročníku statistického směru a ve 3 večerních kurzech mimořádného studia.

Plánovaný počet pedagogických sil pro tuto katedru byl 25 (obsazeno 19), ve školním roce 1953/54 v zimním semestru měli zajistit 23 kursů přednášek a 100 seminárních kurzů.

Vedení nové katedry politické ekonomie při FEI bylo svěřeno doc. Dr. Vladimíru Kadlecovi, dosavadnímu vedoucímu katedry PE při ČVUT. Doc. Dr. V. Kadlec byl navržen na státního docenta v prosinci 1952.

Vedoucím katedry PE při ČVUT se měl stát Dr. Jan Stýblo, který byl odborným asistentem katedry PE při ČVUT a vedoucím kabinetu PE na VŠ chemické.¹⁷⁹

2.7.4 Kabinet vojenské přípravy

V roce 1951 byly na rozkaz prezidenta republiky zřízeny katedry vojenské a tím zavedli povinnou vojenskou přípravu studentů vysokých škol.¹⁸⁰

Za kabinet vojenské přípravy byli ročníkovými vedoucími v r. 1954 – Hecht, Zavadák, Šimčík, Pokorný).¹⁸¹

Vojenské příprava na FEI byla s platností od 8. prosince 1956 zrušena. Na FEI pak projednávali¹⁸²

---

¹⁷⁸ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Zřizování nových kateder a směrů. Dopis z katedry organizace a plánování strojírenských podniků děkanovi od Ing. Dr. Fr. Brabce. Praha 30. 7. 1954

¹⁷⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Zřizování nových kateder a směrů. Dopis z FEI k MŠVU. Zřízení katedry politické ekonomie. Praha, 12. srpna 1953

¹⁸⁰ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

¹⁸¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/21. Zápis ze schůze fakultní rady. Praha, 10. 9. 1954

úpravu délky studia po zrušení vojenské přípravy a všechny směry podle zprávy proděkana doc. Paula byly pro zachování délky studia kromě směru energetického, který navrhoval zkrácení.¹⁸³

Od šk. r. 1957/58 se plánovalo zavedení 2 povinných 3 hodinových besed o první pomoci při použití zbraní hromadného ničení ve 3. ročníku pro všechny neodvedené posluchače a posluchačky.¹⁸⁴

2.7.5 Katedra strojírenského průmyslu

Na FEI v Praze byla zřízena školního roku 1952/53 Katedra strojírenského průmyslu s vedoucím prof. Ing. Dr. Evženem Hirschfeldem.

Katedra do roku 1953/54 působila jako směrová pro směr strojírenský na FEI. Poté se rozdělila na 3 úseky.

1. úsek **„Organizace a plánování strojírenských podniků“**, který obsahoval předměty Organizace, Plánování, Technicko-hospodářský rozbor. Tento úsek obstarával přednášky na FEI pro směr strojní, strojní MTZ a večerní kurzy strojní 1., 2., a MTZ, na FSI pro směr dopravně-konstrukční, energetický a technologický, FEI pro směr konstrukční, radiolokaci a měřicí techniku.

2. úsek **„Strojírenské technologie“** obsahoval předměty Obrábění, Strojírenská technologie, Strojírenská metalurgie, Elektrotechnika. Přednášky obstarával na FEI pro směr strojní, denní kurz strojní MTZ a večerní kurzy strojní 1., 2. a MTZ (materiálně technické zásobování). Vyučovali předměty „Navrhování a výstavba strojírenských podniků“ i „Technické normování“.

3. úsek **„Obecně technický“** vyučoval předměty Chemie, Teoretická mechanika, Pružnost a pevnost, Části strojů a Technické kreslení, obstarával přednášky FEI pro směr strojní a pro večerní kurzy 1., 2. a MTZ.

Plánovali po skončení večerních kurzů organizovat 1-2 kurzy pro inženýry-techniky z průmyslu s náplní ekonomickou, tedy zatížení úseku „Organizace a plánování“.¹⁸⁵

---

¹⁸² Pozn. Schváleno tajemníkem Dr. L. Kavanem a děkanem prof. Ing. arch. A. Houbou.

¹⁸³ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/21. Zápis ze schůze fakultní rady. Praha, 16. ledna 1956

¹⁸⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. II/11. Zavedení povinných zkoušek odznaku PZO pro posluchače vysokých škol a doporučení besed o první pomoci při použití zbraní hromadného ničení. Praha

¹⁸⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Zřizování nových kateder a směrů. Zdůvodnění návrhu na rozdělení katedry strojírenského

Plánovaný počet posluchačů na 5-7 let se neměl změnit, tedy mělo být 300-400 účastníků jako v roce 1954.

O potřebě inženýrů uvažovali takto: „Celkový počet inženýrů z počtu úředníků v podnicích ministerstva strojírenství je asi 3-7 %, v průměru 5 %. Potřeba inženýrů-ekonomů je minimálně 10 % z počtu inženýrů. Půjde tedy o to, aby se vyškolilo pro strojírenský průmysl během asi 5 let celkem 750 inženýrů-ekonomů, tj. asi 150 ročně místo plánovaných 70.“¹⁸⁶

Směr strojírenský dával specialisty v ekonomice, v organizaci a plánování strojírenských podniků. Absolventi se měli uplatnit ve vedení podniků a závodů jako ekonomové, vedoucí úseků a skupin, plánovacích a dispečerských útvarů, v útvarech práce a mzdy, materiálně technického zásobování apod. Měli se uplatnit po jisté době praxe ve funkcích v hlavních správách, v ministerstvech, v projekčních a výzkumných ústavech a na odborných školách.¹⁸⁷

Hlavními předměty byly základy strojírenství a strojnické rýsování, nauka o materiálu, teplotní technika, obrábění, technologie strojírenství, ekonomika průmyslu a strojírenských odvětví, statistika, organizace a plánování strojírenských podniků, účetní evidence a kalkulace, financování podniků, technickohospodářský rozbor, aj.¹⁸⁸

---

průmyslu, podepsané prof. Dr. Ing. E. Hirschfeldem, prof. Dr. Ing. F. Brabcem. Praha, 12. května 1954

¹⁸⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Zřizování nových kateder a směrů. Zdůvodnění návrhu na rozdělení katedry strojírenského průmyslu, podepsané prof. Dr. Ing. E. Hirschfeldem, prof. Dr. Ing. F. Brabcem. Praha, 12. května 1954

¹⁸⁷ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

¹⁸⁸ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

Na katedře strojírenského průmyslu ve šk. roce 1953/54 působili:

Písařka, která byla na děkanátu, se jmenovala Věra Budilová. Administrativní odpovědnost měl Ing. Jaren. Styk s praktiky a teoretiky v oboru zajišťoval Dědina.¹⁸⁹

Ing. Miloš Černý odešel k 1. 1. 1953 (cvičení: Technické normování) a nahradil ho Ing. Karel Dědina. Ing. Jaromír Jaren, tajemník odešel 1. 2. 1953, nahradil ho Ing. Jaromír Štolcpart.

Ing. Jaromír Jaren měl na starosti konzultace na stroj. fakultě ČVUT i jako Ing. Jožka Semrád, který též zkoušel a uděloval zápočty.

Ing. Jaromír Štolcpart navrhoval příklady a cvičení z organizace ekonomiky stroj. podniků na stroj. fakultě a FEI a také příklady technického normování na FEI.¹⁹⁰

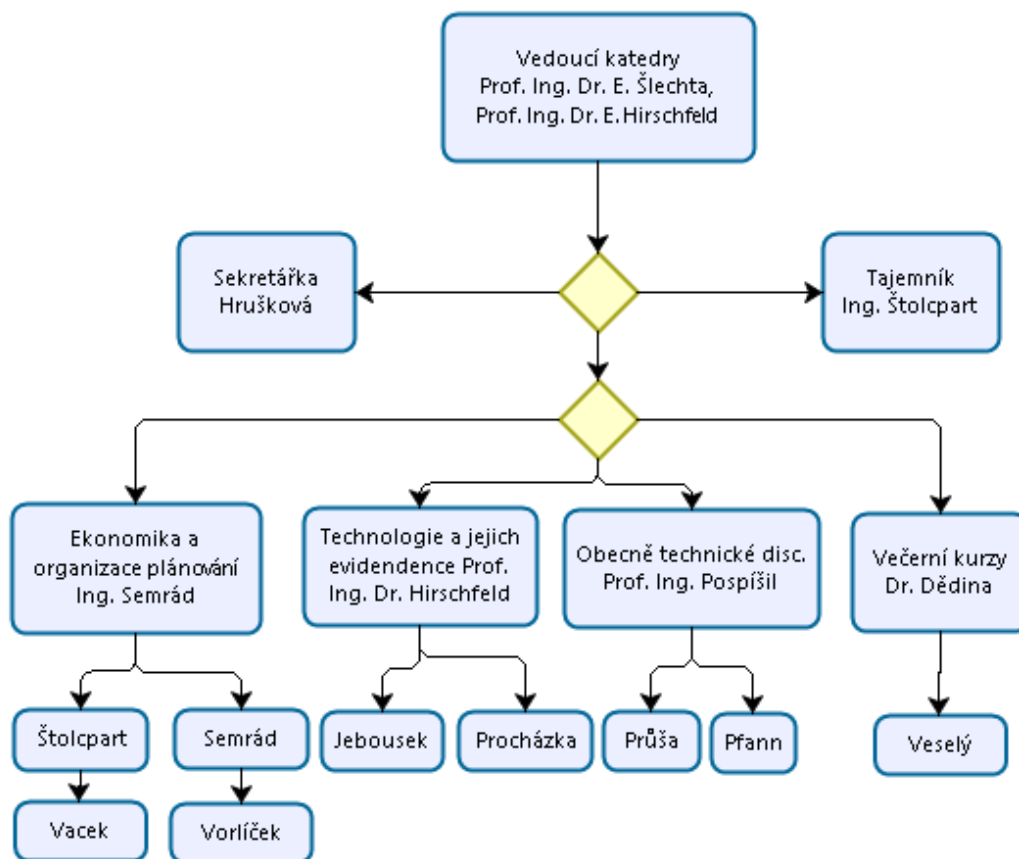
Ve šk. r. 1954/55 probíhal nábor studentů do 4. ročníků z 3. ročníků směru strojírenského v počtu 59 studentů.¹⁹¹

---

¹⁸⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce katedry strojírenského průmyslu od 1. 1. do 30. 9. 1953. Praha 6. 1. 1953

¹⁹⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce katedry strojírenského průmyslu od 1. 1. do 30. 9. 1953 . Praha 6. 1. 1953

¹⁹¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Realizace materiálně-technické zásobování 1955-1956, Kundela. Praha 21. 5. 1954

Obrázek 5 Organigram na katedře strojní ve šk. r. 1953/54

Na obrázku 5 Organigram na katedře strojní ve šk. r. 1953/54 jsou zobrazeny vztahy spolupráce na dané katedře.¹⁹²

2.7.6 Směr a předmět MTZ

Vládní usnesení ze dne 8. 9. 1953 uložilo fakultě zřídit směr materiálně-technologického zásobování. Dohodli se se Státním úřadem plánovacím se souhlasem MŠ, že bude mít 3 specializace - MTZ strojírenské výroby, MTZ chemického průmyslu a MTZ stavebního průmyslu.

Studium započalo ve školním roce 1954/55. Otevřely se 1. ročníky.¹⁹³

Absolvent MTZ měl zastávat pozici vedoucího zásobování a vedoucího odbytu¹⁹⁴ dále měl pracovat v plánovacích

¹⁹² Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Katedra strojírenského průmyslu. Plán práce na školní rok 1953/54. Praha

¹⁹³ Pozn. Při vyšším zájmu studentů strojírenského směru chtěli otevřít i 2. ročník směru MTZ strojírenské výroby, což se nestalo.

útvarech na všech stupních, ve výrobně-dispečerských útvarech, kde bylo plánování materiálně technického zásobování a zajišťování výroby materiálem, v útvarech technologa ve spotřebních normách materiálu a v plánování výrobní kooperace jejího zajišťování, např. výrobní kooperace s postupující specializací poroste.¹⁹⁵

Potřeba tohoto oboru měla být nejméně 10 let, pokud by produkoval 40 až 50 absolventů ročně.

Profilující předmět u MTZ strojírenské výroby a stavebního průmyslu byl předmět zbožiznalství (zahrnující v užším vymezení též nauku o materiálu).

Nauka o materiálu se přednášela ve směru strojírenském a silniční dopravy. Na směru energetickém se učily „Konstrukční hmoty“ a ve směru stavebním „Stavební hmoty“.

Pro tyto předměty spojené s laboratorními pracemi usnesla se fakultní rada na schůzi dne 10. září 1954 navrhnout MŠ zřízení **katedry nauky o materiálu a zbožiznalství**.¹⁹⁶

V tabulce 11 Úvazky na MTZ 1954/55 jsou zobrazeny pedagogické úvazky v nauce o materiálu a zbožiznalství ve šk. r. 1954/55.¹⁹⁷

Pedagogické úvazky v nauce o materiálu a zbožiznalství ve šk. r. 1954/55		
Disciplíny	Úvazky	
Nauka o materiálu - strojírenský směr	3/2	-
Nauka o materiálu - automobilový směr	2/0	2/-
Stavební hmoty	-	4/1
Konstrukční hmoty	3/2	3/2
Zbožiznalství (specializace MTZ strojírenské výroby)	3/2	2/3
Stavební hmoty a zbožiznalství	3/2	3/1
Zbožiznalství (chemický směr MTZ)	Výuka od 1955/56	
Základy technologie a nauka o zboží (směr automobilové dopravy)	3/-	2/-
Celkem	17/8	16/7

Tabulka 11 Úvazky na MTZ 1954/55

¹⁹⁴ Pozn. Na těchto pozicích je požadované VŠ vzdělání a stejně tak u zásobování odbytu na ministerských útvarech.

¹⁹⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Realizace materiálně-technické zásobování 1955-1956, Kundela. Praha 21. 5. 1954

¹⁹⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Personalizace, zřizování nových kateder a směrů. Zřízení katedry nauky o materiálu a zbožiznalství. Praha, 11. 9. 1954

¹⁹⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Personalizace, zřizování nových kateder a směrů. Zřízení katedry nauky o materiálu a zbožiznalství. Praha, 11. 9. 1954

Prof. Ing. Dr. Jaroslav Fukátko, děkan, navrhoval jako vedoucího katedry nauky o materiálu a zbožíznalství Ing. Dr. Ladislava Jeníčka, který byl jmenován zástupcem profesora pro obor nauky o materiálu na FEI.¹⁹⁸

Do předmětu Ekonomika zásobování a kooperace byl přidán odbyt s problematikou zásobování a kooperace odbytu. 2. variantou řešení, které se neuskutečnilo, bylo otevření samostatného předmětu s pohledem na Československou problematiku dovozu a vývozu, která byla odlišná od problematiky sovětské, na úkor hodin skladového hospodářství a dopravy (v Sovětském svazu se více věnovali tématu kvůli rozloze).¹⁹⁹

Pedagogičtí pracovníci v roce 1955 v předmětu nauky o materiálu a zbožíznalství zajišťovali cca 25 hodin přednášek při denním studiu a 20 cvičení.^{200 201 202}

Kabinet fyziky zajišťoval 20 hodin přednášek a 30 hodin cvičení (rozdělených do kroužků). Následovala instalace laboratoří, vybavení se demonstračními pomůckami, pomůcky pro výuku a příprava na experimentální cvičení a materiální zabezpečení vědecko-výzkumné práce.

Pro tento kabinet přijali i fotolaborantku do temné komory a mechanika k obsluze strojů.²⁰³

Ve šk. r. 1955/56 nezajišťovali další pedagogické síly pro specializaci MTZ. V r. 1955 do 1. ročníku bylo přihlášeno 8 studentů.²⁰⁴

21. 4. 1955 projednávali²⁰⁵ využitelnost a zvyšování potřeby lidí s MTZ vzděláním.²⁰⁶ Revize učebního plánů

---

¹⁹⁸ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Personalizace, zřizování nových kateder a směrů. Zřízení katedry nauky o materiálu a zbožíznalství. Praha, 11. 9. 1954

¹⁹⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Realizace materiálně-technické zásobování 1955-1956, Kundela. Praha 21. 5. 1954

²⁰⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Historie FEI do r. 1955, prof. Fukátko. Praha

²⁰¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Náměstek ministra strojírenství, zavedení specializace MTZ. Praha, 15. 7. 1955

²⁰² KADERÁVEK, F. a J. PULKRÁBEK. 250 let technických škol v Praze: Slavnostní sborník, 1958

²⁰³ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Zřizování nových kateder a směrů. Odůvodnění návrhu na přijetí mechanika pro zřizovanou katedru nauky o materiálu a zbožíznalství a zřizovaný kabinet fyziky. Praha, 15. ledna 1955

²⁰⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. MTZ na chemickém směru. Dopis Fukátkovi od Šády. Praha 22. 3. 1955

specializace MTZ ve spolupráci se Svobodou, Macounem, Ing. Vackem, aj. se plánovala na červen 1955.²⁰⁷

V návaznosti na analýzu trhu²⁰⁸ posílili předmět „zahraniční obchod“ o 1 hodinu, tj. na 4 hodiny v 8. a 9. semestru, celkem 54 hodin. Pro zápis do 7. semestru strojírenského směru na FEI musel student prokázat znalost alespoň jednoho cizího jazyka zkouškou kromě povinné ruštiny, tedy němčiny, angličtiny nebo španělštiny. Zařadili do učebního programu specializace MTZ předmět „Hospodářský zeměpis“ v rozsahu 2 hod v 8. semestru, tj. 28 hodin celkem. Spojili přednášky „Hospodaření s materiálem“ (Jeníček) s předmětem „Skladové a obalové hospodářství“.

Hrubá osnova pro předmět MTZ vycházela z osnov SSSR. V této věci spolupracovali s Kadlecem, Šputtem, Heidlerem a Svobodou, Uhlíkem a Čevelou.²⁰⁹

V r. 1955 byly předměty MTZ: organizace a plánování odbytu, organizace a plánování zásobování, kooperace, skladové hospodářství, normování spotřeby materiálu a zásob, organizace a plánování přepravy a dopravy včetně tarifů, hospodářské smlouvy a arbitráž, financování a úvěrování materiálových zásob, hospodaření materiálem, zahraniční obchod.²¹⁰

Komise²¹¹ r. 1955 zrušila specializaci v MTZ odvětví chemického průmyslu a stavebního zaměření. V praxi po nich nebyla poptávka.

---

²⁰⁵ Pozn. Na schůzi komise expertů MTZ na FEI za přítomnosti proděkana prof. Brabce, Svobody, doc. Kadlece, Ing. Heidlera, Uhlíka, ředitele AS zásobování MS, Ing. Čevely, nám. ředitele MS odbytu MS a odborníků Ing. Šputta, Ing. Kříže, Ing. Neuberga ze Strojimportu, Ing. Šebesty z Technoexportu a Ing. Černianského z VŠE.

²⁰⁶ Pozn. Počet zaměstnanců ve strojírenství představoval asi 30 % z celkového počtu zaměstnanců průmyslu (cca 450 000 osob). Hrubá hodnota strojírenské výroby byla asi 29 % celkové hrubé hodnoty výroby v průmyslu. Materiální náklady ve strojírenství činily přes 50 % celkových nákladů. V roce 1960 mělo být 55 % podílu strojírenské výroby na zahraničním obchodu.

²⁰⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Realizace materiálně-technické zásobování 1955-1956, Kundela. Praha 21. 5. 1954

²⁰⁸ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. MŠ správě technik prostřednictvím rektorátu od Fukátka. Praha, 14. 4. 1955

²⁰⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Zpráva pro s. děkana, Kundela. Praha 22. 4. 1955

²¹⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. MŠ správě technik prostřednictvím rektorátu od Fukátka. Praha, 14. 4. 1955

²¹¹ Pozn. Koncept výuky MTZ na FEI probírala komise složená z předsedy Ing. Dr. J. Fukátka, členů Svobody, prof. Brabce, prof. Houby, doc. Kadlece, Ing. Heidlera.

Rozšířili kvůli změnám počet přednášek a cvičení materiálně-technického zabezpečení v předmětech ekonomiky chemického průmyslu a organizace a plánování chemického průmyslu.²¹²

Pro směr stavební zkrátily přednášky ve 4. a 5. ročníku u některých předmětů a místo nich přednášeli předměty MTZ.²¹³

Avšak specialisté v MTZ strojírenského průmyslu byly potřeba. Místo od 1. semestru se MTZ začalo vyučovat až od 7. semestru a do té doby měly společnou výuku směr MTZ se směrem strojírenským. Absolvent tak byl specialistou v širším okruhu činností.²¹⁴

Změna rozvržení studia na FEI proběhla s počátkem šk. r. 1955/56. FEI tak splnila usnesení vlády z 8. 9. 1953 o výchově specialistů v MTZ o rok dříve. Tedy absolventi šli do praxe v r. 1957 místo roku 1958.²¹⁵

Na specializaci MTZ strojírenství zajišťovali ve šk. r. 1955/56 výuku externisté (celkem 117 hodin).²¹⁶

V rámci specializace MTZ se vyučovala statistika MTZ, počet vyučovacích hod týdně byly 2 hod přednášek a 2 hod cvičení v 7. semestru, obsahovala pojmy:

- evidence MTZ v naturálních, smluvených a peněžních jednotkách,
- statistika realizace a dodávek produkce odběratelům,
- indexy realizace produkce,
- průměrná denní dodávka,
- průměrná četnost dodávek,
- rovnoměrnost dodávek,
- statistika pořizování výrobních prostředků,
- ukazatelé přesnosti a kompletnosti přejetých výrobních prostředků,
- statistika spotřeby a spotřebních norem surovin, materiálu, paliva a elektrické energie,
- ukazatele celkové spotřeby,
- indexy realizace produkce,

---

²¹² Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. MŠ správě technik prostřednictvím rektorátu od Fukátka. Praha, 14. 4. 1955

²¹³ Archiv ČVUT. Tamtéž

²¹⁴ Archiv ČVUT. Tamtéž

²¹⁵ Archiv ČVUT. Tamtéž

²¹⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Seznam externistů a výpočet externích hodin. Praha 2. 7. 1955

- rozbor spotřebních norem,
- statistika zásob surovin, materiálu a paliva,
- normování zásob,
- ukazatelé statistiky zásob,
- ukazatelé rychlosti a doby obratu zásob,
- materiálové bilance a jejich rozbor, aj.²¹⁷

Specializace²¹⁸ se zaměřením na těžký průmysl strojírenský na FEI byla v rámci redukci zrušena.²¹⁹

Pro školní rok 1956/57 se zrušila specializace MTZ.²²⁰

2.7.7 Železniční

Pro směr železniční dopravy r. 1952/53 byl otevřen 1. ročník při FEI.²²¹

Vláda republiky ČSR nařizovala podle zákona č. 58/1950 Sb., o vysokých školách, že z fakulty železniční se 1. září 1953 zřídila **Vysoká škola železniční v Praze** a dělila se na stavební, strojní, elektrotechnickou, dopravně technickou fakultu.²²²

ČVUT v roce 1952 bylo pověřeno přípravami k zahájení Vysoké školy železniční. Tak se na jeden rok stala Fakulta železniční součástí svazku ČVUT. Jejím děkanem pro rok 1952/53 byl profesor Fakulty inženýrského stavitelství Ferdinand Klimeš.²²³

---

²¹⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Učební osnova ze statistiky, příloha č. 5. Praha

²¹⁸ Pozn. V minulosti bylo domluveno, že VŠE se bude zabývat obecným zaměřením předmětu MTZ a FEI specializací, ovšem docházelo ohledně obdobných předmětů k stálým dohadům.

²¹⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Dopis od Fukátka náměstkovi. Praha, 15. 7. 1955

²²⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Zpráva pro Fukátka od katedry strojírenského průmyslu, vedoucího katedry prof. Ing. Dr. Emanuela Šlechty ve věci: Jednání s Ing. Poncem. Praha 21. 6. 1955

²²¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Důvodová zpráva o zřízení FEI. Praha

²²² Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Vládní nařízení o dalších změnách v organizaci VŠ. Praha, srpen 1952

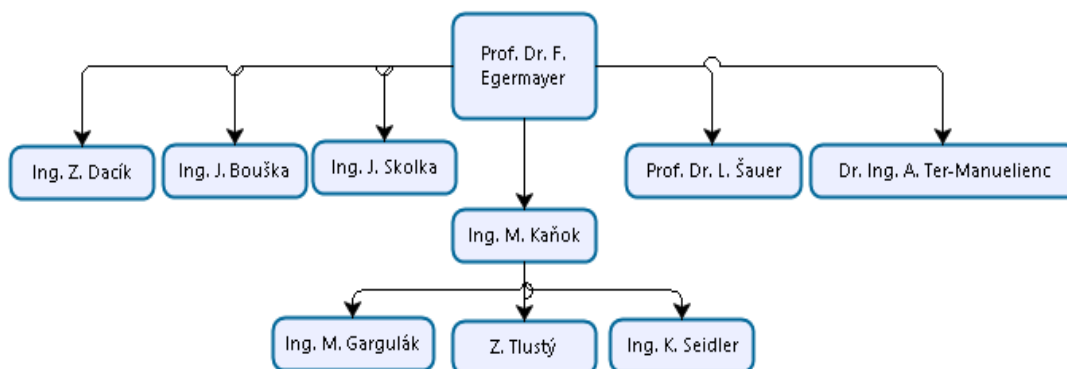
²²³ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

Na pozici odborníka železniční techniky byl doc. Dr. J. Bílek z oblasti působnosti ministerstva železnic.²²⁴

Specializaci železniční dopravy převedli v roce 1953/54 na Vysokou školu železniční.²²⁵

2.7.8 Katedra statistiky

Na katedře statistiky byl vedoucí katedry prof. Dr. F. Egermayer a tajemník katedry Ing. M. Kaňok. Vztahy podřízenosti a nadřízenosti jsou zobrazeny v obrázku 6 Organigram na katedře statistické ve šk. r. 1953/54.²²⁶ V organigramu jsou vidět další pracovníci katedry statistiky v r. 1954.

Obrázek 6 Organigram na katedře statistické ve šk. r. 1953/54

V tabulce 12 Pedagogičtí pracovníci směru statistického ve šk. r. 1953/54 jsou zobrazeni pracovníci interní i externí.²²⁷

---

²²⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce směru dopravního na dobu od 1.1 do 30.9. 1953. Praha 31. 12. 1952

²²⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Historie FEI do r. 1955, prof. Fukátko. Praha

²²⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Katedra statistiky. Plán práce na školní rok 1953/54. Praha

²²⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce katedry statistiky od 1. 1. do 30. 9. 1953. Praha

Pedagogičtí pracovníci směru statistického 1953/54

Internisti statistika	Externí statistika	Externí matematika	Aspiranti	Členové jiných kateder přednášející na směru ekonom. stat.
Egermayer	Fajfr	Bašta	Dacík	Blecha
Šauer	Gruzín	Drábek	Bouška	Votýpka
Kaňok	Stejskal	Havel	Skolka	
Gargulák	Červený	Jarušek		
Seidler	Malíř	Kapr		
Tlustý	Hudec	Komínek		
Ter-Manuelienc	Januška	Kudličková		
		Mabel		
		Novák		
		Svoboda		

Tabulka 12 Pedagogičtí pracovníci směru statistického ve šk. r. 1953/54

2.7.9 Katedra energetiky

Absolventi energetického směru byli určeni pro energetické závody a později měli vyplnit mezeru závodních energetiků v závodech průmyslových.²²⁸ Pracovali by v plánovacích a obchodně technických útvarech závodů výrobních i rozvodných, v odděleních pro technickohospodářské normy, v útvarech technické kontroly, materiálně technického zásobování, bilancování a nákupu materiálu, zajišťování investic ve výstavbě energetických děl a stavebně montážních podnicích. Uplatnily by se i na podnikových (oblastních) ředitelstvích, v hl. správách i ve vyšších správních útvarech.

Katedra energetického průmyslu byla rozdělena na katedru obecné energetiky a výroby energie a katedru dopravy a užití energie a výstavby energetických děl.

Do **katedry obecné energetiky a výroby energie** plánovali přiřadit předměty - Ekonomika a řízení energetického odvětví, Ekonomika a řízení ve výrobě energie, Tepelná technika, Elektrárenská chemie, Vodní stroje, Rozbor hospodářské činnosti, Úvod do energetiky (večerní kurz), Ekonomika energetiky (večerní kurz),

---

²²⁸ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce energetického směru při katedře ekonomiky průmyslu na dobu od 1. 1. do 30. 9. 1953. Praha 31. 12. 1952

Termotechnika (večerní kurz), Parní kotle (večerní kurz), Parní turbíny (večerní kurz).

Na **katedru dopravy a užití energie a výstavby energetických děl** přiřadili předměty - Ekonomika a řízení v dopravě a užití energie, Ekonomika a řízení v projektech a výstavbě energetických děl, Elektrotechnika, Elektrické sítě, Stavitelství pro energetiku, Technické normování (večerní kurz), Výroba a rozvodové systémy (večerní kurz), Organizace a plánování v energetice (večerní kurz), Elektrické stroje a přístroje (večerní kurz), Elektrické stroje a přístroje (večerní kurz), Současné technické problémy energetiky a jejich pokrokové řešení (večerní kurz).²²⁹

Hlavními předměty byly předměty: ekonomika a řízení energetického odvětví, výroby energie, dopravy a užití energie, jakož i výstavby energetických děl. Přípravné (zákl.) předměty vedle všeobecně vzdělávacích předmětů jako elektrotechnika, tepelná technika, vodní motory, elektrické sítě, financování a úvěr, ekonomika socialistického průmyslu, účetní evidence, statistika a technickohospodářský rozbor.²³⁰

Členové katedry

- Ing. RCDr. Jaroslav Fukátko, profesor, vedoucí katedry
- Ing. RCDr.²³¹ Ant. Ter-Manuelianc, odborný asistent tajemník katedry
- Ing. Jiří Vencovský, asistent

Externí členové

- Ing. František Schrogl, docent
- Ing. Jiří Havelka
- Ing. Dr. Jan Havelka
- JUDr. Blahomil Nemynář
- Ing. Jaroslav Michalec
- Ing. Dr. Augustin Ševčík
- Ing. Jiří Dostál
- Ing. Fahrner
- Novák

---

²²⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Zřizování nových kateder a směrů. Návrh na rozdělení směrůvé katedry energetiky, schválený fak. radou FEI 20. 11. 1954. Praha 30. listopadu 1954

²³⁰ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

²³¹ Pozn. RCDr. je doktor věd obchodních. Titul udělovala Vysoká škola obchodní při ČVUT Praha do r. 1953.

- Dr. E. Nevrátil
- Ing. F. Schulz
- Ing. Vl. Sáblík
- Jan Walter²³²

Pedagogičtí pracovníci na směru energetickém v 1953/54

Přednáší	Pozice	Ročník	Předmět
Interní pedagogové			
Schulz	Vedoucí katedry		
Novotný	Tajemník katedry		
Vencovský	Pedagog. vedoucí 1. r., péče o laboratoře	1, 2	CV z matematiky
		2	CV z elektrotechniky
		3	CV z elek. strojů
			Doučování z matematiky
Klíma	Pedagog. vedoucí 3. r.	3	CV z výroby a rozvodu energie
Habřinský	Pedag. ved. 2. r. Večerní kurz, kroužek stud. tvoř.	3	CV z tepel. motorů
Jeníček	Profesor		Pokrokové metody v hutnictví
		1, 2	Pokrokové metody stroj. výroby
Mokrý	Asistent		
Externisté			
Haňka	Výzkumný ústav silnoproudé elektrotechn.		
Hassdeneufel	Ústav elektrotechnologie		
Havelka	Energ. ústav		
Heller	Elektr. laboratoř ČSAD		
Jarušek	Ústav matematiky		
Klág			
Klepš			
Kysela			
Mahel	Katedra deskř. geometrie		
Michalec			
Navrátil			
Nožička	Ústav techn. mechaniky		
Svoboda			
Šeffner	Energ. ústav		
Tobiáš	Ústav fyziky		
Venclík			
Fukátko	Katedra ekonomiky a průmyslu		
Kadlec	Katedra politické ekonomie		
Vitásková	Katedra marx-lenin.		
Semrád	Katedra stroj. prům.		

Tabulka 13 Pedagogičtí pracovníci na směru energetickém ve šk. r. 1953/54

²³² Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce energetického směru při katedře ekonomiky průmyslu na dobu od 1. 1. do 30. 9. 1953. Praha 31. 12. 1952

V tabulce 13 Pedagogičtí pracovníci na směru energetickém ve šk. r. 1953/54 jsou zobrazení pracovníci interní i externí.²³³ Z tabulky je znát, že od počátku studia se zvýšil počet externistů a pracovníků z jiných kateder. To je v důsledku nabírání vyššího počtu studentů a rozšířené nabídky specializací.

V průběhu studia měli učitelé za úkol studovat sovětské odborníky (Dr. A. Tar-Manuelienc - Kornickijeho, Ing. J. Vencovský - Fedosejeva a Šelomoviče) (1952).²³⁴

Styky chtěli nadále udržovat s FEI v Bratislavě a časopisy Energetika, Paliva a Elektrotechnický obzor.²³⁵

Okolo r. 1955 probíhalo jednání ohledně spolupráce s elektrárnou. V minulosti se jednalo o možnosti převedení elektrárny do stavu ČVUT. Tento návrh dle Ponce byl zamítnut, protože škola neměla prostředky na údržbu elektrárny. S příslušným ministerstvem uzavřeli smlouvu o vyhrazení provozu pro potřeby cvičení na určitou dobu.²³⁶

2.7.10 Katedra chemického průmyslu

Od šk. r. 1952/53 existoval směr chemický jako pozůstatek, který nepřešel na VŠCHT (Specializaci Ekonomika chemického průmyslu převedli z FEI na VŠCHT i s místnostmi a laboratoří.²³⁷) s výchovou inženýra-ekonomika chemického směru.

Inženýr-ekonom chemického směru našel uplatnění v chemických podnicích zejména v útvarech plánování výroby, v útvarech dispečerských, práce a mzdy materiálně technického zásobování, investiční výstavby

---

²³³ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce katedry energetiky od 1. 1. do 30. 9. 1953. Praha

²³⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce energetického směru při katedře ekonomiky průmyslu na dobu od 1. 1. do 30. 9. 1953. Praha 31. 12. 1952

²³⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce energetického směru při katedře ekonomiky průmyslu na dobu od 1. 1. do 30. 9. 1953. Praha 31. 12. 1952

²³⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Zpráva pro Fukátka od katedry strojírenského průmyslu, vedoucího katedry prof. Ing. Dr. Emanuela Šlechty ve věci: Jednání s Ing. Ponce. Praha 21. 6. 1955

²³⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce katedry chemického průmyslu na dobu od 1. 1. do 30. 9. 1953. Přejech specializace ekonomika chem. prům. Praha 29. 12. 1952

apod. Po získání praxe mohl pracovat v útvarech jednotlivých správ ministerstva chemického průmyslu a Státního úřadu plánovacího.

Další uplatnění mohl nalézt v organizačních, technickohospodářských, a rozpočtových útvarech projekčních organizací chemického průmyslu, dále jako vědecký pracovník ve vědecko-výzkumných ústavech a jako učitel na odborných školách.²³⁸

Hlavními předměty byly: anorganická chemie, analytická chemie, výstavba chemického průmyslu, ekonomika chemického průmyslu, organizace a plánování chemického podniku, statistika, účetní evidence, rozbor hospodaření chemického podniku, aj.²³⁹

FEI po vládním usnesení ze dne 19. srpna 1952 zřídila též v roce 1953/54 a 1954/55 4. ročník studia ve směru chemickém, do kterého byli přijati studenti 3. ročníků VŠ chemicko-technologické, kteří měli ve svém studiu složeny všechny zkoušky. Studium trvalo 4 semestry (semestr 7-10).

Studium zahrnovalo předměty - Politická ekonomie, technologie, ekonomika chemického průmyslu, organizace a plánování v chemickém podniku, technickohospodářský rozbor v chemických podnicích, výstavba chemických podniků, účetní evidence, financování průmyslu, statistika, encyklopedie československého práva.

Přihlášky do 4. ročníku chemického směru fakulty ekonomicko-inženýrské bylo možné podávat do 5. července 1954 děkanství FEI, Praha, 2, Horská 3.²⁴⁰

---

²³⁸ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

²³⁹ JEŽDÍK, Tamtéž

²⁴⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Zřizování nových kateder a směrů. Sdělení absolventům 3. ročníku VŠ ekonomicko-technologické. Podepsáno Ing. Dr. Josef Dyrem, rektorem VŠCHT a prof. Dr. J. Fukátkem. Praha

Katedra chemická 1952/53

Internisté

Příjmení	Pozice	Ročník	Škola	Předmět	Dále
Šáda	profesor, ved. katedry (Interní 1953/54)	4	FEI	Rozbor hospodaření chem. průmyslu	Zk. a zápočty na FEI a VŠCh
		4	FEI	Ek. průmyslu a chem. odvětví	Státní zk. na VŠVH a FEI
		4	FEI	Organizace a plánování chem. podniku	Posuzování disertačních a diplomových prací
		4	FEI	Ekonomika chem. prům.	Konzultace FEI i na VŠCh
		1	VŠCh	dvouletý inž. kurz	Ekonomika chem. prům.
Zástěra	odp. asistent, tajemník katedry (Interní 1953/54)	4	FEI	CV z organizace a plán. chem. prům.	Spolupráce mezi praxí, školami v oboru
		4	VŠCh	CV z ekonomiky chem. prům.	Př. pro CV z ekonomiky ch. prům. na FEI a VŠCh a rozboru hospodaření podniku na FEI
		4	FEI	CV z rozboru hospodaření chem. prům.	Dohled nad CV na FEI i VŠCh
Lom	profesor (v Brně, v Praze na CV na Potravinářské fakultě VŠCh) (Interní 1953/54)		Potravinářská fakulta v Praze	PŘ Organizace a plánování chem. prům.	
Vepřek	pedagogický asistent Interní 1953/54	4	VŠCh	CV z ekonomiky chem. prům.	Korespondence, archiv, inventáře, knihovna
		4	FEI	CV z technického normování	Návrhy př. pro CV z techn. normování
Vulterin	Interní 1953/54				
David	Interní 1953/54				

Tabulka 14 Pedagogičtí pracovníci a jejich činnost na katedře chemické ve šk. r. 1952/53

Tabulka 14 Pedagogičtí pracovníci a jejich činnost na katedře chemické ve šk. r. 1952/53 zaznamenává pedagogické pracovníky, kteří byli v daném šk. r. v pracovním poměru na FEI pro danou katedru. V tabulce 15 Externí pracovníci na katedře chemické pro šk. r. 1952/53 byli celkem 4 pedagogičtí pracovníci k 6 internistům, což je vidět v porovnání s tabulkou 14.

Externisté

Příjmení

Kašpar	4 FEI	Suroviny Organizace a plánování chem. podniku
Slunečko	Interní 1953/54 4 FEI	Ekonomika chem. prům.
	4 FEI	
	VŠCh dvouletý 1 inž. kurz	Ekonomika chem. prům.
Janáček	4 FEI	Financování a úvěr
Přáda	4 FEI	Bezpečnost práce

Tabulka 15 Externí pracovníci na katedře chemické pro šk. r. 1952/53

Externí pedagogičtí pracovníci 1953/54

- Schneider
- Pachner
- Novák
- Havelka
- Boháčková
- Ebert
- Malát
- Prokeš

Tabulka 16 Externí pedagogičtí pracovníci ve šk. r. 1953/54

V tabulce 16 Externí pedagogičtí pracovníci ve šk. r. 1953/54 jsou zobrazeni externisté, kterých je 8, a tedy více než interních pracovníků, kterých bylo 6.²⁴¹ V roce 1952 měli na fakultě pouze 4 externisty, došlo tak k dvojnásobnému zvýšení v r. 1953.

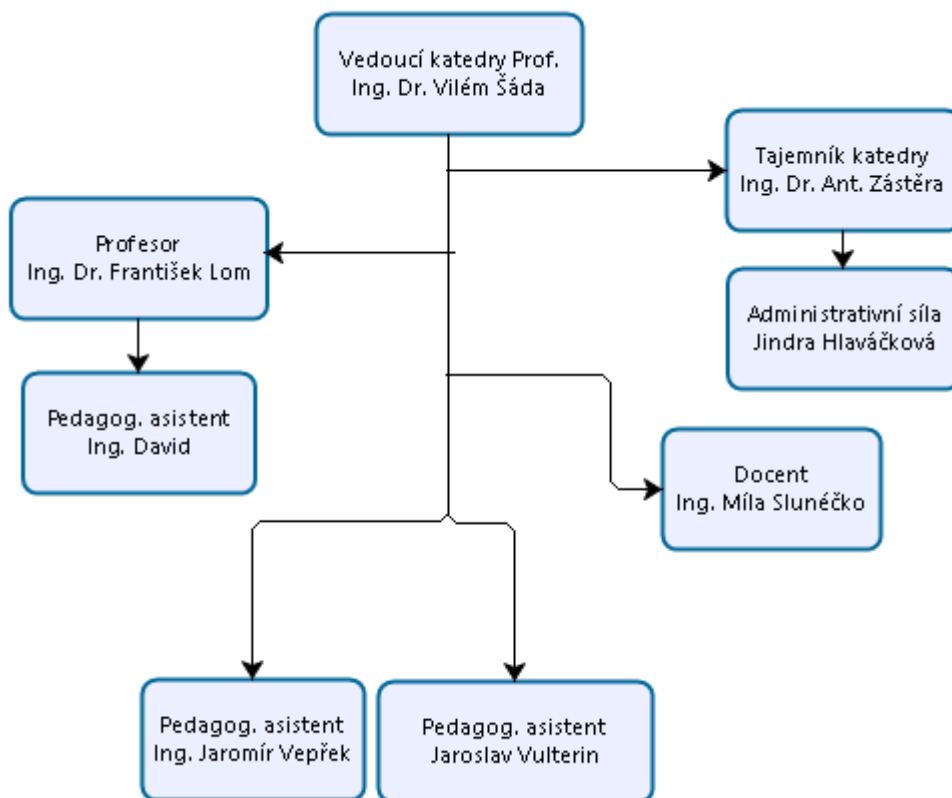
Na katedře chemického průmyslu byl vedoucím katedry prof. Ing. Dr. Vilém Šáda a tajemníkem katedry Ing. Dr. Antonín Zástěra. Jejich vztahy nadřízenosti a podřízenosti spolu s ostatními pracovníky na katedře chemického průmyslu jsou zobrazeny na obrázku 7 Organigram na katedře chemického průmyslu ve šk. r. 1953/54.²⁴²

---

²⁴¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce katedry chemického průmyslu na dobu od 1. 1. do 30. 9. 1953. Přejedání specializace ekonomika chem. prům. Praha 29. 12. 1952

²⁴² Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Katedra chemického průmyslu. Plán práce na studijní rok 1953/1954. Praha, 10. listopadu 1953

Obrázek 7 Organigram na katedře chemického průmyslu ve šk. r. 1953/54

2.7.11 Katedra dopravy

Absolventi **směru silniční automobilové dopravy** byli určeni pro práci v plánování, v organizaci a ekonomice automobilové dopravy a přepravy, uplatnili by se jako ekonomové a plánovači, vedoucí odboru mezd a práce a jako vedoucí různých útvarů především v ČSAD, v plánovací dopravní službě krajů, velkých státních traktorových stanicích, autoopraven, v dopravních útvarech hlavních správ a ministerstev, v průmyslových a expedičních podnicích a jako vědečtí pracovníci ve výzkumných ústavech.

Hlavními předměty byly: silniční stavitelství, technické normování a organizace práce, základy strojnictví, automobilové motory, ústrojí automobilů, pístové motory, stavba automobilů, traktorů a speciálních vozidel, zkoušení motorových vozidel, organizace, plánování a ekonomika automobilové dopravy, řízení automobilového provozu a přepravy, účetní evidence, statistika, financování a úvěr, aj.²⁴³

²⁴³ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

Na katedře dopravy byli v r. 1952 internisté:

- odbor. asistent Dr. Jan Partyk,
- odbor. asistent Dr. Karel Podloucký,
- asistent Přemysl Mokrý.²⁴⁴

V tabulce 17 Přehled externistů na směru dopravním ve šk. r. 1952/53 je zobrazený vysoký počet externistů.

Přehled výuky dopravní 1952/53

Přednáši	Název přednášky	FEI	Ročník
Bílek	Mechanika vozby	Externista	4
Břenek	Organizace práce	Ex. stroj a elektra	4
Drych	Elektr. trakce	Ex. elektr.	4
Egermayer	Statistika	Ex. stroj. a el.	4
Ersihansel	Chozrasčot	Ex. stroj a elektra	4
Fedorov	Ruština	Externista doprava	1 a 4
Gregor	Marx-leninismus	Externista doprava	1
Hains	Statistika a evidence	Ex. stroj a elektra	4
Hanyk	Oprava a údržba	Ex. elektr.	4
Hlavica	Techn. Kreslení	Externista doprava	1
Ibl	Měničny rozvodny	Ex. elektr.	4
Jansa	Elektr. trakce	Ex. elektr.	4
Jarušek	Matematika	Externista doprava	1
Jeníček	Techn. fyzika	Externista doprava	1
Nejepsa	Provoz	Ex. stroj a elektra	4
Němec	Měničny rozvodny	Ex. elektr.	4
Panýr	Zeměpis	Externista doprava	1
Peterka	Marx-leninismus	Externista doprava	4
Sedlák	Matematika	Externista doprava	1
Špalek	Nauka o zboží	Externista doprava	1
Šrejtr	Statistika a dynamika	Externista doprava	1
Tayssler	Měření na strojích	Ex. stroj.	4
Těšínský	Vývoj želez. Dopravy	Ex. stroj. a el.	4

Tabulka 17 Přehled externistů na směru dopravním ve šk. r. 1952/53

Dopravní směr byl odloučen od budovy FEI, a to v Praze 2, Na Florenci 25. Ve stejné budově byl internát s 80

---

²⁴⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce směru dopravního na dobu od 1.1 do 30.9. 1953. Praha 31. 12. 1952

lůžky. Dopravní směr měl 2 specializace. (Šlo o otevření 1. a 4. ročníku.)²⁴⁵

Na **katedře automobilové dopravy** byl vedoucím katedry prof. Dr. J. Fukátko a tajemníkem katedry dopravního směru Dr. K. Podloucký. V tabulce 18 Personální obsazení na katedře dopravního směru ve šk. r. 1953/54 byli zobrazeni další zaměstnanci pracující na katedře.²⁴⁶

Výuka 1953/54

Interní	Externí	Učitelé jiných fakult
Partyk	Hlavica	Špalek (z VŠE)
Podloucký	Pletka	Pachner
	Panýr	Petránek
	Svoboda	Fetter
	Laštovka	Dyk
	Fuxa	
	Jeřábek	
	Němec	

Tabulka 18 Personální obsazení na katedře dopravního směru ve šk. r. 1953/54

2.7.12 Katedra stavební

Absolventi tohoto směru měli možnost se uplatnit v projekčních ústavech jako projektanti výstavby a kalkulanti, v územních plánech jako projektanti ekonomických územních řešení, v prováděcích stavebních organizacích jako vedoucí plánovacích oddělení, dispečeři, mechanizátoři, vedoucí oddělení práce a mzdy a po praxi na těchto místech jako hlavní inženýři, ředitelé závodů a podniků a ve vyšších orgánech stavebního průmyslu. Mohli se uplatnit jako učitelé vyšších škol stavebních.²⁴⁷

²⁴⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce směru dopravního na dobu od 1.1 do 30.9. 1953. Praha 31. 12. 1952

²⁴⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Katedra ekonomiky průmyslu a dopravy. Plán práce na studijní rok 1953/1954. Praha 30. října 1953

²⁴⁷ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

Hlavními předměty byly geologie, geodesie, stavební mechanika, stavební hmoty, stavební stroje, technologie stavební výroby, občanské a průmyslové stavby, zdravotnická a technická zařízení, ekonomika stavebního průmyslu, technické normování, organizace a plánování stavební výroby, statistika, účetní evidence, financování, technickohospodářský rozbor, aj.²⁴⁸

Katedra stavební ve šk. r. 1952/53

Internisté

Příjmení	Ročník	Škola	Předmět	Dále
Janáček	4	FEI	Národohospodářské plánování	Vedení semináře Ekonomiky, organizace a plánování stav. výr.
			Finance a úvěr	Zkoušky a zápočty na FEI Posuzování disert. prací St. zkoušky na VŠVH, FEI
Bedrunka	4	FEI	Mechanizace a dopr. ve stav. CV	Organizační zajištění semináře Ekonomiky, organizace a plánování stav. výr.
			4	Normy a normování ve stav. CV
	4	Organizace a plánování výr. postupu CV	Příprava CV, výrob. praxe 1. r.	
	4	Projekt organizování prací a zřízení staveniště CV	Pedagog. dozor na výrob. praxi	
	4	Kalkulace a rozpočty CV	Příprava exkurzí pro 1. roč.	
	4	VŠPH	Organizace práce a kádry CV	Vedení studijních vedoucích
	4	VŠPH	Mzdy ve stavebnictví CV	Kontrola plnění uč. plánu v 1. roce
Vlček	4	FEI	CV financí a úvěru	Konzultace na FEI
Hájek	5	FIS	Organizace staveb. CV	Výběr českých knih do knihovny
	4	FIS	Provádění staveb	Příprava CV
	4	FEI	Techn. hosp. plánování	Konzultace na FIS, FEI
				Příprava exkurzí pro 4. r.

Tabulka 19 Personální obsazení internisty na katedře stavební ve šk. r. 1952/53

²⁴⁸ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

V tabulce 19 Personální obsazení internisty na katedře stavební ve šk. r. 1952/53 a tabulce 20 Personální obsazení externisty na katedře stavební ve šk. r. 1952/53 jsou zobrazeny síly, které vedou danou katedru. Pod sloupcem Dále jsou zobrazeny další povinnosti, které jednotlivé osoby zastávaly.²⁴⁹ Internisté ku externistům jsou v poměru 4:5.

Externisté

Příjmení	Ročník	Škola	Předmět	Dále
Němec			Organizace a řízení stav. podniku a projektování	Zkoušky a zápočty na FEI, FIS
			Normy a normování ve stav.	Příprava dipl. projektů
			Organizace a plánování výr. postupu	Posuzování DP
			Kalkulace a rozpočty	Konzultace na FEI, FIS
	5	FIS	Organizace stavebnictví	Státní zkoušky na FEI
Král	4	VŠPH	Organizace práce a kádry	Pedag. dozor předdiplom. praxí a jejich příprava
			Mzdy ve stavebnictví	Adresář spolupracovníků
	4	FIS	Provádění staveb	
Král	4	FEI	Mechanizace a doprava ve staveb. Technologie stav. výroby	Zkoušky a zápočty na FEI, FIS
			Projekt org. prací a zařízení stavenišť	Příprava dipl. projektů
	4	FIS	Provádění staveb	Posuzování DP
Musil	4	FEI	Tech.-hosp. plánování	Konzultace na FEI, FIS
	5	FIS	Organizace stavebnictví	Státní zkoušky na FEI
Kálal	4	FEI	Tech.-hosp. plánování	Příprava dipl. projektů
	5	FIS	Organizace stavebnictví	Posuzování DP
Kálal	4	FIS	Provádění staveb	Konzultace na FEI, FIS
Brázdil	5	FIS	Organizace stav.	Státní zkoušky na FEI
				Příprava předdiplom. praxí

Tabulka 20 Personální obsazení externisty na katedře stavební ve šk. r. 1952/53

²⁴⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce katedry stavebního průmyslu na dobu od 1. 1. 1953 do 30. 9. 1953. Praha 31. 12. 1952

Katedra stavební ve šk. r. 1953/54

Interní

Externí Členové jiných kateder
přednášející na směru

Příjmení	Pozice	Příjmení	Příjmení	Pozice na
Janáček	vedoucí katedry	Houba	Bašta	kat. mat.FIS
Král	vede 3. r.	Musil	Kepr	kat. mat.FIS
Němec	vede 4. r.	Očka	Běliková	kat. stav. konstr.
Strádal		Vlach	Nováček	kat. stav. konstr.
Krofta	odborní asistent vede 1. r.		Čížek	kat. stav. konstr.
Bedrunka	asistent		Mjasnikov	kat. stav. konstr. FIS
	tajemník katedry vede 2. r.		Souček	kat. zdrav. techniky FIS
Hájek			Čížek	kat. zdrav. techniky FIS
Vlček			Pachner	kat. fyziky
Liška			Hořejší	kat. statistiky FIS
Stáhlík	věd. pomocné síly		Patočka	kat. hydrauliky
Budilová	administrativ. výpomoc		Procházka	kat. geodesie
			Salmon	kat. účet. evidence
			Fukátko	FEI
			Šauer	FEI
			Štafl	FEI
			Brůha	FEI
			Semrád	FEI
			Nedvídek	VŠE

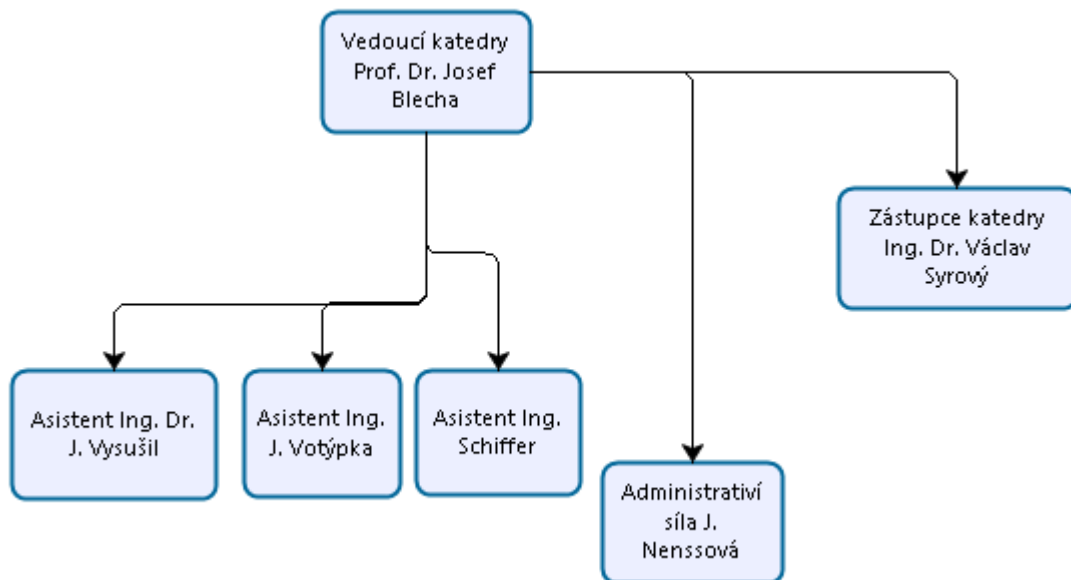
Tabulka 21 Personální obsazení na katedře stavební pro šk. r. 1953/54

V tabulce 21 Personální obsazení na katedře stavební pro šk. r. 1953/54 jsou ohraničeny pracovní úvazky v rozdělení na interní, externí a členové jiných kateder přednášející na směru stavebním.²⁵⁰ Na směru stavebním byl v tomto roce výjimečně vyšší počet internistů než externistů.

²⁵⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce katedry stavebního průmyslu na dobu od 1. 1. 1953 do 30. 9. 1953. Praha 31. 12. 1952

2.7.13 Katedra účetní evidence

Na katedře účetní evidence byl vedoucí katedry prof. Ing. RCDr. JUDr. Josef Blecha a tajemníkem katedry Ing. RCDr. Václav Syrový. Na obrázku 8 Organigram na katedře účetní evidence ve šk. r. 1953/54 jsou zobrazeny vztahy na této katedře.²⁵¹

Obrázek 8 Organigram na katedře účetní evidence ve šk. r. 1953/54

---

²⁵¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Katedra účetní evidence. Plán práce pro rok 1953/1954. Praha

Katedra účetní evidence

Internisté

Příjmení	Pozice	Ročník	Škola	Předmět	Směr	Dále
Blecha	vedoucí katedry (Též 1953/54)	4	FEI	Účetní evidence a kalkul. Účetní evidence větev statistická Seminář účetní evidence Teorie účetní evidence	energet., stroj., chem. posluchači st. účetnictví	Zkoušky, zápočty na FEI Státní zkoušky FEI a VŠVH Posuzování disertačních prací na VŠVH Rigorózní zkoušky Posuzování státních prací učitelské způsobilosti pro kandidáty profesury Státní zkoušky učitelských způsobilostí na VHŠ Konzultace na FEI Člen poradního sboru VHŠ v Praze 12 Odborný a pedagogický poradce SIS
Štrebl	odborný asistent (Též 1953/54)	4	FEI	PŘ, CV Účetní evidence	směr stroj. a statistická větev	Návrhy podkladu pro CV z účetní evidence na FEI Konzultace na FEI Státní zkoušky na VŠVH
Salmon	navržený státní docent (Též 1953/54 jako externí)			PŘ, CV, Účetní evidence Rozbor hospodářské činnosti	stavební stavebně montážních organizací	Návrhy př. pro CV z účetní evidence, směr stavební na FEI
Syrový	odborný asistent, tajemník katedry (Též 1953/54)	4	FEI	CV Účetní evidence Teorie účetní evidence	energet., chem. stát. účet.	Schůze katedry Návrhy př. pro CV z účetní evidence Státní zkoušky na VŠVH Posuzování stát. prací učitelské způsobilosti pro kandidáty profesury

					Dohled na CV z úč. evidence na FEI
Votýpka	pedagogický asistent (Těž 1953/54)	4 FEI	CV Účetní evidence		Organizace administrativy Adresář spolupracovníků Konzultace na FEI Vedení kurzů pro pracující (plánování) a z těsnopisu pro zaměstnance FEI Návrhy na CV z úč. evidence na FEI
Schiffer	pedagogický asistent (Těž 1953/54)	4 FEI	CV Účetní evidence	stavební	Návrhy a propočty př. pro CV z úč. evidence na FEI Konzultace na FEI

Tabulka 22 Personální obsazení internisty na katedře účetní evidence ve šk. r. 1952/53 a 1953/54

V tabulce 22 Personální obsazení internisty na katedře účetní evidence ve šk. r. 1952/53 a 1953/54 jsou zobrazeni pedagogičtí pracovníci ze šk. r. 1952/53 s poznámkami o těch, kteří tam zůstali i do dalšího roku. Ve sloupci „Dále“ jsou zobrazeny povinnosti, které spolu s výukou plní. Stejně tak je to s poznámkami v tabulce 23 Personální obsazení externisty na katedře účetní evidence ve šk. r. 1952/53 a 1953/54.²⁵²

²⁵² Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán katedry účetní evidence na dobu od 1. 1. do 30. 9. 1953. Praha 31. 12. 1952

**Externisté
1952/53**

Příjmení	Škola	Ročník	Předmět	Místo	
Hájek			Nová účetní evidence Státní	posl. stát. účet.	(Těž 1953/54)
Soukup			účetnictví Státní	organizace a technika	(Těž 1953/54)
Nechvátal			účetnictví Rozbor hospod.	část materiální směr dopr. - stroj., elektr. transakce	(Těž 1953/54)
Kreihanzel	FEI	4	činnosti Rozbor hospod.		(Těž 1953/54)
Sablík	FEI	4	činnosti Rozbor hospod.	směr energ.	(Těž 1953/54)
Rolínek			činnosti	směr stroj.	

**Externisté 1953/54, nově
na FEI**

Příjmení

Dítko
Hach
Kolečkář

Tabulka 23 Personální obsazení externisty na katedře účetní evidence ve šk. r. 1952/53 a 1953/54

Dvě samostatná vědecko-výzkumná pracoviště (účetní evidence a statistiky) podle směrnic MŠK navrhovali r. 1957 prof. Blecha a prof. Egermayer. Prof. Ing. arch. Houba navrhoval sloučení vědecko-výzkumných pracovišť, tedy jedno pracoviště národohospodářské evidence a statistiky pod jedním odpovědným vedoucím. Takto to funguje obdobně na směru stavebním a strojírenském. Prof. Blecha oponuje, že by to takto nesplnilo svůj účel.²⁵³

2.7.14 Katedra marxismu-leninismu

Na výnos Ministerstva školství byly v roce 1952 zřízeny katedry marxismu-leninismu, tělesné výchovy a jazyků. Postupně se staly tyto katedry pracovišti jednotlivých fakult.²⁵⁴

Internisti v kabinetu marxismu-leninismu 1953/54 Stálí členové kabinetu

Příjmení	Směr	Ročník	Odpovědnost za ročník	Dále
Vitásková	stroj., energ., stav., chem., doprava	1	2	Pracovala na FV KSČ
Korčáková	stroj., energ., chem., dopr., stav.	1, 2	3	Spolupráce s odbornými katedrami
Knesl		4	4	Učitel RSŠ a ROH
				Vedoucí stranické skupiny
Hartl	stroj., energ., chem., dopr.	2		Učitel RSŠ a ROH
Kopáček	stroj., energ., stav., dopr., več. kurz	1, 2, 3	1	Pracoval na FV ČSM

Tabulka 24 Personální zajištění internisty v kabinetu marxismu-leninismu ve šk. r. 1953/54

Na katedře marxismu-leninismu byla vedoucí kabinetu Věra Vitásková. V tabulce 24 Personální zajištění internisty v kabinetu marxismu-leninismu ve šk. r. 1953/54 jsou zobrazeny osoby a jejich odpovědnosti stejně tak je to uvedeno v tabulce 25 Členové kabinetu marxismu-

²⁵³ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. II/14. Dopis rektorátu ČVUT ve věci: Návrh na zřízení vědecko-výzkumných pracovišť účetní evidence a statistiky. Praha, 13. března 1957

²⁵⁴ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

leninismu, kteří přednášejí na FEI ve šk. r. 1953/54.²⁵⁵ Vitásková byla jedinou ženou na FEI, která vedla nějaký útvar.

**Členové kabinetu,
kteří přednášejí na
FEI**

Příjmení	Odpovědnost za ročník
Píšová	2
Procházka	4
Hartlová	
Vejnarová	3
Kaiml	3

Tabulka 25 Členové kabinetu marxismu-leninismu, kteří přednášejí na FEI ve šk. r. 1953/54

2.8 Mimořádné způsoby studia

Mimořádné způsoby studia byly určeny pro pracující schopné dalšího růstu, aby jim bylo umožněno dosáhnout vysokoškolské vzdělání bez přerušování zaměstnání, popř. aby si prohloubili a rozšířili své odborné vzdělání.

Přijímání uchazečů do mimořádných způsobů studia se řídilo až na určité odchylky stejnými předpisy jako pro řádné studium. Večerní a dálkové studium se rovnalo rozsahem i obsahem řádnému vysokoškolskému studiu.²⁵⁶

Studijní rok trval na všech způsobech studia 10 měsíců, a to od 1. září do 30. června.²⁵⁷

Vývoj počtu studentů na FEI ČVUT

Roky	1952/53	1953/54	1954/55	1955/56
Řádné studium	255	526	725	733
Večerní kurzy		1187	2142	1000
Dálkové studium			238	283

Tabulka 26 Vývoj počtu studentů na FEI ve šk. r. 1955/56

V tabulce 26 Vývoj počtu studentů na FEI ve šk. r. 1955/56 jsou zobrazeny počty studentů v řádném i mimořádném studiu v průběhu školních let od založení po

²⁵⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Kabinet základů marxismu-leninismu 1953/1954. Plán práce. Praha

²⁵⁶ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

²⁵⁷ JEŽDÍK, Tamtéž

šk. r. 1955/56.²⁵⁸ Nejvíce jsou zde vidět výkyvy v počtech studentů ve večerních kurzech.

Účastníci mimořádných způsobů studia měli nárok na pracovní úlevy ve svém zaměstnání na vyučování a zkoušky a na částečnou náhradu jízdného při jízdě na konzultace a ke zkouškám, případně i stipendia v době neplacené dovolené (př. na vykonání státních závěrečných zkoušek).²⁵⁹

2.8.1 Dálkové studium

Dálkové studium bylo zřízeno pro pracující, kteří bydleli nebo pracovali mimo sídlo vysoké školy, takže nemohli pravidelně navštěvovat přednášky a cvičení na vysoké škole. Pro účastníky dálkového studia se konaly pravidelné konzultace zpravidla dvakrát v měsíci v konzultačních střediscích, které byly zřízeny jednak při vysoké škole a jednak ve větších městech mimo sídlo vysoké školy, kde byl větší počet účastníků dálkového studia.

Na konci studijního roku se pořádala v místě školy několikadenní soustředění s celodenním vyučováním, v nichž se konala zejména laboratorní, konstrukční a dílenská cvičení.

Dálkové studium trvalo zpravidla o jeden rok déle než řádné studium téhož oboru. Pro organizování výuky v dálkovém studiu byla při rektorátech (popř. při děkanátech) vysokých škol zřízena oddělení dálkového studia.²⁶⁰

Dálkové studium 1954/55 existovalo na strojírenském, stavebním, chemickém směru.

6leté dálkové studium ekonomického inženýrství centrálně organizoval a řídil Ústav dálkového studia FEI (Horská ul. 3), spolu s mimopražskými konzultačními středisky (České Budějovice, Plzeň, Hradec Králové, Přerov, Ostrava, Brno, Gottwaldov).

Ve šk. r. 1954/55 zřídilo MŠK (ministerstvo školství a kultury) studium pro učitele odborných škol, kde učili pedagogické předměty a metodiky odborných předmětů.

Pedagogicko-metodické studium mělo původně fungovat jako večerní (zvané doplňkové a dálkové studium od šk. r.

---

²⁵⁸ Archiv ČVUT, fond FEI ČVUT, kart. I/1, Historie FEI ČVUT, 1955

²⁵⁹ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

²⁶⁰ JEŽDÍK, Tamtéž

1956/57) (Původně nebylo koncipováno jako dálkové, ale 1956 byl doplněn výnos, že studia se mohli zúčastnit i absolventi a posluchači od 2. ročníku technických vysokých škol, kteří měli zájem o pedagogickou práci na odborných školách.)

Pedagogicko-metodické studium mělo 4 směry, které trvaly 2 až 3 roky:

- strojírenský,
- stavební,
- chemický,
- energetický (později),

1954-1956 získávali absolventi tohoto oboru vysvědčení, později však byly problémy s aprobačními absolventů.

Ve šk. r. 1955/56 se rozšířilo dálkové studium o směr energetický.²⁶¹

2.8.2 Večerní kurzy

Večerní studium bylo určeno pro pracující, kteří bydleli nebo pracovali v místě vysoké školy nebo v jejím blízkém okolí, takže se mohli pravidelně účastnit přednášek a cvičení, která se konaly na vysoké škole zpravidla čtyřikrát v týdnu a ve večerních hodinách.

Večerní studium trvalo zpravidla o jeden rok déle než řádné studium téhož oboru.²⁶²

Večerními kurzy plnila škola úkol strany a vlády o rozšiřování ekonomicko-technické kvalifikace pracovníků praxe.²⁶³

Od roku 1952/53 na ekonomicko-inženýrské fakultě na základě výnosu MŠVU byly pořádány dvouleté večerní kurzy v oboru strojírenství a hutnictví, specializace výrobní a materiálně technického zásobování, pro pracovníky ministerstev, podřízených jim podniků.

Ve šk. r. 1953/54 přidali další kurzy (energetický - provoz parních elektráren, kurz materiálně technického zásobování ve strojírenství, kurz hutnický, rozšířený o rudní hornictví).²⁶⁴

Většinou pro přijetí studenta byl požadavek maturity na střední škole, ale nebyl nutnou podmínkou.

---

²⁶¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Historie FEI do r. 1955, prof. Fukátko. Praha

²⁶² JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

²⁶³ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Dopis ministerstvu školství k rukám s. náměstka doc. Dr. F. Kahudy. Praha 22. 12. 1953

²⁶⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, Informace z inventáře. Praha, 1971

Jak u kurzů, tak u studia byla požadavkem pro zakončení závěrečná zkouška a závěrečná práce (normální diplomová práce, ukončení doložené vysvědčením), dali se pak zařadit pro účely systematizace i na místa inženýrských kádrů.²⁶⁵

Dvousemestrové kurzy byly otevřeny od šk. r. 1953/54, a to kurz účetní evidence, kurz pro zaměstnance SPÚ (Státního plánovacího úřadu) od šk. roku 1954/55.²⁶⁶

Zvláštní externí studium pro pracovníky Státního úřadu plánovacího existovalo od šk. r. 1953/54, konzultace se někdy nahrazovaly přednáškami.²⁶⁷

Dále po domluvě s ministerstvem školství se otevřely čtyřsemestrové večerní kurzy, a tedy kurz strojírenský, hutní se dvěma specializacemi, energetický, materiálně-technické zásobování, státního účetnictví a kurz parních elektráren. Též otevřeli 2 semestrové večerní kurzy účetní evidence, rozpočtových a hospodářských organizací²⁶⁸. V daný okamžik jej navštěvovalo přes 1000 posluchačů z řad ministerstev, ústředních úřadů, národních podniků.²⁶⁹

V roce 1954/55 přibyl k večerním kurzům 2 semestrový ekonomický večerní kurz pro pracovníky projektových organizací a kurz pedagogicko-metodického studia pro učitele vyšších průmyslových škol.²⁷⁰

Ministerstvo školství kurzy zrušilo, ale na žádost resortních ministerstev byly zřízeny znovu (vládním nařízením z 1. 4. 1955) a zahájeny od února 1956 v pěti směrech:

- strojírenském,
- stavebním,
- chemickém,
- energetickém,
- hutnickém,

a jejich specializací až do r. 1958.²⁷¹

Ve šk. r. 1955/56 tedy přibylly večerní čtyřsemestrové kurzy pro obor stavební, chemický.²⁷²

---

²⁶⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, Informace z inventáře. Praha, 1971

²⁶⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Dopis ministerstvu školství k rukám s. náměstka doc. Dr. F. Kahudy. Praha 22. 12. 1953

²⁶⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, Informace z inventáře. Praha, 1971

²⁶⁸ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Historie FEI do r. 1955, prof. Fukátko. Praha

²⁶⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Dopis ministerstvu školství k rukám s. náměstka doc. Dr. F. Kahudy. Praha 22. 12. 1953

²⁷⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Historie FEI do r. 1955, prof. Fukátko. Praha

²⁷¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, Informace z inventáře. Praha, 1971

Na FEI kurzy později nebyly, převzaly si je ministerstva, kterým fakulta poskytovala pedagogickou pomoc.

2.8.3 Speciální externí výuka

Speciální kurzy zřídili pro pracovníky, kteří potřebovali hluboké, avšak úzce specializované znalosti. V těchto kurzech, které byly jednoleté nebo dvouleté, rozšiřovali a prohlubovali si pracující svoje znalosti o nové poznatky vědy a techniky tak, aby mohli ve zvýšené míře přispívat k zlepšení práce na svých pracovištích.²⁷³

2.9 Snaha o osamostatnění v r. 1954

Zvýšení počtu studentů a učitelů vedlo v roce 1953 k reorganizaci fakulty a snažili se o osamostatnění fakulty na samostatnou vysokou školu²⁷⁴ nebo podle sovětského vzoru na institut s počtem fakult, který v této době odpovídal studijním směrům.²⁷⁵

Fakultní rada FEI argumentovala důvody:

- odlišnost charakteru studia,
- potřeba rozšíření učebních osnov,
- zřízení dalších směrů z hlediska potřeb hospodářství.²⁷⁶

Přeměna fakulty na vysokou školu by vedla k zkvalitnění studijních směrů. Jako fakulty by byly více operativně a konkrétněji říditelné jako menší organizační celky. Též samostatně by byla usnadněna komunikace mezi fakultou a ministerstvem školství při řešení četných otázek, např. výstavby a rozvoje školy. Technické obory se od sebe hodně lišily a měly málo společných prvků.²⁷⁷

FEI byla k šk. r. 1953/54 vnímána jako organizačně neúnosná a pro další rok její vedení by bylo ještě obtížnější.

---

²⁷² Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Historie FEI do r. 1955, prof. Fukátko. Praha

²⁷³ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

²⁷⁴ Pozn. děkan Fukátko konzultoval s ministrem školství F. Kahudou

²⁷⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Dopis ministerstvu školství k rukám s. náměstka doc. Dr. F. Kahudy. Praha 22. 12. 1953

²⁷⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, Informace z inventáře. Praha, 1971

²⁷⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Dopis ministerstvu školství k rukám s. náměstka doc. Dr. F. Kahudy. Praha 22. 12. 1953

ČVUT považovali za školu organizačně náročnou při 6 fakultách, byla školním kolosem organizačně, administrativně, pedagogicky komplikovaným. Vedení bylo těžkopádné, nepružné, nekonkrétní v řízení fakult. Vedení rektorátu ČVUT bylo v nedostatečném styku s fakultami.²⁷⁸

Na schůzi vedení ČVUT s děkany jeho fakult konané 21. ledna 1954 byl projednán návrh FEI na osamostatnění od ČVUT.²⁷⁹

Negativní postoje zmíněné v daném dokumentu:

1. „Rozmnožení administrativního aparátu, které by nastalo zřízením nového rektorátu a několika děkanátů.
2. Nedostatek učitelských kádrů k zajištění chodu a vývoje školy.
3. Škola se formovala a neměla ujasněné učební náplně. Čekalo ji přetransformování sovětských zkušeností do československého prostředí. Chyběl jí dostatek kmenových učitelů a výuku především zajišťovali externisté, kteří pracovali v určitém úseku hospodářského nebo výrobního zaměření. Externisté neměli dostatek zkušeností v pedagogické práci, aby mohli své poznatky kvalitně předávat v koordinaci s ostatními naukami, které se na fakultě vyučovaly. Tento úkol koordinace nauky považovali za nemožný s organizačními starostmi, které by nastaly s vytvořením nové školy.
4. Při neúplném obsazení turnusu absolventů odůvodňovali začlenění, že FEI mohla čerpat z dosavadního svazku s ČVUT a fakultami, které měly podobné odborné zaměření, např. se směry fakulty inženýrského stavitelství, strojní a elektrotechnické fakulty. Styk učitelů se stejným zaměřením přispíval FEI k nastavení výuky ve stejných směrech a k rozšiřování znalostí v příslušných disciplínách.
5. Řízení pedagogické práce, které bylo prováděno radou ČVUT, přispívalo k zlepšení vyučování ekonomicko-inženýrské fakulty.
6. FEI obstarávala na ostatních fakultách výuku předmětu ekonomika, organizace a plánování.
7. Odpojování fakult nepřispívalo k organizačnímu klidu. Od roku 1952 se odpojila fakulta zemědělská a chemická a po jejich vzoru tak chtěla tak učinit i fakulta ekonomicko-inženýrská a fakulta strojní.“²⁸⁰

---

²⁷⁸ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Důvody pro přeměnu fakulty ekonomického inženýrství ČVUT na samostatnou vysokou školu. Praha 22. 12. 1953

²⁷⁹ Pozn. Návrh na ministerstvo školství byl podán pod č. j. 2410/53 ze dne 22. prosince 1953 a zasláným rektorátem ČVUT k vyjádření.

²⁸⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Pokus o osamostatnění FEI. Vyjádření k osamostatnění FEI. Praha, 14. 1. 1954

Z FEI reagovali²⁸¹ na negativní reakce tím, že by nebylo značné rozšíření administrativního aparátu, než které vyžadoval vývoj fakulty v tehdejší formě, a to maximálně o 3 administrativní síly.

Prof. Fukátko²⁸² argumentoval, že by zvládli efektivně vést školu díky vlastnímu ekonomickému zaměření a bohatým organizačním zkušenostem, které osvědčili funkcionáři ve svých dřívějších významných funkcích v praktickém životě.²⁸³ Bral jako výhodu rekrutace odborníků s praktickými zkušenostmi s organizováním, tedy dovedli by vést školu s menší byrokracií.

Při přetvoření fakulty na vysokou školu a vytvořením směrových celků by se uvolnili funkcionáři školy, aby mohli důkladněji řešit pedagogické úkoly.

Prof. Fukátko zpochybňoval, že by FEI v budoucnu nenašla další učitelskou podporu a kritiku bral jako neodůvodněnou.²⁸⁴

Dále oponoval, že po 2 letech spolupráce nedošlo k řízení pedagogické práce od pedagogické rady ČVUT, tedy nedošlo k zlepšení vyučovací a výchovné činnosti fakulty. Do té doby se komise ČVUT pouze zaobírala obecnými věcmi.

ČVUT viděl jako heterogenní celek, který byl špatně říditelný a bylo by jenom logickým procesem, aby se od něj odpoutali pro lepší říditelnost a ne jenom formální spojenost nejednotných částí.²⁸⁵

K osamostatnění FEI ze svazku ČVUT, jako samostatné vysoké školy, nedošlo.

---

²⁸¹ Pozn. K schůzi děkanů, která proběhla 14. ledna 1954, napsal prof. Fukátko poznámky k vyjádření ministerstva školství ve věci osamostatnění fakulty ekonomicko-inženýrské. Shrnuje názory a přepis z rektorátu, které byly proneseny rektorem a prorektorem Dr. Pleskotem a tajemníkem Ing. Brennerem, tedy funkcionáři rektorátu.

²⁸² Fukátko v těchto komentářích nechával proniknout emocionální zápal do dané problematiky a napadání přetvoření FEI v samostatnou vysokou školu pokládal za neopodstatněné a byl téměř ve svém psaní útočný.

²⁸³ Pozn. (na př. děkan prof. Dr. Fukátko ve funkci generálního ředitele bývalé Zbrojovky Brno, po Škodových závodech a ČKD největšího strojírenského podniku v ČSR, ve funkci generálního tajemníka Ústředního svazu československého průmyslu a předsedy Živnostenské banky, náměstka ministra-předsedy Státního úřadu plánovacího a ve funkci předsedy Ústřední vědeckého výzkumu a technického rozvoje; proděkan prof. Dr. Šáda, ve funkci generálního ředitele exportního národního podniku Chemapol; proděkan prof. Dr. Hirschfeld, ve funkci vedoucího oboru organizace výroby bývalých Škodových závodů; proděkan prof. Dr. Janáček ve funkci předsedy Zajišťovací banky, atd.)

²⁸⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Pokus o osamostatnění FEI. Mimořádné zasedání rady ČVUT. Reorganizace ČVUT. Praha 20. 2. 1954

²⁸⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Pokus o osamostatnění FEI. Mimořádné zasedání rady ČVUT. Reorganizace ČVUT. Praha 20. 2. 1954

2.10 Vztahy FEI a VŠE

V průběhu let docházelo k názorovým střetům představitelů Vysoké školy ekonomické a fakulty ekonomicko-inženýrské v Praze.

Vedení FEI nabádalo v roce 1954 VŠE k průzkumu uplatnění jejich studentů na základě vlastního průzkumu uplatnění studentů materiálně technického zabezpečení.²⁸⁶

Komise²⁸⁷ se rozhodla kritizovat VŠE, a to konkrétně na MTZ s předmětem zbožíznalství, kde měli malou dotaci technických předmětů.²⁸⁸

VŠE se měla zabývat obecným zaměřením předmětu MTZ a FEI měla vychovávat odborníky v MTZ se zaměřením na těžký průmysl strojírenský.

Dozvěděli se, že specializace na FEI měla být v rámci redukci zrušena na návrh SÚP, Dr. Krčmáře.²⁸⁹

Podle návrhu redukci byla později fakulta výrobně ekonomická při VŠE omezena v dublování specializací při FEI. Tedy v školním roce 1956/57 byla obdobná výuka vyloučena.²⁹⁰

Ze strany VŠE se v r. 1956 objevily návrhy na sloučení s FEI (v Praze i v Bratislavě). Sloučením mělo dojít k úsporám učitelských sil, zlepšení výuky, lepší možnosti vědecké práce, výchovy ekonomů jednotlivých průmyslových odvětví.

FEI návrh zamítla, což zdůvodnila tím, že sloučením by došlo ke ztrátě smyslu FEI, a to vymizením dvojího typu vzdělání. VŠE měla podle nové klasifikace specializací studijní směr ekonomiky průmyslu. V tomto směru se vyučovaly všeobecné, nezaměřené ekonomické předměty a encyklopedické technologie některých odvětví těžkého průmyslu v rozsahu asi 368 hodin z celkových 3630 hodin.²⁹¹

---

²⁸⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Realizace materiálně-technické zásobování 1955-1956, Kundela. Praha 21. 5. 1954

²⁸⁷ Pozn. Komise složená z předsedy Ing. Dr. J. Fukátka, členů Svobody, prof. Brabce, prof. Houby, doc. Kadlece, Ing. Heidlera.

²⁸⁸ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. MŠ správě technik prostřednictvím rektorátu od Fukátka. Praha, 14. 4. 1955

²⁸⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Dopis od Fukátka náměstkovi. Praha, 15. 7. 1955

²⁹⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Zpráva pro Fukátka od katedry strojírenského průmyslu, vedoucího katedry prof. Ing. Dr. Emanuela Šlechty ve věci: Jednání s Ing. Poncem. Praha 21. 6. 1955

²⁹¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Stanovisko děkana k pokusům o sloučení VŠE a FEI. Poznámky k ekonomicko-inženýrskému studiu v ČSR. Praha, 1956

Počet absolventů studijního směru ekonomiky průmyslu na VŠE v Praze byl asi 20-30 ročně, v Bratislavě 50-60 ročně. Na FEI v Praze a Bratislavě měli mít ve šk. r. 1956/57 zhruba 210 absolventů a v roce 1960 cca 250 absolventů při stejném růstovém tempu fakulty.

Učitelství sbor VŠE k 1. 1. 1956 měl 27 profesorů a docentů a FEI 31 profesorů a docentů.

FEI byla podobná vysoké škole inženýrsko-ekonomické v Moskvě, Leningradě a v Charkově, což potvrzoval i ministr vysokých škol V. L. Jeljutin²⁹², kdy průmyslové podniky dávaly přednost inženýrům-ekonomům před ekonomy.²⁹³

Pro zrušení FEI byl v r. 1957 Júlia Pázman (1907-1982) z Bratislavské VŠE. Argumentoval dvojakostí studenta, (nevyučovaly se ekonomické předměty jako vnitřní zahraniční obchod, národohospodářské plánování, ekonomická statistika a ekonomika práce), plýtvali finančními prostředky a silami pedagogů. Dále dvojí rozdělení studentů ekonomů vedlo k jejich nevraživosti (VŠE oproti FEI)²⁹⁴. Chtěl, aby absolventi FEI měli jinou profilaci než inženýr ekonom.²⁹⁵

Představitelé FEI reagovali na výroky Pázmana v časopise Vysoká škola z roku 1957. FEI se zaštitila existencí stejného typu škol v sovětském svazu i dalších státech východní i západní Evropy²⁹⁶ (NDR, Polsko, Rakousko, SRN, Velká Británie) a USA (prestižní Massachusetts Institute of Technology, Carnegie Institute of Technology).²⁹⁷

---

²⁹² Pozn. Reagoval na dotaz s. prof. Ing. Dr. Trny dne 26. listopadu 1954 při návštěvě československé delegace vysokoškolských učitelů. Jeho vyjádření o absolventovi VŠ je, že je potřebný pro sovětské socialistické hospodářství.

²⁹³ Archiv ČVUT, Fond FEI, kart. I/1. Stanovisko děkana k pokusům o sloučení VŠE a FEI. Poznámky k ekonomicko-inženýrskému studiu v ČSR. Praha, 1956

²⁹⁴ Pozn. Z rozhovoru z třídního srazu prof. Chundely vycházelo, že studenti mezi sebou neměli významné rozbroje (pravděp. stejné jako v současné situaci), čas 0:39,6

²⁹⁵ STELLNER, F., aj. Vývoj českého vysokého ekonomického...

²⁹⁶ Pozn. V předchozí době bylo nemyslitelné uvádět západní vzor, tedy poměry byly více uvolněné.

²⁹⁷ Archiv ČVUT, fond FEI, kart. II/17, Reakce na článek prof. Ing. J. Pázmana, časopis Vysoká škola 10, 1957

2.11 Ukončení FEI

Seznam pracovníků FEI 1957

Interní učitelské síly Profesoři

	Jméno	Rok nar.	Vědní obor
1	Blecha J.	1908	Účetní evidence a kalkulace
2	Brabec F.	1905	Organizace a plánování strojírenství
3	Egermayer F.	1913	Průmyslová statistika
4	Fukátko J.	1898	Ekonomika průmyslu, ekonomika strojírenství a národohospodářské plánování
5	Hirschfeld E.	1892	Technologie strojírenská
6	Houba A.	1904	Občanské průmyslové stavby
7	Jeníček J.	1908	Nauka o materiálu (železo, ocel, kovy - hutnictví)
8	Pospíšil F.	1901	Části strojů - výroba letadel, technické kreslení
9	Šáda V.	1904	Ekonomika, organizace a plánování chemického průmyslu
10	Šauer L.	1901	Ekonomická statistika
11	Šolín J.	1896	Pružnost a pevnost
12	Janáček J.	1903	Národohospodářské plánování, financování
13	Lom F.	1901	Ekonomika potravinářského průmyslu
14	Korber J.	1893	Strojní metalurgie - tváření kovů
15	Škola V.	1904	Technologie chemické výroby

Interní učitelské síly Docenti

	Jméno	Rok nar.	Vědní obor
1	Brůha O.	1905	Technická mechanika
2	Král E.	1898	Plánování a mechanizace stavebnictví
3	Jarušek J.	1889	Matematika
4	Kadlec V.	1912	MTZ - politická ekonomie
5	Kolovrat K.	1904	Organizace výroby a rozvodu elektr. energie
6	Krofta J.	1906	Organizace a plánování stavební výroby
7	Schrogl F.	1909	Organizace a plánování strojírenské výroby
8	Schulz F.	1905	Organizace a plánování energetiky
9	Slunečko M.	1910	Organizace a plánování chemické výroby
10	Dohnal J.	1919	Procesy a aparáty v chemickém průmyslu
11	Strádal O.	1911	Organizace a plánování stavební výroby
12	Semrád J.	1920	Organizace a plánování strojírenské výroby
13	Klag J.	1894	Parní kotle - turbíny
14	Paul J.	1907	Beton

Tabulka 27 Seznam učitelských sil, profesoři a docenti s daty narození a předmětem výuky, 1957

V tabulce 27 Seznam učitelských sil, profesori a docenti s daty narození a předmětem výuky, 1957 je napsán i prof. J. Fukátko, který v roce 1957 nebyl už mezi živými. Z profesorů a docentů jsou zde zaznamenáni pouze interní zaměstnanci FEI.²⁹⁸

22. 9. 1958 navštívila rektora akademika Ježdíka komise složená z členů MŠK, MF, MSK a KSČ, která navštívila vybrané fakulty na ČVUT, aby zjistila, jestli vysoké školy plní program MŠK z výnosu z června 1956 o zvýšení úrovně a dalším rozvoji školy (ÚV KSČ z 16. 4. 1956).²⁹⁹

V rámci této prověrky kontrolovala komise³⁰⁰, jestli FEI plní svůj plán.³⁰¹ Kvůli prověrce předkládali k posouzení různé dokumenty.

Podle průměrné evidence ročně bylo na FEI 29,4 profesorů a docentů a 73,6 ostatních učitelů. Počet neučitelských pracovníků byl 37. K 30.6. 1958 bylo zapsáno 734 posluchačů řádného a 701 mimořádného studia.

- „Na jednoho profesora připadalo 25 posluchačů řádného studia.
- Na jednoho ostatního učitele 10 p. ř. s.
- Na jednoho neučitelského pracovníka připadá 19,8 p. ř. s.
- Na jednoho zaměstnance fakulty připadá 5,2 p. ř. s.“³⁰²

V tabulce 28 Pedagogické zatížení učitelského sboru pro šk. r. 1957/58³⁰³ a 1958/59 a v tabulce 29 Pedagogické zatížení asistentů pro šk. r. 1957/58 a 1958/59 jsou zobrazeny údaje o hodinovém zatížení pedagogických pracovníků, které byly v jednotlivých šk. rocích na jednotlivých katedrách. V obou tabulkách byla potřeba nejvyššího počtu hodin na katedře chemie.³⁰⁴

---

²⁹⁸ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. V/33. Personálie, plán prac. sil a mzdových fondů 1957-1958. Praha, 1957

²⁹⁹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/8. Prověrka plánu a efektivnosti VŠ 1958. Záznam o nemocnosti. Praha 20. září 1958

³⁰⁰ Pozn. Členové prověřkové komise byli Dr. Josef Kosař, pracovník MŠK; Adolf Andrejovič, pracovník MŠK; prof. Ing. arch. Alois Houba, děkan fakulty; prof. Ing. Dr. Jan Janáček, proděkan fakulty; prof. Dr. František Egermayer, za odborovou organizaci; Dr. Leopold Kavan, tajemník fakulty; Otakar Jirec, personální referent

³⁰¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/8. Záznam o prověrce plánu a efektivnosti FEI. Praha

³⁰² Archiv ČVUT. Tamtéž

³⁰³ Pozn. Uváděné celkové průměry byly ve zdrojovém dokumentu uváděny chybně.

³⁰⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/8. Záznam o prověrce plánu a efektivnosti FEI. Praha

Pedagogické zatížení učitelského sboru

Katedra	Prům. počet hodin 1957/58		Prům. počet hodin 1958/59	
	PŘ	CV	PŘ	CV
Matematiky	7		7,5	
Energetiky	8,5		7,3	
Dopravy			5,5	4
Statistika a účetní evidence	6,2		7,7	0,3
Národohospodářské plánování	7		6	1
Chemie	8,4	2,8	9	2,2
Organizace a plánování strojírenského podniku	7,4		7,4	0,1
Všeobecně technická	10,2		9,75	
Stroj. technologie	7,6		7,5	
Stavitelství	6,5	1,25	5,8	0,9
Stavební výroba	7,6		7,3	1,1
Celkový průměr	7,64	2,03	7,34	1,37
Uvedené čísla v dokumentu	7,8	0,6	7,6	0,7

Tabulka 28 Pedagogické zatížení učitelského sboru pro šk. r. 1957/58 a 1958/59

Pedagogické zatížení odborných asistentů a asistentů

Katedra	Prům. počet hodin 1957/58		Prům. počet hodin 1958/59	
	PŘ	CV	PŘ	CV
Matematiky	5,4	8	4,4	8,25
Energetiky	1,8	9,8	2,6	9,6
Dopravy	5,6	8,8	3,7	8
Politické ekonomie	3	7,75	2,4	6,6
Statistika a účetní evidence	4,2	7,2	2,3	11
Národohospodářské plánování	5,5	5	5,5	7,5
Chemie	4,5	7,45	3,3	12,5
Organizace a plánování strojírenského podniku	4,7	7,3	2,3	7,3
Všeobecně technická		10,1		11
Stroj. technologie		16,2	0,6	13
Jazyky		15,6		14,4
Stavitelství	4,5	11	3	10,5
Stavební výroba	3,3	10	3,1	8,2
Marx-leninismus	2	2,2	2	2,3
Celkový průměr	4	9	2,9	9,3
Uvedené čísla v dokumentu	2,7	9	2,6	10,3

Tabulka 29 Pedagogické zatížení asistentů pro šk. r. 1957/58 a 1958/59

V rámci prověrky efektivity předkládali ministerstvu též údaje o nemocnosti, která byla na škole mírná. V tabulce 30 Počet nemocných pracovníků za rok 1958 jsou zobrazeny údaje o počtu zaměstnanců, kteří byli omluveni z plnění svých povinností pro nemoc.

Ke zdraví přispívala prevence, a to desinfekce chodeb a hygienických zařízení. Desinfekce budovy prováděli chlorseptolem a lysolem.³⁰⁵

Počet nemocných pracovníků

Období	Celkový počet zaměstnanců	Počet nemocných	%	Uvedené %
IV. Čtvrtletí 1957	153	26	16,99	1,8
leden 1958	149	7	4,70	2,6
únor	148	13	8,78	4,3
březen	146	8	5,48	2,9
duben	145	4	2,76	0,6
květen	142	2	1,41	0,6
červen	142	3	2,11	0,7
Průměry	146	9	6,03	1,9

Tabulka 30 Počet nemocných pracovníků za rok 1958³⁰⁶

Podle plánu práce ve šk. r. 1958/59 je zjevné, že o bližícím konci neměli tušení. Plánovali rozšiřování a rozdělení úkolů pro rok 1959. To že konec neočekávali dokládá i tabulka 31 Počet přijatých studentů v letech 1961-65.

Podle plánu v tabulce 31 Počet přijatých studentů v letech 1961-65 měly být přidělovány i částky na učitele, stipendia, náklady školy, aj.

Požadavky na plán investic v 3. pětiletce byly určeny průměrem orientačního čísla za léta 1958, 1959, 1960, též

³⁰⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/8. Prověrka plánu a efektivnosti vŠ 1958. Záznam o nemocnosti. Praha 20. září 1958

³⁰⁶ Pozn. Podle výpočtů se uvedená čísla v obou případech v procentech liší od mých vypočtených hodnot. Je otázkou, jestli jsou procenta nemocnosti uváděna schválně špatně nebo nedopatřením osoby, která je vypočítávala.

bylo přihlédnuto k potřebě dobudování strojírenských dílen a k nutnosti vybavení laboratoří.³⁰⁷

Plán přijetí studentů na FEI v letech 1961-1965

Rok	Počet studentů přijímaných do 1. ročníku	Počet studentů celkem podle plánu
1961	200	826
1962	225	921
1963	245	1027
1964	255	1105
1965	275	1200

Tabulka 31 Počet přijatých studentů v letech 1961-65

V prosinci 1958 děkan prof. Ing. arch. Houba zdůvodňoval zůstání chemického směru na FEI, avšak schvaloval vyčlenění směru automobilové dopravy na Vysokou školu dopravní. Zde došlo k prvnímu odtrhávání ze směru na FEI.

Souhlasili s přeřazením fakulty jaderné fyziky k ČVUT.³⁰⁸ K oficiálnímu přeřazení Fakulty technické a jaderné fyziky na ČVUT z Univerzity Karlovy došlo v roce 1959.

V roce 1959 bylo vládním nařízením určeno sloučení Fakulty elektrotechnické s Fakultou slaboproudé elektroniky, z kterých vznikla **Fakulta elektrotechnická**.³⁰⁹ Tak na ČVUT vytvořili větší komplexy, a to strojní, elektrotechnický a stavební s 4. celkem teoretické výuky technické a jaderné fyziky.

Jako organizační, pedagogická jednotka zůstaly katedry. Měly být menší a organizačně lépe zvladatelné.

Na FEI pracovala subkomise na úkolech spjatých s reorganizací FEI, a to v jaké formě by existovaly směry ve šk. r. 1960/61. Subkomise měla být stanovena 1. 11. 1959.³¹⁰

---

³⁰⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/8. 3. pětiletý plán. Dokument č. 343/3, hospod. odd., vyřizuje L. Gruntová, podepsáno Dr. L. Kavanem, tajemníkem. Praha

³⁰⁸ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/22. Zápisy schůze vědecké rady FEI (šk. r. 1958-1959). Praha 26. 9. 1958

³⁰⁹ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

³¹⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/22. Stav přijatých studentů ve školním roce 1958/1959. Praha

Začlenění směru dopravního na fakultu dopravní podle doc. Ing. Laštovky probíhalo hladce.³¹¹

Od r. 1959 probíhaly porady mezi FEI, VŠCHT o převedení předmětů z chemické katedry z FEI na VŠCHT (na zákl. vládního zařízení 1958/59 o II. etapě úprav v síti VŠ a usnesení politického byra ÚV KSČ ze srpna 1959).³¹²

Na Vysokou školu zemědělskou byla převedena fakulta lesnická. Reálně byly sloučeny Fakulta inženýrského stavitelství a Fakulta architektury a pozemního stavitelství do Fakulty stavební až ve šk. r. 1960/61.³¹³

V srpnu 1960 byla zrušena Fakulta ekonomicko-inženýrská a její studijní směry byly rozděleny mezi fakulty ČVUT a VŠCHT.³¹⁴

16. února 1960 projednalo kolegium děkana³¹⁵ zprávu rektorátu, sdělenou osobním referentem fakulty, o rozdělení celkového počtu 116 učitelských pracovníků fakulty ekonomicko-inženýrské do návrhu 3. pětiletého plánu tří fakult ČVUT, do nichž měly být včleněny poslední 3 studijní směry - strojní, stavební a energetický.

Podle zprávy mělo být přiděleno fakultě:

- strojního inženýrství přiděleno 79,
- architektury a stavebního inženýrství 25,
- elektrotechnické 12 učitelů.

Kolegium nechápalo toto rozdělení a navrhovalo poměr 50:30:20 (fakulta strojní:fakultě architektury a stavebního inženýrství:fakultě elektrotechnické).³¹⁶

Jednání skončila 14. 7. 1960, podepsáním delimitačního protokolu.

Změnami v organizacích VŠ z 5. 8. 1960 (vládním nařízením) byla FEI zrušena.³¹⁷

---

³¹¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/22. Zápis schůze vědecké rady FEI (šk. r. 1958-1959). Praha 23. 10. 1959

³¹² Archiv ČVUT. Fond FEI, Informace z inventáře. Praha, 1971

³¹³ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

³¹⁴ TAYERLOVÁ, M. Tamtéž

³¹⁵ Pozn. Za přítomnosti předsedy FV KSČ a předsedy ZV ROH

³¹⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/8. Příprava návrhu 3. pětiletého plánu. Praha, 17. 2. 1960

³¹⁷ Pozn. Převedením směru strojního z FEI na fakultu strojní se pro studenty nic nezměnilo, učitelé byli stejní, výuka též. Rozhovor Bohdan Hlaváček, čas 0:1,20

Rozdělení učitelských sil z FEI

Fakulta	Počet učitelských sil	Mzdový Fond	Zvl. mzdový Fond	Neosobní Fond
Strojní	64	1 741 800	25 000	32 500
Architektury a stav. inženýrství	31	844 000	15 000	19 500
Elektrotechnická	21	572 000	10 000	13 000
Celkem	116	3 157 800	50 000	65 000

Tabulka 32 Rozdělení zdrojů na ostatní fakulty 1960

V tabulce 32 Rozdělení zdrojů na ostatní fakulty 1960 je rozdělení mezi fakultami, které je dáno požadavky směrů na zdroje.³¹⁸

Přehled požadovaného rozdělení

Fakulta	Profesoři a docenti	Asistenti	Celkem
Stavební	17,5	13,5	31
Energetický	7	14	21
Strojírenský			64
Celkem			116

Tabulka 33 Přehled rozdělení učitelských sil z FEI na jiné fakulty

V tabulce 33 Přehled rozdělení učitelských sil z FEI na jiné fakulty jsou dány požadavky na fakulty z hlediska odbornosti lidských zdrojů. Na strojní fakultě měly být informace vypracovány později.³¹⁹

V průběhu let vznikly na FEI tyto katedry:

- Katedra energetiky
- Katedra marx-leninismu
- Katedra stavebního průmyslu
- Katedra strojírenského průmyslu
- Katedra statistiky
- Katedra účetní evidence
- Katedra ekonomiky průmyslu a dopravy
- Katedra ekonomiky průmyslu
- Katedra chemického průmyslu³²⁰

³¹⁸ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/8. Příprava návrhu 3. pětiletého plánu. Podepsáno prof. Houbou, děkanem. Praha, 1960

³¹⁹ Archiv ČVUT. Tamtéž

³²⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Pracovní plány kateder FEI na r. 1953-1954. Změny v plánu do r. 1960. Praha

Dále v tomto seznamu chybí katedra politické ekonomie, všeobecně technická, ekonomiky, organizace a plánování socialistického podniku, matematiky, národohospodářského plánování, aj. V průběhu let se katedry štěpily a přejmenovávaly.

Pražská technika v průběhu let přišla o obory jako zemědělství, lesnictví, chemie, ekonomie a obchod a pojistná technika. S touto reorganizací však získala obory jako technická a jaderná fyzika a ekonomika u oborů strojího a elektrotechnického průmyslu a stavebnictví.³²¹

Z roku 1960 se ztratil předávací protokol, též se ztratily určité údaje z různých let, protokoly o státních zkouškách. Důvodem ztráty dat bylo nevhodné skladování.

Nejzachovalejší informace jsou o 2letých večerních kurzech. Inventarizace dat probíhala v letech 1970 a 1971 v archivu ČVUT³²², kde jsou informace o provozu FEI uloženy.

---

³²¹ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

³²² Archiv ČVUT. Fond FEI, Informace z inventáře. Praha, 1971

3 Události po uzavření FEI

V roce 1953 s budováním nové Akademie věd byl převeden Výzkumný a zkušební ústav hmot a konstrukcí stavebních (přejmenovaný roku 1946 na Kloknerův ústav) do Ústavu aplikované mechaniky ČSAV až do roku 1961.

Roku 1963 byl zřízen jako Stavební ústav při Fakultě stavební a v roce 1980 se stal součástí jako vědecko-výzkumné pracoviště při ČVUT.³²³

Z orálně historického výzkumu vyplynulo, že na **VŠE** získávali absolventi do r. 1960 titul **promovaný ekonom** a po zrušení FEI přebrali titul **inženýr**.³²⁴

Zákon z roku 1966 povoloval vysokým školám si volit akademické funkcionáře, avšak s požadavkem na politickou angažovanost kandidátů.

Rektor mohl jmenovat členy vědecké rady, tajemníky fakult, zřizovat katedry a výzkumná pracoviště a jmenovat jejich vedoucí.

Znovu se zavedl pojem řádný a mimořádný profesor.

Byl zrušen s výjimkou ustanovení o teologických školách zákon o vysokých školách z roku 1950.³²⁵

Po nástupu Alexandra Dubčeka bylo na výzvu rektora Josefa Kožouška z 17. března 1968 projednávány a přezkoumávány na žádost případy poškození studentů z nesprávného posouzení účasti na politickém dění z roku 1960-1968.

Ministerstvo školství v dubnu zřídilo rehabilitační komisi pro odčinění křivd politické perzekuce studentů, pedagogů a ostatních zaměstnanců od roku 1948.³²⁶

Po několikáté se otevřela možnost přerodění fakult jako samostatných vysokých škol pod svazkem ČVUT. Nápad nebyl dotažen do konce, a tedy zanikl.³²⁷

Normalizační režim zpřísnil volnost projevu. Byly zakázány oslavy 50. výročí Československé republiky, byly zakázány výjezdy do zahraničí. Byly zrušeny volby akademických funkcionářů a zastavené rehabilitace případů postihnutých režimem. Roku 1969 zastavil vydávání časopisu Buchar na Fakultě strojní.

---

³²³ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

³²⁴ Rozhovor Ing. Houfka, nahrávka 1, čas 0:0,50

³²⁵ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

³²⁶ TAYERLOVÁ, M. Tamtéž

³²⁷ TAYERLOVÁ, M. Tamtéž

Strana chtěla, aby vedení vysokých škol formálně odvolávalo hlášení, které vydávalo roku 1968.

18. listopadu 1968 studenti okupačně stávkovali 3 dny, aby podpořili požadavky Svazu vysokoškolských studentů. K nim se připojili i studenti ČVUT.

Od jara 1968 do nástupu Husákova stranického vedení na vysokých školách pokračovala normalizace, a tak opět proběhlo politické čištění především v řadách pedagogů.

Tak došlo do června 1970 k rozvázání pracovního poměru celkem s 29 pracovníky kateder marxismu-leninismu. 11 bylo převedeno na jiné pracoviště v rámci ČVUT. 70 přešlo do nově zřízeného Ústavu marxismu-leninismu.

Nařízení z 1. 3. 1970, které pracovníky nad 65 let odsouvalo do důchodu, napomáhalo k výměně za bezproblémové zaměstnance. Díky přesunům na vysoké škole se podařilo některé členy³²⁸ před režimem administrativně zakrýt.³²⁹

Do června 1970 bylo postiženo důtkou 12 studentů. Mezi studenty patřili členové Svazu vysokoškolského studenstva a Pražského studentského parlamentu. Několik studentů bylo vyloučeno z fakulty.

109 pracovníků se do června 1970 nevrátilo ze zahraničí a několik studentů, na které se vztahovalo kárné řízení, opustilo Československou republiku bez souhlasu fakulty do zahraničí.

Od roku 1975 bylo možné pozorovat vyšší počet nárůstu studentů, kteří se hlásili do vysokoškolského studia.³³⁰

Listopad 1989 byl návratem k standartní demokracii evropského typu, jak jej známe dnes.³³¹

Studium pro učitele odborných škol, která započala na FEI v roce 1954, převzal při zrušení FEI výzkumný ústav inženýrského studia při ČVUT.

Výuka přešla v roce 1992 na katedru inženýrské pedagogiky nově založeného **Masarykova ústavu vyšších studií ČVUT**.³³²

V prostředí obnovených ekonomických i akademických svobod po roce 1990 se otevřel prostor pro návrat

---

³²⁸ Pozn. Tak to chodilo i v některých závodech viz Třídní sraz prof. Chundely, čas 0:40,48

³²⁹ TAYERLOVÁ, M. Česká technika: Czech Technical University, 2004.

³³⁰ TAYERLOVÁ, Tamtéž

³³¹ RYCHLÍK, J. a PENČEV, Tamtéž

³³² Sborník příspěvků II. ročníku konference k poctě Albína Bráfa: 31. května 2017, příspěvek doc. Vlachého

rozvíjejících ekonomických a souvisejících disciplín na ČVUT.³³³

Generace badatelů, kteří před únorem 1948 vědecky dozrály byly později schopni navázat na svou předchozí práci. Ti, kteří studovali v období izolace české vědy nebo se snažili v té době teprve najít svou vlastní orientaci, byli odtrženi od světové vědy, neznali vývojové trendy a systematický ideologický nátlak je odlišným způsobem formoval. Neměli možnost využívat zahraniční knihovny, spolupracovat s ústavami s lepším vybavením, zúčastňovat se konferencí a mezinárodních výzkumů.³³⁴

---

³³³ Sborník příspěvků II. ročníku konference k poctě Albína Bráfa: 31. května 2017, příspěvek doc. Vlachého

³³⁴ STELLNER, F., Vývoj českého vysokého ekonomického...

4 Zajímavosti ze života FEI

4.1 Platy, mzdy, stipendia, příspěvky

Ve srovnání s ostatními zeměmi byly platy profesorů a funkcionářů v NDR nejvyšší, hrozilo, že odejdou do SRN až do roku 1961. V Československu na tom byli o něco hůře, ale lépe než v Polsku. Nástupní plat československého odborníka v začátcích byl nižší než plat nekvalifikovaného dělníka.³³⁵

Profesoři a docenti měli mzdu od 2100 Kčs do 4950 Kčs měsíčně. Průměrný plat na této pozici činil 3183 Kčs z 41 osob. U ostatních učitelů se pohyboval plat od 1484 Kčs do 2350 Kčs. Průměrný plat u ostatních učitelů činí 1778 Kčs celkem z 74 ostatních učitelů.³³⁶

V tabulce 34 Průměrná mzda v r. 1955 v Kčs jsou zobrazeny odměny za práci u dělníků a inženýrů, techniků v rozdělení v porovnání v průmyslu a ve stavebnictví.³³⁷

Průměrná mzda v Kčs v roce 1955

	v průmyslu	ve stavebnictví
Dělníků	1253	1325
Inženýrů a techniků	1636	1667
Rozdíl	383	342

Tabulka 34 Průměrná mzda v r. 1955 v Kčs

K tomuto roku měli úředníci o něco nižší mzdu v průměru než dělníci. Technici a inženýři měli v průmyslu o 23 % a ve stavebnictví o 20 % vyšší mzdu než dělníci.³³⁸

V tabulce 35 Průměrné mzdy pracovníků podle kategorií pro rok 1958 jsou zobrazeny mzdy na jednotlivých

---

³³⁵ STELLNER, F., Vývoj českého vysokého... a KAPLAN, K. Sovětští poradci v Československu, 1993

³³⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. V/31. Učitelé a zaměstnanci (finanční záležitosti, personální přehledy, kádrové materiály) (1952-1959). Praha

³³⁷ Sborník kateder společenských věd na ČVUT u příležitosti 250 let technických škol v Praze (1707-1957), 1957.

³³⁸ Sborník kateder společenských věd na ČVUT...

pozicích. Mzdy byly odstupňovány dle množství a náročnosti odpovědností.³³⁹

Průměrné mzdy pracovníků podle kategorií

Pozice	Kčs
Profesoři a docenti	3 299
Ostatní učitelé	1 720
Odborní instruktoři	1 498
Správní a pomocní zaměstnanci	941

Tabulka 35 Průměrné mzdy pracovníků podle kategorií pro rok 1958

V tabulce 36 Vývoj platu od r. 1958–1970 u prof. Chundely jako začínajícího asistenta je vidět roční vývoj platů, které v dnešní době vypadají jako měsíční odměna.³⁴⁰

Výplata prof. Chundely

Rok	Částka Kčs
1. 12. 1958	1 074
1959	11 457
1960	18 836
1961	20 283
1962	18 044
1963	25 160
1964	22 800
1965	23 650
1966	28 500
1967	29 300
1968	29 300
1969	31 500
1970	32 074

Tabulka 36 Vývoj platu od r. 1958–1970 u prof. Chundely

Určitým benefitem by se mohlo zdát přidělování bytů učitelům, které probíhalo přes zástupce fakultního výboru KSČ, závodního výboru ROH³⁴¹. Na FEI Dr. F. Kahuda rozhodoval o přidělení ubytování konkrétním osobám.³⁴²

³³⁹ Sborník kateder společenských věd na ČVUT u příležitosti 250 let...

³⁴⁰ Pozn. zdroj prof. Chundela

³⁴¹ Pozn. Revoluční odborové hnutí, Svaz zaměstnanců školství a vědeckých ústavů, závodní výbor

³⁴² Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. II/14. Korespondence děkana Houby r. 1958. Dopis ve věci Uspokojení nejzávažnějších bytových případů učitelů ČVUT. Praha, 17. července 1958

„**Minimální stipendium** pro svobodného studenta činilo 180 Kčs, maximální stipendium činilo 300 Kčs. Příspěvky na manželky pečující o děti činily od 450 Kčs do 650 Kčs, příspěvek na jedno dítě činil 150 Kčs. Průměrná mzda v roce 1945 přitom činila 945 Kčs.“³⁴³

V roce 1955 existovalo stipendium pro studenty, kteří byli starší 25 let. O stipendia se muselo zažádat a schvalovala je komise.³⁴⁴

Exkurze pro MTZ strojírenství do Brna (Závody Julia Fučíka, První brněnské strojírny), do Gottwaldova (Svit a Závody přesného strojírenství) a do Přerova (přerovské strojírny) proběhly 9.-12. dubna 1956. Denní příspěvek školy byl 19 Kčs na osobu.³⁴⁵

Stát pečoval o studenty po stránce sociální, zdravotní, kulturní a mravní. Všichni studenti byli osvobozeni od placení školních poplatků (školné, taxy za zkoušky, atd.).

Studenti, kteří neměli dostatečné vlastní prostředky a neměli osoby povinné, které by mohly hradit plně náklady spojené se studiem, zabezpečoval stát sociálně, pokud ovšem splňovali určité předpoklady.

Studenti, kteří úspěšně studovali dostávali stipendium (až do výše 380 Kčs měsíčně) a prémie za výborný prospěch (40 Kčs až 100 Kčs měsíčně). Tyto peněžité podpory byly odstupňovány podle sociální potřeby a studijního prospěchu. V zvláštních případech byly poskytovány těm, kteří se ocitli v nezaviněné tísní jako mimořádná peněžní výpomoc.

Vysoké školy dbaly o vhodné ubytování studentů ve studentských kolejích a jejich stravování ve studentských menzách.

Za ubytování a propůjčení ložního prádla platil student kolejně, které se pohybovalo od 20 do 50 Kčs měsíčně podle kvality koleje, jejího zařízení a počtu lůžek v místnosti. Ve **studentské menze** platil student za oběd nebo večeři cca 2,60 Kčs. Škola přispívala všem studentům, kteří se stravovali v menze na každé jídlo 1,40 Kčs. a na dietní jídlo, jestliže ho předepsal lékař, částkou 3,60 Kčs.

---

³⁴³ DEVÁTÁ, M. a D. OLŠÁKOVÁ. Vědní koncepce KSČ a její institucionalizace po roce 1948, 2010

³⁴⁴ Pozn. Třídni sraz prof. Chundely, stipendium prof. Chundely, čas 0:41,0

³⁴⁵ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Žádost o povolení příspěvku posluchačům FEI k částečné úhradě stravného a nocležného při exkurzi k rukám Theodora Ježdíka, rektora ČVUT, podepsáno Neumanem, rozpočtovým referentem. Praha

Všichni vysokoškolští studenti byli nemocensky a důchodově pojištěni a měli nárok (případně i jejich rodinní příslušníci, jestliže byli na něj výživou odkázáni) na všechny věcné a peněžní dávky, které byly poskytovány zaměstnancům podniků z titulu národního pojištění (lékařské a ústavní ošetření, péči o chrup, porodné, náhradu za dětskou výbavičku, pohřebné, aj.)

Studentům náležely též rodinné přídatky na vlastní nezaopatřené děti. Pojistné ve výši 10 Kčs měsíčně za každého studenta platila vysoká škola.³⁴⁶

4.2 Osobnosti

V Archivu ČVUT jsem našla údaje pouze o následujících 3 osobách, které vyučovali na FEI:

Ing. JUDr. Leopold Šauer

Narodil se 5. července 1901 v Místku na Moravě, vystudoval na VŠO, pak i právnickou fakultu při UK v Praze. Pobyl studijně v zahraničí. Přednášel na VŠO hospodářskou statistiku. Pak učil na VŠVH a později byl převeden na fakultu ekonomicko-inženýrskou při ČVUT v Praze.³⁴⁷

Ing. RCDr.³⁴⁸ a JUDr. Josef Blecha

Narodil se 3. května 1908. 1930 absolvoval VŠO. 1935 získal doktorát práv na právnické fakultě UK v Praze. 1937 dosáhl doktorátu obchodních věd. Z místa vedoucího studijního oboru na ministerstvu průmyslu se nechal 1946 habilitovat na VŠO pro obor podnikové ekonomiky. Po likvidaci VŠVH přešel na fakultu ekonomicko-inženýrskou.³⁴⁹

Blecha 10 let trpěl záněty mízních žláz následkem podvýživy, kterou měl v mladých letech. Proto si 9. 6. 1953 zažádal o zproštění předsednictví a členství v pedagogické komisi, dále aby nemusel chodit na schůze profesorů.³⁵⁰

---

³⁴⁶ JEŽDÍK, Vysoké technické školy v Československé republice. 1957

³⁴⁷ Acta polytechnica: práce ČVUT v Praze, 1989

³⁴⁸ Pozn. RCDr. je doktor věd obchodních. Titul udělovala Vysoká škola obchodní při ČVUT Praha do r. 1953.

³⁴⁹ Acta polytechnica: práce ČVUT v Praze, 1989

³⁵⁰ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. VI/38. Personálie, přehled pedagogických úvazků učitelských sil na katedrách 1957-1958. Dopis děkanu Fukátkovi od Blechy. Praha 9. 6. 1953

Ing. Dr. Jaroslava Fukátko

Nar. 9. 4. 1898 v Bydžově, bytem Praha, 15 Bráník, Nad Lomem, je uvedeno, že pocházel z rodiny kovodělníka, později menšího obchodníka.

Manželka je Zdeňka Vališková, v domácnosti, bezpartijní. Syn Tomáš je úředník ČSAV, bezpartijní. Dcera Jana studuje na UK, provdaná Turková, bezpartijní.

Fukátko byl vězněn okupanty v koncentračním táboře od roku 1939 do 1945.

Od roku 1953 byl profesorem, děkanem na FEI v Praze 2. Politicky je vyspělý, člen KSČ od roku 1945.

Po stránce odborné je odborníkem. Charakterově přímý, kritický, má dobrý poměr k lidem, puntičkář, pracovně neúnavný.³⁵¹

4.2.1 Václav Havel studentem FEI dopravního směru

Ze studijních materiálů bývalého čs. prezidenta Václava Havla vyplývá, že studoval na FEI, dopravním směru, a to na katedře automobilové dopravy - 4 semestry od roku 1955 do roku 1957, kdy si pak zažádal o povolení přestupu na AMU, filmovou fakultu.

V prvním semestru měl zapsané předměty: marxismus, ruština, těl. výchova, hospodářský zeměpis, vyšší matematika, technické kreslení, nauka o materiálech, chem. technol., vojenská příprava.

Ve druhém semestru: marxismus, ruština, těl. výchova, hospodářský zeměpis, vyšší matematika, techn. fyzika, nauka o materiálech, techn. mechanika, chem. technol., vojenská příprava.

Ve třetím semestru: marxismus, ruština, těl. výchova, matematika, techn. fyzika, pružnost a pevnost, politická ekonomie, ekonomika a plánování, ekonomika dopravy, cvičení v dílnách, vojenská příprava.

Ve čtvrtém semestru: marxismus, ruština, těl. výchova, proudění a teplo, části strojů, volit. ekonomie, ekonomika a plánování, ekonomika dopravy, cvičení v dílnách, vojenská příprava.³⁵²

---

³⁵¹ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. V/34. Kádrové hodnocení soudruha Ing. Dr. Jaroslava Fukátka. Praha 8. 8. 1955

³⁵² Kopie učebního listu studenta Václava Havla na vyžádání ČVUT, MÚVS, doc. Ing. Vlachého, Ph.D.

O doučování deskriptivy a obtížích studenta Václava Havla s technickými předměty se zmiňuje v rozhovoru i Ing. Houfek, který byl studentem vyššího ročníku strojního směru.³⁵³

4.3 Studenti na kolejích

Prof. Ing. Dr. J. Fukátko, děkan nakázal vedoucím studijních směrů, aby organizovali pravidelné návštěvy učitelů kateder na kolejích v Podolí-Na Děkance. Smyslem bylo prohloubení vztahu studentů a pedagogů. Každý pedagog měl za povinnost alespoň 1 navštívit a pobesedovat se studenty o jejich zájmech a životě.

Odstranili závady vypínání elektřiny na kolejích v nočních hodinách a zavedli na FEI bufet, aby zkvalitnili stravování studentů, a tedy absence snídání ve fakultní menze.³⁵⁴

31. října 1957 došlo ke studentské demonstraci, která začala jako nespokojenost s vypínáním el. proudu na studentských kolejích na Strahově kvůli nedostatku el. energie v Praze. Studenti vyšli do ulic se svíčkami a transparenty „Chceme světlo“ a státní bezpečnost tuto situaci vyhodnotila jako politickou provokaci. Při této události bylo zbito několik studentů, a to i cizinců, a dostalo to do médií.³⁵⁵

4.4 Zajímavosti

Disciplinární řízení

Fukátko v dopise píše prof. Dr. Janovi Janáčkovi, předsedovi disciplinární komise FEI s žádostí o zahájení disciplinárního řízení vůči studentovi, protože zjistil informace o jeho otci, které byly v kádrovém materiálu zatajeny.

---

³⁵³ Rozhovor, nahrávka 1, Ing. Houfek, čas 1:01,08

³⁵⁴ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. II/11. Korespondence děkanátu (děkan Fukátko, proděkana Hirschfelda 1954-1956). Dopis Rektorátu ČVUT ve věci: Péče o život studentů na kolejích. Praha 2. 7. 1956

³⁵⁵ RYCHLÍK, J. a PENČEV, Tamtéž

Ostatní pedagogové zasílali případné žádosti o zahájení disciplinárního řízení děkanovi prof. Ing. Dr. J. Fukátkovi.³⁵⁶

Ekonomika zřídelního průmyslu

Inženýr Charvát se snažil přesvědčit Fukátka o smyslu otevření oboru ekonomika zřídelního průmyslu. Argumentoval plánovaným otevřením nového podniku zřídelního průmyslu.

Obsahem oboru by byl průmysl minerálních vod, na výrobu kyseliny uhličitě, bahna a rašeliny, bahenní komprese, zřídelní sole a jiné zřídelní výrobky.³⁵⁷ Tento návrh byl zamítnut jako neperspektivní.

---

³⁵⁶ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. VII/65. Studium různé 1953-1957. Disciplinární řízení - studenti 1953-1956. Praha 23. července 1953

³⁵⁷ Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. II/11. Korespondence děkanátu (děkan Fukátka, proděkana Hirschfelda 1954-1956). Dopis od Ing. Dr. Josefa Charváta Praha-Břevnov. Praha 25. 7. 1952

5 Závěr

Ekonomové D. Acemoglu a politolog J. A. Robinson rozdělují ekonomické instituce na inkluzivní a extraktivní.

„Inkluzivní instituce podporují aktivní zapojení jednotlivců do politického a ekonomického procesu a umožňují jim rozvíjet svůj talent a individuální představu dobra. Extraktivní instituce podlamují hospodářský růst, upevňují vládu uzavřené elity a neumožňují transparentní a efektivní vládu.“³⁵⁸

Fakultu ekonomicko-inženýrskou, která vznikla v době socialistické a měla za úkol vychovávat inženýrsko-ekonomické kádry můžeme považovat povahou za institut extraktivní.

Avšak přestože fungovala v době vlády komunistického režimu, vychovávala vzdělané a odborně připravené absolventy, kteří měli uplatnění tam, kde si škola dávala za cíl.³⁵⁹

Účastníci orálně historického výzkumu byli studenti FEI (Příloha 2) a svými životními výpověďmi dosvědčují dobové události, kvalitu výuky a možnosti se dostat na vyšší pozice, které měli se svým vzděláním z FEI.

Svými výpověďmi potvrdili, že studenti VŠE a FEI neměli mezi sebou zvláštní rozbroje, které byly zmiňovány v dobových archiváliích. Většina studentů, kteří dokončili studia, měli o studium vybraného oboru upřímný zájem a nestudovali jen k získání inženýrského titulu.

Na další stránce uvádím zkrácený přehled historie od vzniku ČVUT přes Vysokou školu obchodní, Vysokou školu věd hospodářských a fakultu ekonomicko-inženýrskou, až po vznik Masarykova ústavu vyšších studií.

---

³⁵⁸ ACEMOGLU, D. a J. A. ROBINSON. Proč státy selhávají

³⁵⁹ Pozn. Viz všechny osoby z rozhovorů

Příloha 1 Fotografie 1956-1960

Vybrané fotografie z Ústavu řízení a ekonomiky, Karlovo nám. a fotografie v osobním vlastnictví prof. Chundely jsou částečně popsány pamětníky, některé jsou doplněné o vlastnoruční poznámky a šipky k určení osob z rozhovoru s prof. Chundelou.

361

³⁶¹ Pozn. Šedé fotografie jsou z Ústavu řízení a ekonomiky, Karlovo nám. (dostupné na vyžádání u sekretariátu). Fotka z průkazu Českého svazu mládeže je prof. Chundely v jeho soukr. vlastnictví.

Vorlíček

prof. Fazolec

prof. Štecler

1946

U BAW

prof. Štecler

U Blagočeva

prof. Chudík

F. Buchta

U Semrad

U Vack

NAŠI KANTOŘI

ING. JEBOUSEK   PROF. HIRSCHFELD

DĚKAN
ARCH. HOUBA

PROF. BRADEC

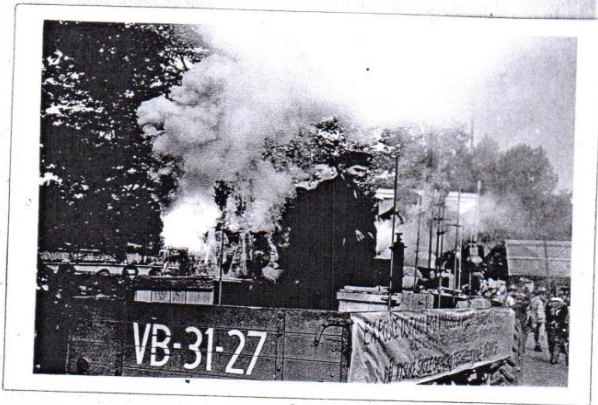
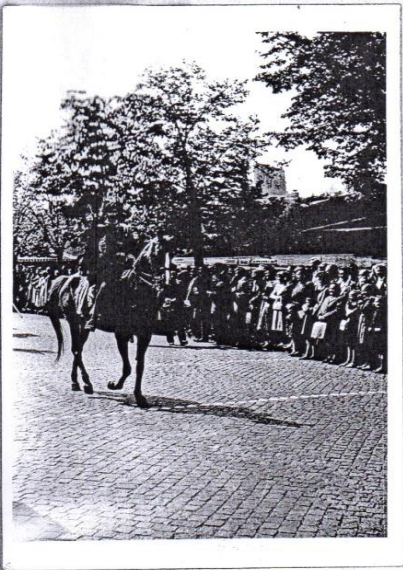
VĚRA VITÁSKOVÁ

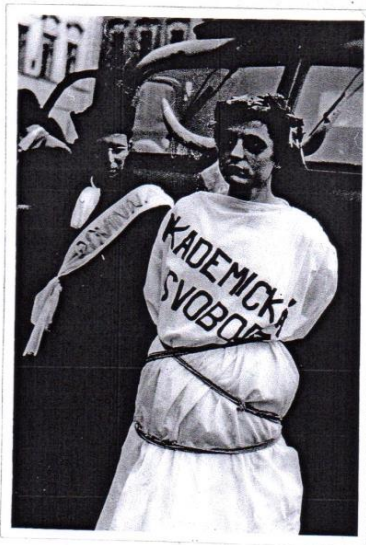
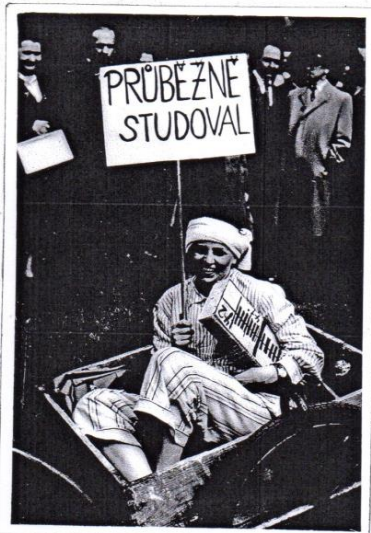
ING. PROCHÁZKA
(Mělník n.č.)

362

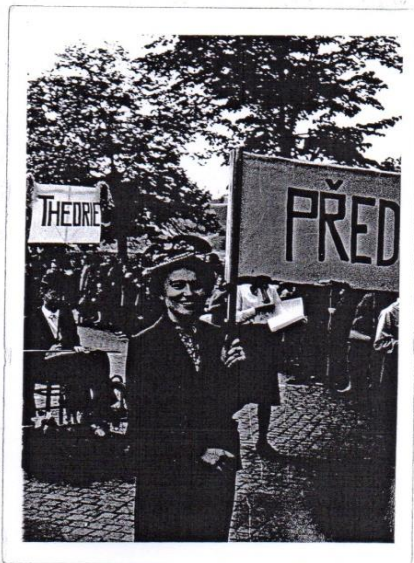
³⁶² Pozn. obrázky s bílým pozadím jsou z osobního archivu prof. Chundely

M
A
J
Ä
L
E
S

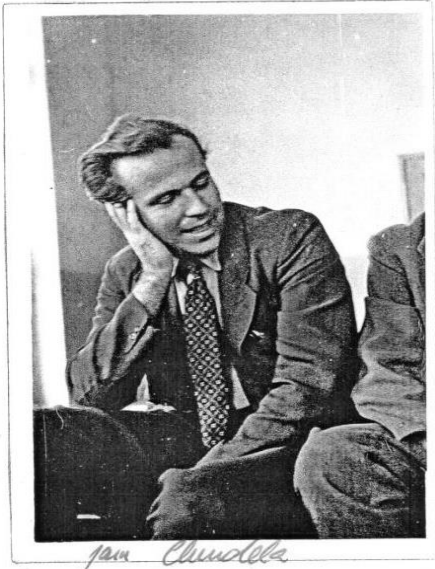
20. 5. 56

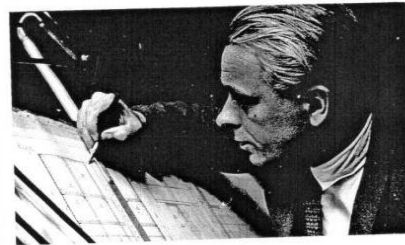
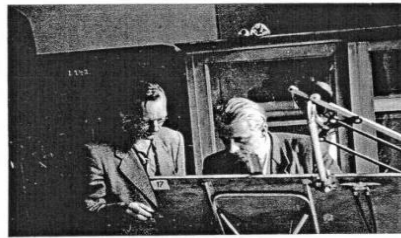

V posluchárně

Květen 56

Jan Chudobla

„dódek“

Bečka
Prumot

navrhování

Příloha 2 Rozhovory

Prof. Ing. Lubor Chundela, DrSc., (*1930)

Studoval na FEI od 1955-1959 od 2. ročníku, od r. 1958 asistentem na FEI neoficiálně, 1959 oficiálně.

Rozhovor v Ústavu řízení a ekonomiky, Karlovo nám., dne 16. 4. 2018, délka 1:26,58

(nahrávka: prof. Chundela 16. 4. 2018 Kat. ekon. Karl. nám.)

Třídní sraz prof. Ing. L. Chundely, DrSc., účastníci byli:

- Prof. Ing. Lubor Chundela, DrSc., (*1930)
- Ing. Karel Krejcar, (*1936)
- Ing. Josef Novotný, (*1934)
- Ing. Jiří Peřina, (*1934)
- Ing. Ivo Průcha, (*1934)
- Ing. Jaroslav Raichl, (*1932)
- Ing. Švejcar Jan. (*1936)

Studovali na FEI od 1954-1959.

Rozhovor v restauraci U Tří bojovníků, dne 20. 4. 2018, délka 1:07,30

(nahrávka: Třídní sraz 20. 4. 2018 U Tří bojovníků)

Ing. Josef Houfek (*1935)

Studoval na FEI 1955-1960.

Rozhovor v bytě Ing. Houfka, Kavčí Hory, dne 22. 4. 2018, délka 1:52,45 - Rozhovor Houfek 1. část a 1:42,51 -

Rozhovor Houfek 2. část)

(2 nahrávky: Rozhovor Houfek 1. část, Rozhovor Houfek 2. část)

Ing. Bohdan Hlaváček (přejmenovaný Dan Lavacek) (*1941)

Studoval na FEI od 1958-1963, studium dokončil na ČVUT, fakultě strojní.

Rozhovor v Café Louvre, dne 24. 4. 2018, délka 1:41,02

(nahrávka: Dan Lavacek 24.4.2018 Café Louvre)

Seznam použitých zdrojů

Archiv ČVUT

1. Archiv ČVUT, Fond FEI ČVUT, kart. I/1, Historie FEI ČVUT, 1955
2. Archiv ČVUT. Fond FEI, Informace z inventáře. Praha, 1971
3. Archiv ČVUT. Fond FEI, Informace z inventáře. Praha, 1971
4. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Návrh na zřízení FEI. Zpráva o ekonomických školách v SSSR a odůvodnění pro výchovu dvojího typu ekonomů i na našich VŠ. Praha
5. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Dopis MŠVU Nejedlému od Fukátka. Praha
6. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Důvodová zpráva o zřízení FEI. Praha
7. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Návrh na zřízení ekonomicko-inženýrských fakult v Praze, v Bratislavě a v Ostravě. Praha
8. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Osnova vl. nařízení o dalších změnách v organizaci adresována MŠVU. Praha, 1953
9. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Praha, 1971
10. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Vládní nařízení o dalších změnách v organizaci VŠ. Praha, srpen 1952
11. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Vládní nařízení o dalších změnách v organizaci VŠ, Část zvláštní. Praha, 1952
12. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Vládní nařízení. Praha, srpen 1952
13. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1, Zřízení FEI. Dopis MŠVU: Ekonomické vzdělání posluchačů VŠ technických. Praha
14. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Historie FEI do r. 1955, prof. Fukátko. Praha
15. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Pokus o osamostatnění FEI. Mimořádné zasedání rady ČVUT. Reorganizace ČVUT. Praha, 20. 2. 1954
16. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Pokus o osamostatnění FEI. Vyjádření k osamostatnění FEI. Praha, 14. 1. 1954
17. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Stanovisko děkana k pokusům o sloučení VŠE a FEI. Poznámky k ekonomicko-inženýrskému studiu v ČSR. Praha, 1956

18. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Dopis ministerstvu školství k rukám s. náměstka doc. Dr. F. Kahudy. Praha, 22. 12. 1953
19. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Dopis ministerstvu školství k rukám s. náměstka doc. Dr. F. Kahudy. Důvody pro přeměnu fakulty ekonomického inženýrství ČVUT na samostatnou vysokou školu. Praha, 22. 12. 1953
20. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/1. Zřízení FEI. Důvodová zpráva k vládnímu nařízení o reorganizaci VŠ. Praha
21. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán katedry účetní evidence na dobu od 1. 1. do 30. 9. 1953. Praha, 31. 12. 1952
22. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce energetického směru při katedře ekonomiky průmyslu na dobu od 1. 1. do 30. 9. 1953. Praha, 31. 12. 1952
23. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce katedry energetiky od 1. 1. do 30. 9. 1953. Praha
24. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce katedry chemického průmyslu na dobu od 1. 1. do 30. 9. 1953. Přejít specializace ekonomika chem. prům. Praha, 29. 12. 1952
25. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce katedry statistiky ve studijním roce 1952/1953. Praha, 31. 12. 1952
26. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce katedry statistiky od 1. 1. do 30. 9. 1953. Praha
27. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce katedry stavebního průmyslu na dobu od 1. 1. 1953 do 30. 9. 1953. Praha, 31. 12. 1952
28. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce katedry strojírenského průmyslu od 1. 1. do 30. 9. 1953. Praha, 6. 1. 1953
29. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/10. Plán práce směru dopravního na dobu od 1.1 do 30.9. 1953. Praha, 31. 12. 1952
30. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/2. Organizace, slavnostní zahájení činnosti FEI. Proslov Fukátka. Praha, 6.10.1952
31. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Personalizace, zřizování nových kateder a směrů. Zřízení katedry nauky o materiálu a zbožíznalství. Praha, 11. 9. 1954
32. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Zřizování nových kateder a směrů. Odůvodnění návrhu na přijetí mechanika pro zřizovanou katedru nauky o materiálu a zbožíznalství a zřizovaný kabinet fyziky. Praha, 15. ledna 1955
33. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Zřizování nových kateder a směrů. Dopis z FEI k MŠVU. Zřízení katedry politické ekonomie. Praha, 12. srpna 1953

34. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Zřizování nových kateder a směrů. Návrh na rozdělení směrové katedry energetiky, schválený fak. radou FEI 20. 11. 1954. Praha, 30. listopadu 1954
35. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Zřizování nových kateder a směrů. Sdělení absolventům 3. ročníku VŠ ekonomicko-technologické. Podepsáno Ing. Dr. Josef Dyrem, rektorem VŠCHT a prof. Dr. J. Fukátkem. Praha
36. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Zřizování nových kateder a směrů. Dopis z katedry organizace a plánování strojírenských podniků děkanovi od Ing. Dr. Fr. Brabce. Praha, 30. 7. 1954
37. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/3. Zřizování nových kateder a směrů. Zdůvodnění návrhu na rozdělení katedry strojírenského průmyslu, podepsané prof. Dr. Ing. E. Hirschfeldem, prof. Dr. Ing. F. Brabcem. Praha, 12. května 1954
38. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/4. Organizační řád FEI. Praha
39. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/5. Organizační VŠ. Zásady a předpoklady pro práci kateder na FEI od prof. Ing. Dr. V. Šády. Praha
40. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Realizace materiálně-technické zabezpečení 1955-1956, Kundela. Praha, 21. 5. 1954
41. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Dopis od Fukátka náměstkovi. Praha, 15. 7. 1955
42. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. MŠ správě technik prostřednictvím rektorátu od Fukátka. Praha, 14. 4. 1955
43. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. MTZ na chemickém směru. Dopis Fukátkovi od Šády. Praha, 22. 3. 1955
44. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Náměstek ministra strojírenství A. Zeman Fukátkovi, zavedení specializace MTZ. Praha, 15. 7. 1955
45. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Pracovní plán MTZ (únor-květen 1955). Praha, 1955
46. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Rozpočet na exkurzi ve dnech 9.-12.4.1956 od Dr. V. Kadlece adresováno Neumanovi. Praha, 5. 4. 1956
47. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Seznam externistů a výpočet externích hodin, které budou odpřednášeny a odcvičeny na specializaci MTZ strojírenství ve školním roce 1955/1956, podepsáno Kadlecem. Praha, 2. 7. 1955
48. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Učební osnova ze statistiky, příloha č. 5. Praha
49. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Zpráva pro Fukátka od katedry strojírenského průmyslu, vedoucího katedry prof. Ing. Dr. Emanuela Šlechty ve věci: Jednání s Ing. Poncem. Praha, 21. 6. 1955

50. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Zpráva pro s. děkana, Kundela. Praha, 22. 4. 1955
51. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/6. Specializace MTZ. Žádost o povolení příspěvku posluchačům FEI k částečné úhradě stravného a nocležného při exkurzi k rukám Theodora Ježdíka, rektora ČVUT, podepsáno Neumanem, rozpočtovým referentem. Praha
52. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/8. 3. pětiletý plán. Dokument č. 343/3, hospod. odd., vyřizuje L. Gruntová, podepsáno Dr. L. Kavanem, tajemníkem. Praha
53. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/8. Prověrka plánu a efektivnosti VŠ 1958. Záznam o nemocnosti. Praha, 20. září 1958
54. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/8. Příprava návrhu 3. pětiletého plánu. Praha, 17. 2. 1960
55. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/8. Příprava návrhu 3. pětiletého plánu. Podepsáno prof. Houbou, děkanem. Praha, 1960
56. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/8. Záznam o prověrce plánu a efektivnosti FEI. Praha
57. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Kabinet základů marxismu-leninismu 1953/1954. Plán práce. Praha
58. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Katedra ekonomiky průmyslu a dopravy. Plán práce na studijní rok 1953/1954. Praha, 30. října 1953
59. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Katedra ekonomiky průmyslu. Plán práce na studijní rok 1953/1954. Praha
60. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Katedra chemického průmyslu. Plán práce na studijní rok 1953/1954. Praha, 10. listopadu 1953
61. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Katedra statistiky. Plán práce na školní rok 1953/54. Praha
62. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Katedra strojírenského průmyslu. Plán práce na školní rok 1953/54. Praha
63. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Katedra účetní evidence. Plán práce pro rok 1953/1954. Praha
64. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. I/9. Pracovní plány kateder FEI na r. 1953-1954. Změny v plánu do r. 1960. Praha
65. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. II/11. Korespondence děkanátu (děkan Fukátka, proděkana Hirschfelda 1954-1956). Dopis od Ing. Dr. Josefa Charváta Praha-Břevnov. Praha, 25. 7. 1952
66. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. II/11. Korespondence děkanátu (děkan Fukátka, proděkana Hirschfelda 1954-1956). Dopis Rektorátu ČVUT ve věci: Péče o život studentů na kolejích. Praha, 2. 7. 1956
67. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. II/11. Korespondence děkanátu (děkan Fukátka, proděkana Hirschfelda 1954-1956). Dopis prof. Ing. arch. A. Houby, děkana k Rektorátu ČVUT ve věci: Zavedení povinných zkoušek

- odznaku PZO pro posluchače vysokých škol a doporučení besed o první pomoci při použití zbraní hromadného ničení. Praha
68. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. II/14. Dopis rektorátu ČVUT ve věci: Návrh na zřízení vědecko-výzkumných pracovišť účetní evidence a statistiky. Praha, 13. března 1957
  69. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. II/14. Korespondence děkana Houby r. 1958. Dopis ve věci Uspokojení nejzávažnějších bytových případů učitelů ČVUT. Praha, 17. července 1958
  70. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. II/17, Reakce na článek prof. Ing. J. Pázmana, časopis Vysoká škola 10. 1957
  71. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. II/21. Zápis ze schůze fakultní rady FEI. Praha, 15. května 1954
  72. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/21. Zápis ze schůze fakultní rady. Praha, 16. ledna 1956
  73. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/22. Stav přijatých studentů ve školním roce 1958/1959. Praha
  74. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/22. Záписы schůze vědecké rady FEI (šk. r. 1958-1959). Praha, 26. 9. 1958
  75. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/22. Záписы schůze vědecké rady FEI (šk. r. 1958-1959). Praha, 23. 10. 1959
  76. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. III/25. Zápis o schůzi děkanů, proděkanů pro pedagog. a polit. vých. činnost, tajemníků, hospodářských a účetních pracovníků fakult a kolejí. Praha, 20. prosince 1957
  77. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. V/31. Učitelé a zaměstnanci (finanční záležitosti, personální přehledy, kádrové materiály) (1952-1959). Praha
  78. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. V/32. Personální přehled FEI ČVUT ve šk. r. 1955/1956. Praha, 1. 11. 1955
  79. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. V/33. Dopis ministerstva školství věd a umění přes rektorát ČVUT ve věci prof. Dr. Jaroslava Fukátka - převod na FEI. Praha, 1952
  80. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. V/33. Personálie, plán prac. sil a mzdových Fondů 1957-1958. Praha, 1957
  81. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. V/34. Kádrové hodnocení soudruha Ing. Dr. Jaroslava Fukátka. Praha, 8. 8. 1955
  82. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. VI/38. Personálie, přehled pedagogických úvazků učitelských sil na katedrách 1957-1958. Dopis děkanu Fukátkovi od Blechy. Praha, 9. 6. 1953
  83. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. VII/46. Učební plán studia FEI podepsaný Dr. F. Kahudou, nám. min. VŠ. Praha, 23. července 1953
  84. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. VII/65. Studium různé 1953-1957. Disciplinární řízení - studenti 1953-1956. Praha, 23. července 1953

85. Archiv ČVUT. Fond FEI, kart. VII/66. Statistika nově přijatých studentů 1955, 1956, 1959. Výkaz o studentech vysokých škol. Praha, 15. 9. 1959
86. Archiv ČVUT. Fond VŠO/VŠVH, kart. 01, 1950-1951, Zápisy ze schůzí fakultní rady. Zápis o III. řádné schůzi rady fakulty věd hospodářských ČVUT v Praze. Praha, 19. března 1951

Knižní zdroje a sborníky

1. **ACEMOGLU, D. a J. A. ROBINSON.** *Proč státy selhávají: kořeny moci, prosperity a chudoby.* Praha: Argo, 2015. Zip (Argo: Dokořán). ISBN 978-802-5713-051.
2. *Acta polytechnica: práce ČVUT v Praze.* Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989.
3. **CONNELLY, John.** *Zotročená univerzita: sovětizace vysokého školství ve východním Německu, v českých zemích a v Polsku v letech 1945-1956.* Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-802-4611-853.
4. **DEVÁTÁ, M. a D. OLŠÁKOVÁ.** *Vědní koncepce KSČ a její institucionalizace po roce 1948.* Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2010. Práce z dějin vědy. ISBN 978-80-7285-123-2.
5. **CHUNDELA, L.** *Stručná historie Ústavu řízení a ekonomiky podniku FS ČVUT v Praze,* Praha: vl. nákladem, 2004
6. **JEZDÍK, T.,** ed. *Vysoké technické školy v Československé republice: Sborník vysokých technických škol k 250. výročí založení technických škol v Praze.* Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1957.
7. **KADERÁVEK, F. a J. PULKRÁBEK.** *250 let technických škol v Praze: Slavnostní sborník, který vydalo České učení technické v Praze.* 2. vyd. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1958.
8. **KADERÁVEK, F. a J. PULKRÁBEK.** *250 let technických škol v Praze: Slavnostní sborník, který vydalo České učení technické v Praze.* 2. vyd. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1958.
9. **KALINOVÁ, L.** *Společenské proměny v čase socialistického experimentu: k sociálním dějinám v letech 1945-1969.* Praha: Academia, 2007. ISBN 978-802-0015-365.
10. **KAPLAN, K.** *Sovětští poradci v Československu, 1949-1956.* Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 1993. ISBN 978-808-5270-266.
11. **KAUFMANN, J.** *Chápající rozhovor.* Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. ISBN 978-807-4190-339.
12. **KNAPÍK, Jiří.** *Kdo spoutal naši kulturu: portrét stalinisty Gustava Bareše.* Přerov: Šárka, 2000. ISBN 978-809-0175-563.
13. **MASARYK, T. G.** *Ideály humanitní: Problém malého národa. Demokratism v politice.* Praha: Melantrich, 1968. Knihovna České stráže.
14. **MÜNICH, D. a Š. JURAJDA.** *Oborová publikační výkonnost pracovišť výzkumných organizací v České republice v letech 2008-2012.* Praha: Národohospodářský ústav AV ČR, 2015. Studie Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu. ISBN 978-807-3443-481.
15. **PITHART, P. a PŘÍHODA, P.** *Čítanka odsunutých dějin.* Praha: Prago Media News, 1998. ISBN 80-902-2405-9.

16. **RYCHLÍK, J. a PENČEV, V.** *Od minulosti k dnešku: dějiny českých zemí.* Praha: Vyšehrad, 2013. ISBN 978-807-4293-870.
17. *Sborník kateder společenských věd na ČVUT u příležitosti 250 let technických škol v Praze (1707-1957),* vydaný Rektorátem ČVUT. 1. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1957.
18. *Sborník kateder společenských věd na ČVUT u příležitosti 250 let technických škol v Praze (1707-1957),* příspěvek Bedřicha Weinera, vydaný Rektorátem ČVUT. 1. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1957.
19. *Sborník příspěvků II. ročníku konference k počtě Albína Bráfa: 31. května 2017: Masarykův ústav vyšších studií ČVUT v Praze.* V Praze: Česká technika - nakladatelství ČVUT, 2017. ISBN 978-800-1061-565.
20. *Statistická ročenka Československé socialistické republiky 1961.* Praha: SNTL, 1961.
21. **STELLNER, F., SOBĚHART, R., SZOBI, P., VOCHOZKA, M. a VOKOUN, M..** *Vývoj českého vysokého ekonomického školství v letech 1945-1953.* Praha: Setoutbooks.cz, 2015. ISBN 978-808-6277-806.
22. **SYNEK, M. a KISLINGEROVÁ, E.** *Podniková ekonomika* [online]. 5., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010 [cit. 2017-11-22]. ISBN 80-740-0336-1. Dostupné z:
<https://books.google.cz/books?id=IZwGKxZd1MC&lpg=PA30&ots=7-fbcnKJ69&dq=fakulta%20ekonomicko%20in%C5%BEen%C3%BDrsk%C3%A1%20%C4%8Dvut&hl=cs&pg=PA30#v=onepage&q=fakulta%20ekonomicko%20in%C5%BEen%C3%BDrsk%C3%A1%20%C4%8Dvut&f=false>
23. **ŠAUER, L. a J. BLECHA.** *Sborník fakulty ekonomicko-inženýrské:* [určeno pro posluchače fakulty ekonomicko-inženýrské]. Praha. Učební texty vysokých škol (SNTL).
24. **TAYERLOVÁ, M.** *Česká technika: Czech Technical University.* 2., přeprac. vyd. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2004. ISBN 80-010-3165-9.
25. **VANĚK, M. a MÜCKE, P.** *Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie.* 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Karolinum, 2015. ISBN 978-808-7398-623.
26. **VESELÝ, Z.** *České politické dějiny: (od konce 18. do počátku 21. století).* Praha: Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů, 2005. ISBN 80-867-4724-7.

Internetové zdroje, články

1. *Češi a Slováci za 2. světové války*. Osvobození ČSR. Dějepisně [online]. Praha: Dějepisně, 2013, 27.03.2013 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <https://www.dejepisne.cz/cesi-a-slovaci-za-2-svetove-valky/>
2. *Horská* 3. Praha: Základní mapa 1:50. *Mapy* [online]. 2018 [cit. 2018-05-06]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=14.4248594&y=50.0679425&z=17&source=traf&id=58196&q=horsk%C3%A1%203>
3. *Košický vládní program*. Dějepisně [online]. Praha: Dějepisně, 2013, 27.03.2013 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <http://www.dejepis.com/ucebnice/kosicky-vladni-program/>
4. **MACHEK, O.** *Po šedesáti létech: Pionýrská léta VŠE očima přímého účastníka*. *Dejiny.vse* [online]. Praha: VŠE, 2012 [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <http://dejiny.vse.cz/biografie/seznam/kubr-milan-doc-dr-csc/po-sedesati-letech-pionyrska-leta-vse-ocima-primeho-ucastnika/>
5. *Vysoké školství po únoru 1948*. Český statistický úřad [online]. Praha, 11. prosince 2014 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20534966/w-3314a4.pdf/f8ba5ed6-17bb-46dc-bd04-b32c835dd315?version=1.0>
6. *Vyvrcholení českého odboje*. Dějepis [online]. Praha, 2015, 18. 4. 2015 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <http://www.dejepis.com/ucebnice/vyvrcholeni-ceskeho-odboje/>

Seznam obrázků

Obrázek 1 Demarkační linie	3
Obrázek 2 Organizační řád FEI	27
Obrázek 3 Stavba budovy strojní a elektrotechnické fakulty v Dejvicích a Obrázek 4 Studentská brigáda před r. 1960.....	42
Obrázek 5 Organigram na katedře strojní ve šk. r. 1953/54	49
Obrázek 6 Organigram na katedře statistické ve šk. r. 1953/54.....	55
Obrázek 7 Organigram na katedře chemického průmyslu ve šk. r. 1953/54.....	64
Obrázek 8 Organigram na katedře účetní evidence ve šk. r. 1953/54.....	70
Obrázek 9 Umístění fakulty ekonomicko-inženýrské - Horská 3 (současná mapa).....	103

Seznam tabulek

Tabulka 1	VŠ technického směru založených do r. 1953 ..	14
Tabulka 2	Rozdělení škol podle zaměření do r. 1953	21
Tabulka 3	Zřízení VŠ chemicko-technologického inženýrství v Praze.....	28
Tabulka 4	Zřízení FEI v Praze	29
Tabulka 5	Zřízení FEI v Bratislavě	30
Tabulka 6	Stav na FEI ve šk. r. 1954/55	33
Tabulka 7	Personální obsazení kateder	35
Tabulka 8	Stav na katedrách pro šk. r. 1954/55	35
Tabulka 9	Vývoj na FEI do šk. r. 1955/56	38
Tabulka 10	Personální obsazení na katedře ekonomiky průmyslu ve šk. r. 1953/54.....	43
Tabulka 11	Úvazky na MTZ 1954/55	50
Tabulka 12	Pedagogičtí pracovníci směru statistického ve šk. r. 1953/54.....	56
Tabulka 13	Pedagogičtí pracovníci na směru energetickém ve šk. r. 1953/54.....	58
Tabulka 14	Pedagogičtí pracovníci a jejich činnost na katedře chemické ve šk. r. 1952/53.....	61
Tabulka 15	Externí pracovníci na katedře chemické pro šk. r. 1952/53.....	62
Tabulka 16	Externí pedagogičtí pracovníci ve šk. r. 1953/54.....	63
Tabulka 17	Přehled externistů na směru dopravním ve šk. r. 1952/53.....	65
Tabulka 18	Personální obsazení na katedře dopravního směru ve šk. r. 1953/54.....	66
Tabulka 19	Personální obsazení internisty na katedře stavební ve šk. r. 1952/53.....	67
Tabulka 20	Personální obsazení externisty na katedře stavební ve šk. r. 1952/53.....	68
Tabulka 21	Personální obsazení na katedře stavební pro šk. r. 1953/54.....	69
Tabulka 22	Personální obsazení internisty na katedře účetní evidence ve šk. r. 1952/53 a 1953/54.....	72
Tabulka 23	Personální obsazení externisty na katedře účetní evidence ve šk. r. 1952/53 a 1953/54.....	73
Tabulka 24	Personální zajištění internisty v kabinetu marxismu-leninismu ve šk. r. 1953/54.....	74

Tabulka 25 Členové kabinetu marxismu-leninismu, kteří přednášejí na FEI ve šk. r. 1953/54.....	75
Tabulka 26 Vývoj počtu studentů na FEI ve šk. r. 1955/56	75
Tabulka 27 Seznam učitelských sil, profesoři a docenti s daty narození a předmětem výuky, 1957.....	84
Tabulka 28 Pedagogické zatížení učitelského sboru pro šk. r. 1957/58 a 1958/59.....	86
Tabulka 29 Pedagogické zatížení asistentů pro šk. r. 1957/58 a 1958/59.....	86
Tabulka 30 Počet nemocných pracovníků za rok 1958	87
Tabulka 31 Počet přijatých studentů v letech 1961-65 ..	88
Tabulka 32 Rozdělení zdrojů na ostatní fakulty 1960 ...	90
Tabulka 33 Přehled rozdělení učitelských sil z FEI na jiné fakulty.....	90
Tabulka 34 Průměrná mzda v r. 1955 v Kčs	95
Tabulka 35 Průměrné mzdy pracovníků podle kategorií pro rok 1958.....	96
Tabulka 36 Vývoj platu od r. 1958-1970 u prof. Chundely	96

